

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2023/C 222/01	A Bizottság közleménye a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról szóló 1370/2007/EK rendeletre vonatkozó értelmező iránymutatásokról	1
2023/C 222/02	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.10865 – ASTORG / IPCOM) ⁽¹⁾	28
2023/C 222/03	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.10886 – INEOS / SINOPEC / SHANGHAI SECCO PETROCHEMICAL) ⁽¹⁾	29
2023/C 222/04	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.10958 – CARLYLE / GARNICA) ⁽¹⁾	30
2023/C 222/05	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.11101 – CEPESA / BOH / BWT) ⁽¹⁾	31
2023/C 222/06	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.10823 – CLEARLAKE / TA ASSOCIATES / EPHEOSOFT) ⁽¹⁾	32
2023/C 222/07	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.10674 – INTERPARKING SERVIZI / OSR / PARKING LOT JV) ⁽¹⁾	33
2023/C 222/08	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.11110 – EFMS / PSPIB / RADIUS) ⁽¹⁾	34
2023/C 222/09	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.11030 – AWARE SUPER / ABP / DV4 / OMERS / REAL ESTATE JV) ⁽¹⁾	35
2023/C 222/10	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.10879 – EMZ PARTNERS / IK INVESTMENT / OAKLEY CAPITAL / MR VALENTIN SCHÜTT / WISHCARD) ⁽¹⁾	36

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg.

IV *Tájékoztatók*

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Tanács

2023/C 222/12	Értesítés az „RT Balkan”, az „Oriental Review” a „Tsargrad”, a „New Eastern Outlook” és a „Katehon” részére az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozatban, illetve 833/2014/EU rendeletben található jegyzékbe való felvételükről 38	38
2023/C 222/13	Értesítés az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal módosított 2014/145/KKBP tanácsi határozatban, valamint az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel végrehajtott 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek, valamint szervek részére 39	39
2023/C 222/14	Értesítés az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal módosított 2014/145/KKBP tanácsi határozatban, valamint az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel végrehajtott 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek, valamint szervek részére 40	40
2023/C 222/15	Értesítés az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP tanácsi határozatban és 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó érintettek részére ... 41	41

Európai Bizottság

2023/C 222/16	Euroátváltási árfolyamok – 2023. június 22. 43	43
2023/C 222/17	Euroátváltási árfolyamok – 2023. június 23. 44	44

A TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

2023/C 222/18	Azon uniós tagállami kikötők listája, ahol a halászati termékek kirakodása és átrakodása megengedett, és ahol a kikötői szolgáltatások a harmadik országok halászhajói számára is igénybe vehetők az 1005/2008/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése alapján; A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodáshoz csatolt, Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyvvel összhangban azon észak-írországi kikötők jegyzéke, ahol a halászati termékek kirakodása és átrakodása megengedett, és ahol a kikötői szolgáltatások a harmadik országok halászhajói számára is igénybe vehetők 45	45
---------------	--	----

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg.

EGYÉB JOGI AKTUSOK

Európai Bizottság

2023/C 222/19	Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 94. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó egységes dokumentumnak és a kapcsolódó termékleírás közzétételére való hivatkozásnak a közzététele	50
2023/C 222/20	Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 105. cikkében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás módosítására irányuló kérelem közzététele	57
2023/C 222/21	A (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás standard módosításának jóváhagyásáról szóló értesítés közzététele	65

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról szóló 1370/2007/EK rendeletre vonatkozó
értelmező iránymutatásokról**

(2023/C 222/01)

1. BEVEZETÉS

Amint azt a fenntartható és intelligens mobilitási stratégiáról szóló közlemény ⁽¹⁾ is kifejti, határozott fellépésre van szükség ahhoz, hogy több tevékenység a fenntarthatóbb közlekedési módok felé mozduljon el. A tömegközlekedési szolgáltatások kulcsfontosságúak az európai zöld megállapodás fenntartható, intelligens és inkluzív mobilitásra vonatkozó céljainak eléréséhez. E célból kulcsfontosságú az erőforrás-hatékony és környezetbarát tömegközlekedési szolgáltatások rendelkezésre állása. A mezőgazdasági, erdészeti és egyéb földhasználati ágazatban ezeket a szolgáltatásokat a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ (a továbbiakban: 1370/2007/EK rendelet vagy rendelet) szabályozza.

Az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. jegyzőkönyvnek megfelelően a nemzeti, regionális és helyi hatóságok alapvető szerepet játszanak, és széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtása, más által való ellátásmegrendelése és megszervezése terén. Az általános gazdasági érdekű személyszállítási közszolgáltatások nem mindig működtethetők kereskedelmi alapon, hanem állami pénzügyi támogatást igényelhetnek. A tagállamok feladata, hogy azonosítsák polgáraik mobilitási igényeit, és adott esetben azt, hogy milyen támogatásra lehet szükség.

Ugyanakkor a pénzügyi támogatást olyan feltételekhez kell kötni, amelyek biztosítják a belső piac torzulástól mentes működését. Ezeket a feltételeket az 1370/2007/EK rendelet rögzíti.

Az 1370/2007/EK rendelet 2009. december 3-án lépett hatályba. A rendeletet a 2016. december 14-i (EU) 2016/2338 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ módosította a negyedik vasúti csomag ⁽⁴⁾ keretében.

Az 1370/2007/EK rendelet meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a vasúti és egyéb kötöttpályás és közúti tömegközlekedési szolgáltatások megszervezhetőek és finanszírozhatóak: ez különösen az autóbusszal, villamossal, metróval és vonattal való közlekedésre vonatkozik. A feltételek a tagállamok döntése alapján a belvízi utakra és a nemzeti tengerekre is alkalmazhatóak.

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időálló pályára állítása, COM(2020) 789 final, 2020. december 9.

⁽²⁾ HL L 315., 2007.12.3., 1. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2338 rendelete (2016. december 14.) az 1370/2007/EK rendeletnek a belföldi vasúti személyszállítási szolgáltatások piacának megnyitása tekintetében történő módosításáról (HL L 354., 2016.12.23., 22. o.).

⁽⁴⁾ A negyedik vasúti csomag hat jogalkotási szövegből áll, amelyek célja a vasúti szolgáltatások egységes piacának megvalósítása; lásd: https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/rail/railway-packages/fourth-railway-package-2016_en

A feltételek többek között a közszolgáltatási kötelezettségek meghatározására, a közszolgáltatási szerződések hatályára, az ilyen szerződések odaítélésének módozataira és a tömegközlekedési szolgáltatóknak fizetendő ellentételezés meghatározására vonatkoznak. Az 1370/2007/EK rendelet rendelkezéseinek betartása esetén az ellentételezés a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősül, és mentesül az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ vagy Szerződés) 108. cikkének (3) bekezdése szerinti előzetes bejelentési kötelezettség alól.

2014-ben a Bizottság közleményt fogadott el az 1370/2007/EK rendeletre vonatkozó értelmező iránymutatásokról ⁽⁵⁾ (a továbbiakban: 2014. évi értelmező iránymutatás), amelynek célja, hogy a tagállamok bevált gyakorlataiból is merítve tájékoztassa az érdekelt feleket a rendelet számos rendelkezéséről.

Időközben a jogszabályi keret fejlődött: 2016-ban az 1370/2007/EK rendeletet érdemben módosították, nevezetesen a közszolgáltatások versenyeztetési elvének a vasúti ágazatra való kiterjesztése érdekében. A módosítás magában foglalta egy olyan átmeneti időszak bevezetését, amelynek során a vasúti személyszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződések feltétel nélküli közvetlen odaítélése 2023. december 24-ig lehetséges marad annak érdekében, hogy az ágazat felkészülhessen a piacnyitásra.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: az uniós bíróságok) az 1370/2007/EK rendelet bizonyos rendelkezéseit és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra alkalmazandó szabályokat is értelmezte. E szabályok alkalmazását különösen befolyásolja az a tény, hogy 2019. január 1-je óta a negyedik vasúti csomag alkalmazásában a vasúttársaságoknak hozzáférési jogot biztosítanak a vasúti infrastruktúrához, és így az uniós jog lehetővé teszi számukra, hogy kereskedelmi szolgáltatásokat fejlesszenek ki.

E fejlemények fényében felül kell vizsgálni a 2014. évi értelmező iránymutatásokat, és mindenképp segíteni kell az illetékes hatóságokat a fent említett átmeneti időszak 2023. december 24-i lejártára való felkészülésben. Ezeknek a felülvizsgált iránymutatásoknak új kezdeményezések rendezett elindítását is figyelembe kell venniük, úgymint a nemzetközi közszolgáltatások megszervezésének és támogatásának lehetőségét; példa erre a határokon átnyúló vasúti személyszállítás, amely a nagy távolságokra történő utazás vonzó alternatívája lehet.

E bizottsági közlemény elfogadása előtt a Bizottság konzultált a tagállamokkal és az érdekelt feleket képviselő érdekeltekkel, például a tömegközlekedési ágazat európai szövetségeivel, beleértve a közlekedési személyzetet és az utasszervezeteket is.

Ez a bizottsági közlemény – amely csak az 1370/2007/EK rendelet kiválasztott rendelkezéseit érinti – nem hoz létre új szabályokat. Magyarázatot és iránymutatást nyújt a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy a Bizottság hogyan értelmezi a rendelet rendelkezéseit, különös tekintettel az uniós bíróságok vonatkozó ítélkezési gyakorlatára. Az uniós jog értelmezése végső soron az uniós bíróságok előjoga.

2. AZ 1370/2007/EK RENDELET BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTELMEZÉSE

2.1. Az 1370/2007/EK rendelet alkalmazási köre

Ez a szakasz értelmező iránymutatást nyújt az 1370/2007/EK rendelet és a következő irányelvek közötti kapcsolatról: az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről ⁽⁶⁾ (a továbbiakban: 2014/24/EU irányelv); az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről ⁽⁷⁾ (a továbbiakban: 2014/25/EU irányelv); valamint az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről ⁽⁸⁾ (a továbbiakban: 2014/23/EU irányelv). Ez a szakasz azt is kifejti, hogyan kell alkalmazni az 1370/2007/EK rendeletet a belvízi utakra és a nemzeti tengerekre. Emellett a nemzetközi tömegközlekedési szolgáltatásokkal, az árufuvarozási és multimodális szállítási szolgáltatásokra vonatkozó közszolgáltatási kötelezettségekkel, valamint a különleges tömegközlekedési módokkal kapcsolatban is iránymutatást nyújt.

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról szóló 1370/2007/EK rendeletre vonatkozó értelmező iránymutatásokról, 2014. március 29. (HL C 92, 2014.3.29., 1. o.).

⁽⁶⁾ HL L 94., 2014.3.28., 65. o.

⁽⁷⁾ HL L 94., 2014.3.28., 243. o.

⁽⁸⁾ HL L 94., 2014.3.28., 1. o.

2.1.1. Az 5. cikk (1) bekezdése és az 1. cikk (3) bekezdése. Az 1370/2007/EK rendelet és a közbeszerzési és koncessziós irányelvek közötti kapcsolat

Az 1370/2007/EK rendelet a 2. cikkének i) pontjában meghatározott közszolgáltatási szerződéseket szabályozza a vasúti és egyéb kötöttpályás és közúti személyszállítási közszolgáltatások területén. Az ilyen közszolgáltatási szerződések azonban – jellemzőikről függően – a közbeszerzési irányelvek (a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv) ⁽⁹⁾ hatálya alá is tartozhatnak. Az 1370/2007/EK rendelet szerinti személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó koncessziók nem tartoznak a 2014/23/EU irányelv hatálya alá ⁽¹⁰⁾.

A szolgáltatási szerződések és a szolgáltatási koncessziók közötti különbségtétel fontos annak meghatározásához, hogy melyik jogi eszköz alkalmazandó az odaítélésre.

A 2014/25/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1., 2. és 5. pontja a „szolgáltatási szerződést” az irányelv 8–14. cikkében említett tevékenységeket folytató egy vagy több ajánlatkérő és egy vagy több gazdasági szereplő által írásban megkötött visszerthes szerződésként határozza meg, amelynek tárgya a szolgáltatás nyújtása. Amennyiben ezek a szerződések a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontja értelmében vett olyan „ajánlatkérő szervezet” foglalnak magukban, amelyek nem gyakorolják a 2014/25/EU irányelv 8–14. cikkében említett tevékenységeket, akkor azok a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 6. és 9. pontja értelmében „közszolgáltatási szerződéseknek” minősülnek.

A koncessziós szerződések odaítéléséről szóló 2014/23/EU irányelv 5. cikke 1. pontjának b) alpontja a következőképpen határozza meg a „szolgáltatási koncesszió” fogalmát: „*írásbeli visszerthes szerződés, amelynek keretében egy vagy több ajánlatkérő szerv vagy közszolgáltató ajánlatkérő egy vagy több gazdasági szereplőt megbíz bizonyos, az a) pontban említett építési beruházás kivitelezésétől eltérő szolgáltatások nyújtásával és kezelésével, amelynek esetében a megbízásért járó ellenszolgáltatás vagy kizárólag a szerződés tárgyát képező szolgáltatás hasznosítási joga, vagy ez a jog pénzbeli ellenszolgáltatással kiegészülve*”.

Az 5. cikk 1. pontja meghatározza továbbá, hogy „[a]z építési vagy szolgáltatási koncesszió odaítélésével a koncessziós jogosult hárul a szóban forgó építmények vagy szolgáltatások hasznosításával járó működési kockázat, beleértve a keresleti vagy kínálati kockázatot, vagy mindkettőt. Akkor tekinthető úgy, hogy a koncessziós jogosult viseli a működési kockázatot, ha – rendes működési feltételek mellett – nem garantált, hogy megtérülnek a koncesszió tárgyát képező építmény vagy szolgáltatás üzemeltetése során eszközölt beruházások, illetve felmerült költségek. A koncessziós jogosult átháruló kockázatnak részét kell, hogy képezze a piac kiszámíthatatlanságának való tényleges kitettség is, amelyből kifolyólag a koncessziós jogosult potenciális becsült vesztesége nem tekinthető csupán névlegesnek vagy elhanyagolhatónak”.

A közszolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési szerződések és koncessziók közötti különbségtétel fontos, mert a 2014/23/EU irányelv 10. cikkének (3) bekezdése értelmében ez az irányelv nem alkalmazandó az 1370/2007/EK rendelet értelmében vett, személyszállítási közszolgáltatás nyújtására irányuló koncessziókra. Ennélfogva az említett, személyszállítási közszolgáltatás nyújtására irányuló koncessziók odaítélését kizárólag az 1370/2007/EK rendelet szabályozza, a közlekedési módtól függetlenül.

A szolgáltatási szerződések esetében azonban számít a közlekedési mód. Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződések odaítélését a 2004/17/EK irányelv (hatályon kívül helyezte és felváltotta a 2014/25/EU irányelv) és a 2004/18/EK irányelv (hatályon kívül helyezte és felváltotta a 2014/24/EU irányelv) szabályozza, kivéve, ha az ilyen szerződések szolgáltatási koncessziók formájában készültek. Ezért az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési szerződések odaítélését kizárólag a közbeszerzési irányelvek (a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelvek) szabályozzák.

Ezzel szemben a vasúttal és metróval végzett személyszállítási közszolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési szerződések (beleértve a koncessziók formájában megvalósulókat is) odaítélését kizárólag az 1370/2007/EK rendelet szabályozza (ki van zárva a 2014/24/EU irányelv hatálya alól annak (27) preambulumbekkezdése és 10. cikkének i) pontja értelmében, a 2014/25/EU irányelv hatálya alól annak (35) preambulumbekkezdése és 21. cikkének g) pontja értelmében, valamint a 2014/23/EU irányelv hatálya alól annak 10. cikkének (3) bekezdése értelmében). A multimodális szerződések odaítélésére vonatkozó szabályokat a 2.1.5. szakasz tárgyalja.

⁽⁹⁾ Meg kell jegyezni, hogy az 1370/2007/EK rendelet továbbra is a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelvre hivatkozik, amelyeket időközben a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv hatályon kívül helyezett és felváltott. Mindezeket hivatkozásokat úgy kell értelmezni, mint amelyek az új irányelvekre vonatkoznak.

⁽¹⁰⁾ A 2014/23/EU irányelv 10. cikkének (3) bekezdése.

Az építési koncessziók esetében az 1370/2007/EK rendelet 1. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy „[e] rendelet nem alkalmazandó a 2004/17/EK irányelv 1. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti és a 2004/18/EK irányelv 1. cikkének (3) bekezdése szerinti építési koncessziókra”. A koncessziós szerződésekről szóló 2014/23/EU irányelv hatálybalépését követően a vasúti és egyéb kötöttpályás, valamint a közúti személyszállítási közszolgáltatásokra irányuló építési koncessziókat kizárólag ezen irányelv szabályozza. Az „építési koncesszió” fogalmát a 2014/23/EU irányelv 5. cikke 1. pontjának a) alpontja határozza meg.

Táblázat

A szerződések odaítélésére alkalmazandó jogalap összefoglalása szerződéses megállapodás típusa és a közlekedési mód szerint

Közlekedési mód	A 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelvben meghatározott közszolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési szerződések	A 2014/23/EU irányelvben meghatározott szolgáltatási koncessziók
Autóbusz és villamos	A 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv	Az 1370/2007/EK rendelet
Vasút és metró	Az 1370/2007/EK rendelet	Az 1370/2007/EK rendelet

Egyértelművé kell tenni, hogy a közbeszerzési irányelvek valamennyi rendelkezését (és nem kizárólag az odaítélési eljárásokra vonatkozó rendelkezéseket) továbbra is alkalmazni kell az autóbusz- és villamosközlekedésre vonatkozó közszolgáltatási szerződésekre. Ez például a szerződéseknek a feltételeik során történő módosítására vonatkozó rendelkezéseikre is érvényes (lásd a 2.5.5. szakaszt).

2.1.2. Az 1. cikk (2) bekezdése. Az 1370/2007/EK rendeletnek a belvízi utakra és a nemzeti tengerekre történő alkalmazására vonatkozó nemzeti határozatok

Az 1. cikk (2) bekezdése megállapítja, hogy a tagállamok az 1370/2007/EK rendeletet alkalmazhatják a belvízi személyszállításra, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról szóló, 1992. december 7-i 3577/92/EGK tanácsi rendelet sérelme nélkül ⁽¹⁾ a nemzeti tengereken folytatott személyszállításra is.

A jogbiztonság szavatolása érdekében az egyes tagállamok azon határozatát, hogy az 1370/2007/EK rendeletet a belvízi vagy nemzeti tengereken történő személyszállításra is alkalmazni kívánják, jogilag kötelező érvényű aktussal, átlátható módon kell elfogadni. Az 1370/2007/EK rendelet belvízi vagy nemzeti tengereken történő személyszállítási szolgáltatásokra való alkalmazása különösen hasznos lehet azokban az esetekben, amikor ezek a szolgáltatások egy szélesebb körű személyszállítási hálózat részét képezik.

Ha az 1370/2007/EK rendelet belvízi személyszállítási szolgáltatásra történő alkalmazásáról nem születik döntés, akkor e szolgáltatások állami finanszírozását közvetlenül az EUMSZ 93. cikke fogja szabályozni. A 3577/92/EGK tanácsi rendelet értelmezéséről szóló közleményében ⁽²⁾ a Bizottság iránymutatást nyújt az 1370/2007/EK rendeletnek a tengeri kabotázsszolgáltatásokra történő alkalmazásáról.

2.1.3. Az 1. cikk (2) bekezdése. Az 1370/2007/EK rendelet alkalmazása a nemzetközi tömegközlekedési szolgáltatásokra

Az 1. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy az 1370/2007/EK rendelet a személyszállítási közszolgáltatások nemzetközi üzemeltetésére is alkalmazandó, és hogy azon tagállamok illetékes hatóságainak egyetértésével, amelyek területén a szolgáltatásokat nyújtják, a közszolgáltatási kötelezettségek határokon átnyúló szolgáltatásokra vonatkozhatnak, beleértve a helyi és regionális közlekedési igényeket fedező szolgáltatásokat is.

⁽¹⁾ HL L 364., 1992.12.12., 7. o.

⁽²⁾ A Bizottság közleménye a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról szóló 3577/92/EGK tanácsi rendelet értelmezéséről, COM(2014) 232 final, 2014. április 22.

Míg az 1. cikk (2) bekezdése kifejezetten a helyi és regionális közlekedési igényekre utal, a nemzetközi közszolgáltatás fogalma a távolsági személyszállítási közszolgáltatásokra is kiterjed. A nemzetközi közszolgáltatás létrehozásának előfeltétele azon tagállamok illetékes hatóságainak megállapodása, amelyek területén a szolgáltatásokat nyújtják. Az ilyen illetékes hatóságok továbbra is szabadon dönthetnek arról, hogy elismerik-e a javasolt szolgáltatás közszolgáltatási státuszát a joghatóságuk alá tartozó területen. Az 1. cikk (2) bekezdése szerinti megállapodás különböző formákat ölthet. A nemzetközi közszolgáltatás létrehozásához szükséges megállapodás nem korlátozódhat a közlekedési infrastruktúrához való hozzáférést biztosító általános rendelkezésre, mivel azt az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv már garantálja⁽¹³⁾. Ha egy nemzetközi szolgáltatás kizárólag tranzitban (azaz utasok fel- és leszállása nélkül) halad át egy tagállamon, a tranzitállam beleegyezése nem szükséges, mivel úgy tekinthető, hogy a területén nem nyújtanak szolgáltatást.

Az illetékes hatóságok azonban széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a megállapodás tartalmát illetően. A határokon átnyúló együttműködés különböző módokon hajtható végre, például az érintett hatóságok közötti szerződéses megállapodásokon alapuló konzorcium létrehozásával (pl. európai területi együttműködési csoportosulás vagy európai gazdasági egyesülés).

Feltéve, hogy valamennyi illetékes hatóság, amelynek területén a nemzetközi tömegközlekedési szolgáltatást nyújtják, ebbe beleegyeznek, semmi nem akadályozza meg, hogy csak egy vagy néhány érintett illetékes hatóság határozza meg a teljes szolgáltatásra vonatkozó közszolgáltatási kötelezettségeket, illetve a kapcsolódó ellentételezést.

Ha az illetékes hatóság nem adja hozzájárulását a javasolt nemzetközi közszolgáltatáshoz, ez utóbbi nem nyújtható közszolgáltatásként az adott tagállam joghatósága alá tartozó területen. Ilyen esetekben az 1370/2007/EK rendelet nem tiltja hibrid szolgáltatások létrehozását, amennyiben a határokon átnyúló szolgáltatást részben kereskedelmi alapon, részben pedig közszolgáltatásként nyújtják. A tagállamok feladata azonban annak biztosítása, hogy az ilyen szolgáltatások ne torzítsák a versenyt, különösen ügyelve arra, hogy ne legyen kereszttámogatás az utazás kompenzált és kereskedelmi szakaszai között. Például – az érzékeny kereskedelmi adatok védelmére is figyelemmel – teljes körű és átlátható tájékoztatást kérhetnek az üzemeltetőktől az egyes szakaszok költségeiről és bevételeiről, bizonyítva, hogy nincs kereszttámogatás az utazás kereskedelmi és kompenzált szakasza között. Megkövetelhetik azt is, hogy a kompenzációban részesülő gazdasági szereplő tisztességes és átlátható kiválasztási eljárás alapján válassza ki kereskedelmi partnerét, nem pedig történelmi kapcsolatok alapján.

2.1.4. **Az árufuvarozási szolgáltatásokra vonatkozó közszolgáltatási kötelezettségek**

Az 1370/2007/EK rendelet nem vonatkozik az árufuvarozási szolgáltatásokra. Az árufuvarozási szolgáltatások csak abban az esetben minősülnek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, ha az érintett tagállam megállapítja, hogy az ilyen szolgáltatások iránti valós igényt a piac nem tudja kielégíteni, vagy csak korlátozott mértékben (lásd a 2.2.3. szakaszt). Amennyiben a tagállamok az *Altmark*-ítéletben⁽¹⁴⁾ meghatározott speciális feltételeknek nem megfelelő és állami támogatásnak minősülő, vasúti árufuvarozási szolgáltatásokra vonatkozó támogatási intézkedéseket kívánnak bevezetni, akkor ezeket az intézkedéseket az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése értelmében be kell jelenteniük a Bizottságnak.

2.1.5. **Az 1. cikk (2) bekezdése. Multimodális közszolgáltatási kötelezettségek**

Az 1. cikk (2) bekezdése szerint a rendeletet vasúti és egyéb kötőtpályás, valamint közúti személyszállítási közszolgáltatásokra kell alkalmazni. Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, a rendelet belvízi és nemzeti tengereken történő személyszállítási közszolgáltatásra is alkalmazható (lásd a 2.1.2. szakaszt). Az illetékes hatóságok ezért a rendelet szerinti egy vagy több közlekedési módra kiterjedő közszolgáltatási kötelezettségeket tartalmazó közszolgáltatási szerződések odaítéléséről dönthetnek. Ami a multimodális szerződések időtartamát illeti, a 4. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ezt 15 évre kell korlátozni, ha a vasúti vagy egyéb kötőtpályás szállításra vonatkozó szerződés a szóban forgó szolgáltatások értékének több mint 50 %-át teszi ki. Az autóbusszal vagy villamossal, valamint metróval vagy vasúttal végzett tömegközlekedési szolgáltatásokra egyaránt kiterjedő szolgáltatási szerződések odaítélése továbbra is a közbeszerzési irányelvek (a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU irányelv) és az 1370/2007/EK rendelet követelményeinek hatálya alá tartozik.

⁽¹³⁾ HL L 343., 2012.12.14., 32. o.

⁽¹⁴⁾ A 2003. július 24-i ítélet, *Altmark Trans*, C-280/00, EU:C:2003:415 (a továbbiakban: *Altmark*-ítélet).

A (17) preambulumbekkezdés szerint az illetékes hatóságok szabadon állapíthatnak meg szociális és minőségi kritériumokat a közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozóan, beleértve a környezetvédelmet is. Az illetékes hatóságok a multimodális tömegközlekedés környezeti fenntarthatóságának előmozdítása érdekében közszolgáltatási kötelezettségeket határozhatnak meg több közlekedési módra vonatkozóan.

2.1.6. **Az 1. cikk (2) bekezdése. Különleges tömegközlekedési módok**

A személyszállítási közszolgáltatások kínálatának javítása érdekében, különösen az utasok utazási tevékenységeinek első/utolsó kilométere szintjén, az illetékes hatóságok a menetrend szerinti, helyhez kötött tömegközlekedési szolgáltatások kínálatát igény szerinti tömegközlekedési szolgáltatásokkal egészíthetik ki. Az ilyen, jellemzően közúti járművek által nyújtott igény szerinti szolgáltatások lehetővé teszik az utasok számára, hogy az utasok összegyűjtésére és leszállítására szolgáló elektronikus vagy egyéb kommunikációs eszközök segítségével foglalják le utazásaikat az igény szerinti üzemeltető által kijelölt megállóknak vagy a menetrend szerinti tömegközlekedési megállók között. Amennyiben az igény szerinti tömegközlekedési szolgáltatások kizárólagos jog és/vagy ellentételezés tárgyát képezik a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése fejében, különösen a szolgáltatás kötelező rendelkezésre állását illetően, és megfelelnek a rendelet 2. cikkének a) pontjában foglalt követelményeknek, azaz általános gazdasági érdeket képviselnek, és azokat a nyilvánosság számára megkülönböztetésmentesen és folyamatosan nyújtják, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy azok a rendelet 1. cikke (2) bekezdésének hatálya alá is tartoznak.

Egyes illetékes hatóságok a tömegközlekedési kínálatukba olyan szolgáltatásokat is belefoglalnak, amelyeket kötélpályás hajtott járművek (pl. siklók, drótkötélpályás közlekedési eszközök) használatával nyújtanak. A Bizottság úgy véli, hogy az ilyen szolgáltatások a rendelet 1. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartoznak, amennyiben azokat az úttal vagy a vágányokkal folyamatosan érintkező járművek nyújtják.

2.2. **A közszolgáltatási kötelezettségek meghatározása és a közszolgáltatási szerződések általános szabályai/tartalma**

Ez a fejezet értelmező iránymutatást nyújt az általános szabályok fő jellemzőiről és arról, hogy az 1370/2007/EK rendelet alapján az illetékes hatóságok hogyan határozzák meg a közszolgáltatási kötelezettségek jellegét és mértékét. Tárgyalja továbbá azokat a feltételeket, amelyek mellett a közszolgáltatási szerződések időtartama meghosszabbítható, valamint az alvállalkozók bevonásának feltételeit, ideértve a belső szolgáltató igénybevételét.

2.2.1. **A 2. cikk i) pontja. A közszolgáltatási szerződés jellemzői**

Tekintettel a tagállamok eltérő jogrendszerre és hagyományaira, a közszolgáltatási szerződés fogalmának az 1370/2007/EK rendeletben szereplő meghatározása nagyon tág, és különféle típusú kötelező erejű jogi aktusokra terjed ki, amelyek nem mindig öltik a nemzeti jog szerinti szerződés formáját.

A 2. cikk i) pontja szerint a közszolgáltatási szerződés „egy vagy több olyan jogilag kötelező erejű aktus, amely megerősíti az illetékes hatóság és a közszolgáltató közötti megállapodást, amelynek értelmében a közszolgáltatóra ruházzák a közszolgáltatási kötelezettségek hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatások kezelését és üzemeltetését”. A szerződés az illetékes hatóság által hozott határozat is lehet, amely egyedi törvényi vagy rendeleti aktus formáját ölti, vagy tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek esetén az illetékes hatóság maga nyújtja a szolgáltatásokat, vagy az ilyen szolgáltatások nyújtását belső szolgáltatóra bízta. Közszolgáltatási szerződés létrejöhet egy, a szolgáltatások működtetésével egy szolgáltatót megbízó általános jogi aktus és egy, a nyújtandó szolgáltatások részletes követelményeit és a kompenzáció számításához alkalmazandó módszert előíró közigazgatási aktus kombinációjaként is. A „közszolgáltatási szerződés” 1370/2007/EK rendeletben meghatározott fogalma magában foglalja a közszolgáltatási koncessziókat is.

2.2.2. **A 2. cikk l) pontja és a 3. cikk (2) és (3) bekezdése. Általános szabályok**

A 2. cikk l) pontja szerint az általános szabály „olyan intézkedés, amelyet valamely illetékes hatóság felelőssége alá tartozó adott földrajzi területen valamennyi azonos típusú személyszállítási közszolgáltatásra megkülönböztetés nélkül alkalmazni kell”. Az általános szabályok tehát olyan intézkedések, amelyek megkülönböztetésmentesen vonatkoznak egy vagy több típusú tömegközlekedési szolgáltatás valamennyi üzemeltetőjére. Az intézkedés az illetékes hatóság felelőssége alá tartozó földrajzi területre korlátozódhat, azonban nem kell feltétlenül kiterjednie a teljes földrajzi területre.

Az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy általános szabályokat alkalmaz a szociális vagy minőségi követelmények megállapítására az 1370/2007/EK rendelet (17) preambulumbekkezdésével összhangban.

A tagállamok és/vagy illetékes hatóságok általános szabályok, például törvények, rendeletek és szabályozási intézkedések segítségével szervezhetik meg a tömegközlekedést. Az 1370/2007/EK rendelet 3. cikkének (2) bekezdése csak azokra az általános szabályokra vonatkozik, amelyek az összes utasra vagy az utasok bizonyos csoportjaira vonatkozó maximált díjtételek formájában jelennek meg. Ezen általános szabályok esetében nem áll fenn közszolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettség.

A 3. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy az 1370/2007/EK rendelet alkalmazási köréből kizárják a közszolgáltatási kötelezettségek pénzügyi kompenzációjára vonatkozó olyan általános szabályokat, amelyek az iskolai tanulók, a hallgatók, a gyakornokok és a csökkent mozgásképességű személyek számára maximált díjakat határoznak meg. Ha egy tagállam él ezzel a jogával, a nemzeti hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy az ezen általános szabályok alapján nyújtott kompenzáció állami támogatásnak minősül-e. Igenlő válasz esetén a szabályokat az EUMSZ 108. cikkének megfelelően be kell jelenteni a Bizottságnak.

A tagállamok nem akadályozhatók meg abban, hogy egyéb általános szabályokat állapítsanak meg, amelyek magukban foglalják a közszolgáltatási kötelezettségeket is. Ha az általános szabályok a kompenzációra is kiterjednek, az 1370/2007/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében közszolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettség áll fenn. Az ilyen szerződéseknek minden szolgáltató számára elérhetőnek kell lenniük, beleértve az új belépőket is.

2.2.3. **A 2. cikk e) pontja és a 2a. cikk. A közszolgáltatási kötelezettségek jellegének és mértékének, illetve a közszolgáltatási szerződések alkalmazási körének meghatározása**

— *Általános elvek és a közszolgáltatási kötelezettségek meghatározása*

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások tagállamok általi meghatározásának és nyújtásának általános elveit az EUMSZ 14. cikke, illetve az EUMSZ-hez csatolt, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. jegyzőkönyv állapítja meg. Amint az már említésre került, a 26. jegyzőkönyv szerint a nemzeti, regionális és helyi hatóságok alapvető szerepet játszanak és széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a tekintetben, hogy a felhasználók igényeihez a lehető legközelebb álló módon gondoskodjanak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásáról, más által való ellátásáról, illetve megszervezéséről. A közszolgáltatási kötelezettség meghatározását a Bizottság csak nyilvánvaló hiba esetén kérdőjelezheti meg⁽¹⁵⁾. A tagállamok általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározására vonatkozó hatásköre azonban nem korlátlan, és nem gyakorolható önkényesen kizárólag a céllal, hogy lehetővé tegye egy adott ágazat számára a versenyszabályok alkalmazásának megkerülését⁽¹⁶⁾.

Az 1370/2007/EK rendelet meghatározza azt a jogi keretet, amelyen belül a tagállamok általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat nyújthatnak, rendelhetnek meg és szervezhetnek a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatások területén. Az 1370/2007/EK rendelet 1. cikke megállapítja, hogy a rendelet célja „*annak meghatározása, hogy a közösségi jog szabályainak megfelelően az illetékes hatóságok hogyan avatkozhatnak be a személyszállítás területén az olyan általános érdekű szolgáltatások nyújtásának biztosítása érdekében, amelyek többek között számosabbak, biztonságosabbak, magasabb minőségűek vagy alacsonyabb költséggel járnak, mint azok, amelyek nyújtását a piaci verseny lehetővé tenné*”.

Az 1370/2007/EK rendelet 2. cikkének e) pontja szerint a közszolgáltatási kötelezettség olyan kötelezettség, amely arra szolgál, hogy biztosítsa az olyan általános érdekű személyszállítási közszolgáltatások nyújtását, amelyeket egy szolgáltató – amennyiben saját gazdasági érdekeit venné figyelembe – ellenszolgáltatás nélkül nem, vagy nem olyan mértékben vagy nem ugyanolyan feltételekkel végezne el⁽¹⁷⁾.

A közszolgáltatási kötelezettségek általában követelményeket határoznak meg a szolgáltató számára, például a szolgáltatások gyakorisága, minősége, a díjszabási kötelezettségek és a szolgáltatásnyújtás tekintetében, különösen a kisebb, kereskedelmileg esetleg nem vonzó közbelső állomások esetében, illetve a kora reggeli és késő esti vonatok biztosítására vonatkozóan. Egyéb követelmények is lehetségesek.

Az 1370/2007/EK rendelet 2a. cikke értelmében az illetékes hatóságok feladata, hogy a 2. cikk e) pontjával összhangban meghatározzák a közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó előírásokat.

⁽¹⁵⁾ A 2018. november 29-i ítélet, *ARFEA kontra Európai Bizottság*, T-720/16, EU:T:2018:853, 88. pont; a 2020. november 24-i ítélet, *Viasat Broadcasting UK Ltd, C-445/19*, EU:C:2020:952, 33. pont.

⁽¹⁶⁾ A 2008. február 12-i ítélet, *BUPA és mások kontra Európai Bizottság*, T-289/03, EU:T:2008:29, 168. pont.

⁽¹⁷⁾ Ez a megközelítés összhangban áll a Bizottság egyéb ágazatokban alkalmazott, általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó általános megközelítésével. Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának kompenzációjára való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény (a továbbiakban: általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló közlemény) 48. pontját (HL C 8, 2012.1.11., 4. o.).

— *Összhang a tagállamok tömegközlekedési politikájának célkitűzéseivel*

Az 1370/2007/EK rendelet 2a. cikke (1) bekezdésének alkalmazásakor az illetékes hatóságnak biztosítania kell, hogy a közszolgáltatási előírások összhangban legyenek a tagállamokban a tömegközlekedési politikai dokumentumokban meghatározott szakpolitikai célkitűzésekkel. A tagállamok széles mozgástérrel rendelkeznek az ilyen dokumentumok tartalmának és formátumának, valamint az érdekelt felekkel folytatott konzultációra vonatkozó eljárások meghatározása terén. Ezeknek a dokumentumoknak meg kell határozniuk a tömegközlekedési politika célkitűzéseit, például a területi összeköttetést, többek között a határokon átnyúló kapcsolatokat, valamint a fenntartható közlekedés fejlesztését, és azonosítaniuk kell az ezek eléréséhez szükséges, a különböző közlekedési módokon keresztül megvalósítandó eszközöket. Az (EU) 2016/2338 rendelet (10) preambulumbekzdésében foglaltak szerint a konzultációba bevonandó érdekelt felek közé tartozhatnak az érintett földrajzi területen ténylegesen vagy potenciálisan jelen lévő fuvarozók, a pályahálózat-működtetők és az utasokat képviselő szervezetek, a munkavállalói szervezetek és a környezetvédelmi szervezetek.

— *A közszolgáltatási kötelezettségek iránti valós igény fennállása*

Az 1370/2007/EK rendelet fent idézett 2. cikkének e) pontját az uniós bíróságok ítélezési gyakorlatával összhangban kell értelmezni ⁽¹⁸⁾.

Ebből az ítélezési gyakorlatból következik, hogy a közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó előírások meghatározása előtt az illetékes hatóságnak fel kell mérnie, hogy valóban szükség van-e a tervezett tömegközlekedési szolgáltatásokra.

Ezen ítélezési gyakorlatnak megfelelően annak megállapítására, hogy ez a valós szükséglet fennáll-e, az illetékes hatóságoknak:

1. értékelniük kell, hogy van-e igény a felhasználók részéről;
2. fel kell mérniük, hogy ezt az igényt a piaci szereplők nem tudják-e akár csak részben is kielégíteni közszolgáltatási kötelezettségek hiányában; valamint
3. az alapvető szabadságokat legkevésbé korlátozó és a belső piac megfelelő működése szempontjából legkevésbé káros megközelítést kell előnyben részesíteniük az így meghatározott igény kielégítése érdekében.

Az uniós bíróságok szerint „ha a tagállam nem szolgál bizonyítékkal arról, hogy [a közszolgáltatási kötelezettség terjedelme szükséges és arányos egy valós közszolgáltatási igénnyel], ez olyan nyilvánvaló mérlegelési hibának minősülhet, amelyet a Bizottság köteles figyelembe venni” ⁽¹⁹⁾.

— *A tömegközlekedési szolgáltatások iránti igény előzetes értékelése*

A 26. jegyzőkönyv 1. cikkével összhangban a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a tekintetben, hogy a felhasználók igényeihez a lehető legközelebb álló módon gondoskodjanak a közszolgáltatások nyújtásáról, más által való ellátásáról, illetve megszervezéséről. A tömegközlekedési szolgáltatásokat a felhasználók érdekében kell megszervezni.

A közlekedés iránti igény felmérésekor az illetékes hatóságok nemcsak a felhasználók meglévő és várható igényeit vehetik figyelembe, hanem az olyan szakpolitikai célkitűzések eléréséből észszerűen eredő várható igényeket is, mint a fenntartható közlekedés, a regionális összeköttetés, a közegészségügy vagy a társadalmi kohézió. Tekintettel például az európai zöld megállapodás célkitűzéseire, az igény előzetes értékelésére vonatkozó követelmény nem összeegyeztethetetlen azzal a lehetőséggel, hogy az illetékes hatóságok kiterjesszék a vasúti vagy közúti személyszállítási közszolgáltatási kínálatot, és – többek között nemzetközi szinten, más tagállamokkal együttműködve – elindítsák a modális váltást, különösen a magángépjárművekről a környezetbarátabb szolgáltatásokra. Ez a célkitűzés tükröződhet például a rendelet 2a. cikkének (1) bekezdésében említett tömegközlekedési politikai dokumentumokban.

A tömegközlekedési szolgáltatás iránti igény előzetes felmérése különböző módszerekkel végezhető el, például múltbeli adatok felhasználásával, reprezentatív felmérésekkel vagy a felhasználókkal folytatott nyilvános konzultáció keretében, hogy azonosítani lehessen a közszolgáltatásokkal szembeni elvárásaikat.

— *A piaci ajánlat elemzése*

Az 1370/2007/EK rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 2. cikkének e) pontjával összhangban nem állhat fenn valódi közszolgáltatási igény, ha a szolgáltatók már képesek kielégíteni a felhasználói igényt a hatóságok által e célból előírt kötelezettség hiányában ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ Lásd különösen: a 2017. március 1-jei ítélet, *Société nationale maritime Corse Méditerranée (SNCM) kontra Európai Bizottság*, T-454/13, EU:T:2017:134, 134. pont (a továbbiakban: SNCM-ítélet).

⁽¹⁹⁾ A 2017. március 1-jei ítélet, *Francia Köztársaság kontra Európai Bizottság*, T-366/13, ECLI:EU:T:2017:135, 105. pont.

⁽²⁰⁾ SNCM-ítélet, 134. pont.

A piaci kínálat elemzésére csak akkor van szükség, ha a közszolgáltatási szerződés hatálya alá tartozó szolgáltatástípusokra vonatkozó nyílt hozzáférési jogokat az uniós vagy a nemzeti jog vezette be.

A piaci ajánlat értékelésének főszabály szerint ki kell terjednie a szolgáltatókkal – érdeküket szem előtt tartva – az érintett szolgáltatások nyílt hozzáférésű platformon keresztül történő nyújtása tekintetében folytatott konzultációra és az eredmények értékelésére. A piaci szereplőkkel például konzultálni lehet az általuk az érintett földrajzi területen már nyújtott vagy nyújtani tervezett szolgáltatások jellegéről, mennyiségéről és gyakoriságáról, illetve az általuk alkalmazott vagy alkalmazni kívánt tarifák szintjéről.

Amennyiben a piaci szereplő kereskedelmi szolgáltatásokat nyújt, vagy várhatóan bejelenti, hogy azokat észszerűen rövid határidőn belül elindítja (például vasúton, ha a szolgáltató a 2012/34/EU irányelv 38. cikkének (4) bekezdése szerint tájékoztatta az igazgatási szervezetet és a pályahálózat-működtetőt a szolgáltatás elindítására irányuló szándékáról), az illetékes hatóságoknak ezeket figyelembe kell venniük a közszolgáltatási kötelezettségek körének meghatározásakor, kivéve, ha ezt objektív okok indokolják.

A piaci ajánlat értékelése során figyelembe lehet venni (de ez nem szükségszerű) a más közlekedési módok által nyújtott összehasonlítható közlekedési szolgáltatások meglétét. A közlekedési módok összehasonlíthatóságának ezen értékelése során az illetékes hatóságok figyelembe vehetik az egyes közlekedési módok sajátosságait. A vasúti közlekedés esetében ezek a sajátosságok magukban foglalják a beruházási terhek és az infrastrukturális költségek kérdését⁽²¹⁾. Ezenkívül a más közlekedési módokhoz képest jelentkező környezeti előnyöket is magukban foglalhatják.

— A belső piac működése szempontjából legkevésbé káros megközelítés kiválasztása

Annak mérlegelésekor, hogy a közszolgáltatási szerződésben megállapított közszolgáltatási kötelezettségek a legkevésbé korlátozzák-e az alapvető szabadságokat, és a legkevésbé károsak-e a belső piac megfelelő működésére nézve, az illetékes hatóság az uniós joggal összhangban alternatív intézkedéseket mérlegelhet. Ha például az intézkedés célja a megfizethető közlekedési szolgáltatások biztosítása, az illetékes hatóság fontolóra veheti a maximális díjakra vonatkozó általános szabályok bevezetését ahelyett, hogy egyetlen szolgáltatónak ítélne oda közszolgáltatási szerződést. Erre az elemzésre csak akkor van szükség, ha a közszolgáltatási szerződés hatálya alá tartozó szolgáltatástípusokra vonatkozó nyílt hozzáférési jogokat az uniós vagy a nemzeti jog vezette be.

— A költségeket fedező és nem fedező szolgáltatások csoportosításának lehetősége a közszolgáltatási szerződésben

Az 1370/2007/EK rendelet 2a. cikkének (1) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok csoportosíthatják a költségeket fedező és a nem fedező szolgáltatásokat. Ezt a szöveget a közszolgáltatási kötelezettségnek az 1370/2007/EK rendelet 2. cikkének e) pontjában szereplő általános meghatározásával együtt kell értelmezni, amely szerint a közszolgáltatási kötelezettség alá tartozó szolgáltatások olyan szolgáltatások, amelyeket egy szolgáltató – ha saját kereskedelmi érdekeit venné figyelembe – nem, vagy nem ugyanolyan mértékben vállalna. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok csak kellően indokolt esetekben csoportosíthatják a költségeket fedező és nem fedező szolgáltatásokat.

Az (EU) 2016/2338 rendelet (8) preambulumbekzdése, amely ezt a rendelkezést indokolja, előírja, hogy „[a] személyszállítási közszolgáltatás terén a közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó előírásoknak lehetőség szerint pozitív hálózati hatásokat kell generálniuk”. Ennek megfelelően a Bizottság úgy véli, hogy a költségeket fedező szolgáltatásoknak a közszolgáltatási kötelezettségek hatálya alá vonására vonatkozó döntésnek a koherens közlekedési rendszer biztosítására irányuló célkitűzést is tükröznie kell, különösen földrajzi szinten, valamint a pozitív hálózati hatások előnyeinek kihasználását, és nem csupán a kompenzáció összegének korlátozását.

A közszolgáltatási kötelezettségek és földrajzi hatályuk meghatározásakor az illetékes hatóságok az uniós joggal összhangban kötelesek tiszteletben tartani az arányosság elvét, amint arra az 1370/2007/EK rendelet 2a. cikkének (1) bekezdése emlékeztet. A költségeket fedező és nem fedező szolgáltatások csoportosításának szükségesnek és arányosnak kell lennie.

A 2.2.3. szakasz zárásaként az illetékes hatóságoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az e szakaszban meghatározott feltételek betartására annak érdekében, hogy ne legyenek kitéve nyilvánvaló hiba kockázatának a közszolgáltatási kötelezettség hatályának meghatározása és a kompenzáció állami támogatási szabályok szerinti esetleges visszafizettetése során.

⁽²¹⁾ A 2017. január 18-i ítélet, *Andersen kontra Európai Bizottság*, T-92/11 RENV, EU:T:2017:14, 70. pont. A Törvényszék a vasúti közlekedésnek az 1370/2007/EK rendelet (25) preambulumbekzdésében említett sajátosságaira hivatkozik. Ez a preambulumbekzdés a beruházási terhek és a beruházási költségek konkrét kérdéseire utal.

2.2.4. A 2. cikk f) pontja, a 3. cikk (1) bekezdése és a 4. cikk (1) bekezdése. A kizárólagos jogok jellegének és mértékének meghatározása az uniós jog betartásával

A 3. cikk (1) bekezdése értelmében – a 3. cikk (2) bekezdésében foglalt korlátozott kivételekre is figyelemmel – közszolgáltatási szerződést kell kötni abban az esetben, ha az illetékes hatóság úgy dönt, hogy valamely szolgáltatónak a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének fejében kizárólagos jogot és/vagy kompenzációt biztosít. A kizárólagos jog a 2. cikk f) pontja szerint „a közszolgáltatót egy meghatározott útvonalon, hálózatban vagy területen, valamennyi más hasonló szolgáltató kizárásával, egyes személyszállítási közszolgáltatások működtetésére feljogosító jog”. A 4. cikk (1) bekezdése értelmében a közszolgáltatási szerződésnek meg kell határoznia a kizárólagos jog gyakorlásának feltételeit, különösen az abban említett árufuvarozási és személyszállítási szolgáltatás típusát, földrajzi hatályát és a kizárólagos jog időtartamát. A 2. cikk f) pontjában szereplő fogalom meghatározás szövege a kizárólagos jogok hatályát bizonyos tömegközlekedési szolgáltatásokra és meghatározott útvonalakra, hálózatokra vagy konkrét területekre korlátozza.

Az egységes piac alakulása és különösen a vasúttársaságoknak a 2012/34/EU irányelv 10. cikke által bevezetett, a tagállamok belföldi piacain nyílt hozzáférésű szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúrához való hozzáférési joga hatással van a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének ellentételezéseként biztosított kizárólagos jogok fogalmára.

A kizárólagos jogok és a hozzáférési jogok közötti kölcsönhatást a gazdasági egyensúlyra vonatkozó vizsgálatról szóló (EU) 2018/1795 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽²⁾ 6. cikke ismerteti: bár a tagállamok kizárólagos jogokat biztosíthatnak, nem korlátozhatják más szolgáltatóknak az érintett vasúti infrastruktúrához való hozzáférési jogát vasúti személyszállítási szolgáltatások nyújtása céljából, kivéve, ha az ilyen szolgáltatások veszélyeztetnék a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlyát a 2012/34/EU irányelv 11. és 11a. cikkében meghatározottak szerint.

A 2012/34/EU irányelv 11. cikke (5) bekezdésének hatálya alá tartozó közszolgáltatási szerződések kivételével, amelyek esetében a hozzáférés feltétel nélkül korlátozható, minden más esetben a 2012/34/EU irányelv 11. és 11a. cikke szerinti, a nyílt hozzáférésű szolgáltatásokból származó bevételkivonással kizárólagos jogokat biztosító közszolgáltatási szerződések szükséges védelmét kizárólag a gazdasági egyensúlyra vonatkozó vizsgálat biztosítja. A gazdasági egyensúlyra vonatkozó vizsgálatról szóló (EU) 2018/1795 bizottsági végrehajtási rendelet 6. cikkében meghatározottak szerint a vizsgálat elvégzése során az igazgatási szervezetnek kellő figyelmet kell fordítania az ilyen kizárólagos jogok pénzügyi értékére.

A tagállamok biztosíthatnak bizonyos jogokat, amelyek nem kizárólagosnak tűnhetnek, ugyanakkor *de facto* megakadályozhatják más vállalkozások jogi szabályok vagy közigazgatási gyakorlatok révén megvalósuló piaci részvételét. Például az olyan adminisztratív rendelkezések, amelyek olyan kritériumok függvényében engedélyezik a tömegközlekedési szolgáltatások működtetését, mint a szolgáltatások kívánatos mennyisége és minősége, gyakorlatilag korlátozhatják a piaci szereplők számát. Az ilyen *de facto* kizárólagos jogoknak az 1370/2007/EK rendeletnek is meg kell felelniük.

2.2.5. A 4. cikk és a 8. cikk. A közszolgáltatási szerződések időtartama és azon feltételek, amelyek mellett a közszolgáltatási szerződés időtartamának 50 %-kal történő meghosszabbítása engedélyezhető

A 4. és a 8. cikk a közszolgáltatási szerződések maximális időtartamára, valamint odaítélésük és lejáratuk határidejére vonatkozó rendelkezéseket állapít meg.

A „szerződés időtartamát” a szállítási tevékenység megkezdésének függvényében kell meghatározni. Ezt az értelmezést támasztja alá az a tény is, hogy az 1370/2007/EK rendelet kulcsfontosságú rendelkezései ettől az időponttól alkalmazandók, például az illetékes hatóságoknak a közszolgáltatási kötelezettségek ellentételezésével kapcsolatos kötelezettségére vonatkozó rendelkezések. A Bizottság értelmezése szerint több tagállamban a „szerződés időtartamát” a szállítási műveletek megkezdése alapján állapítják meg.

A közszolgáltatási szerződés teljesítését megelőzheti egy „mobilizációs szakasz”, amelynek során a közszolgáltató felkészül a működés megkezdésére. Az erőforrások mozgósításához szükséges idő jelentősen eltérhet a régi és az új szerződés szerinti közszolgáltatási kötelezettségek közötti különbségektől függően. A jelentős előkészítést nem igénylő közvetlen odaítélések esetében ez néhány hetet jelent, míg a tömegközlekedési szolgáltatók esetében – amelyeknek a szükséges szolgáltatások biztosításához jelentős beruházásokat kell eszközölniük, például új járművek beszerzésével – három vagy akár négy évig is eltarthat.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2018/1795 végrehajtási rendelete (2018. november 20.) a 2012/34/EU irányelv 11. cikke szerinti gazdasági egyensúlyra irányuló vizsgálat alkalmazására vonatkozó eljárás és kritériumok megállapításáról (HL L 294, 2018.11.21., 5. o.).

A szerződéses kötelezettségek létrejöttének időpontja (amely jellemzően egybeesik a szerződés aláírásával) és a szállítási műveletek megkezdése közötti mobilizációs időszak azonban nem számít bele a szerződés időtartamába, és mindig arányosnak kell lennie a szolgáltatónak a műveletekre való felkészüléssel kapcsolatos bizonyítható szükségleteivel, és összhangban kell állnia az érintett tagállam korábbi gyakorlatával. Az odaítélés időzítése a műveletek megkezdése tekintetében nem eredményezheti az 1370/2007/EK rendelet 8. cikk (2) bekezdésének iii. pontjában foglalt, a feltétel nélküli közvetlen odaítélések fokozatos megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseinek megkerülését. Ez akkor fordulhat elő, ha a közszolgáltatási szerződést közvetlenül egy inkumbens szolgáltatónak ítélik oda közvetlen a 2023. december 25-i határnap előtt, a közvetlen odaítélésre és a nyilvánosságra vonatkozó követelmények tekintetében, míg az új szerződés szerinti műveletek a tervek szerint jóval ezen időpont után kezdődnek meg, mivel a mobilizációs időszak időtartamát nem indokolják objektív módon.

A kompenzációra előleget lehet fizetni a mobilizálási időszakban, feltéve, hogy az állami támogatásra vonatkozó szabályokat is tiszteletben tartják.

A 4. cikk (4) bekezdése szükség esetén lehetővé teszi a közszolgáltatási szerződés időtartamának legfeljebb 50 %-kal történő meghosszabbítását, figyelembe véve az eszközök értékcsökkenésének feltételeit. Ez a meghosszabbítás akkor engedélyezhető, ha a közszolgáltató olyan eszközöket, például járműveket, karbantartó létesítményeket vagy infrastruktúrát – bocsát rendelkezésre, amelyek esetében az értékcsökkenési idő kivételesen hosszú, és amelyek jelentősek a közszolgáltatási szerződés hatálya alá tartozó személyszállítási szolgáltatások teljesítéséhez szükséges összes eszköz értékéhez képest, és amelyek túlnyomórészt a szerződés tárgyát képező személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódnak.

A (15) preambulumbekendés továbbá kimondja, hogy *„biztosítani kell, hogy a közszolgáltatási szerződések időtartamát legfeljebb eredeti időtartamuk felével meghosszabbíthassák, amennyiben a közszolgáltatónak olyan eszközökbe kell beruháznia, amelyek értékcsökkenésének ideje kivételes hosszúságú, valamint – különleges jellemzőik és korlátaik miatt”* – az EUMSZ 349. cikkében meghatározott *„legkülső régiók esetében”*.

Mivel ez kivételt jelent a közszolgálati szerződések időtartamára vonatkozó általános szabály alól, az időtartam legfeljebb 50 %-kal történő meghosszabbításának lehetősége megszorítóan alkalmazandó. Az illetékes hatóságnak eseti alapon meg kell vizsgálnia, hogy szükség van-e az időtartam meghosszabbítására annak érdekében, hogy a szolgáltató amortizálhassa eszközeit egy tipikus vagy jogszabályban előírt értékcsökkenési rátával, és hogy a további időtartam arányos-e ezzel a célkitűzéssel. Az értékelés során az illetékes hatóság csak maga a szolgáltató által finanszírozott eszközök arányát veszi figyelembe, az állami forrásokból finanszírozott hányadot nem.

Az illetékes hatóság elvben a szerződés időtartamának meghosszabbításáról dönt az új szerződés odaítélése előtt, hogy a szerződés időtartama az odaítélés időpontjától kezdve egyértelmű legyen. Az aktív szerződés időtartamának meghosszabbítása csak bizonyos feltételek mellett lehetséges. Az új járművekbe történő tervezett beruházásokat objektíven meg kell indokolni, például a későbbiekben felmerült műszaki okok miatt. Bizonyítani kell, hogy a meghosszabbítás nélkül a szerződés fennmaradó időtartama nem teheti lehetővé a beruházás érdemi amortizációját. Az ilyen meghosszabbítás lehetőségét és feltételeit egyértelműen fel kell tüntetni a pályázati dokumentációban és a szerződésben. Az ilyen meghosszabbítás továbbá hatással lehet a kompenzáció mértékére, amelyet ennek következtében ki kell igazítani.

A 8. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában, az 5. cikk (6) bekezdésével összhangban 2019. december 3. és 2023. december 24. között odaítélt szerződések időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Ez egy konkrét és abszolút korlát, amelynek célja a 2023. december 24-i határnap hatásainak megőrzése, valamint annak megakadályozása, hogy az 5. cikk (6) bekezdésével és a 7. cikk (3) bekezdésével összhangban odaítélt szerződések hosszú ideig továbbra is érvényben maradjanak. Ezért az ilyen szerződések időtartama a 4. cikk (4) bekezdésének alkalmazásában nem hosszabbítható meg.

2.2.6. **A 4. cikk (7) bekezdése és az 5. cikk (2) bekezdésének e) pontja. Alvállalkozók bevonásának feltételei**

Az 1370/2007/EK rendelet 4. cikkének (7) bekezdése értelmében a közszolgáltatási szerződésnek tartalmaznia kell, hogy lehetséges-e alvállalkozó bevonása, és ha igen, milyen mértékben. Amennyiben alvállalkozók bevonására kerül sor, a közlekedési közszolgáltatónak mindig magára kell vállalnia a személyszállítási közszolgáltatás oroszlánrészét.

A közvetlenül belső szolgáltatónak odaítélt közszolgáltatási szerződések ugyancsak alvállalkozásba adhatók, bár szigorúbb feltételek mellett. Az 5. cikk (2) bekezdésének e) pontja értelmében a belső szolgáltató köteles a személyszállítási közszolgáltatás „túlnyomó részét” maga nyújtani. Ezzel a rendelkezéssel a jogalkotó azt kívánta megakadályozni, hogy a belső szolgáltató a szállítási szolgáltatások szerényebb részénél többet adjon alvállalkozásba egy másik szervezetnek, mivel ebben az esetben az illetékes hatóság felügyelete alatt álló „belső szolgáltató” fogalma elveszítené a jelentését.

Az eseti elbírálás lehetőségét is fenntartva észszerűen úgy tekinthető, hogy a közlekedési közszolgáltatások több mint egyharmad részének alvállalkozókkal való elvégzéséhez nyomós indokra lenne szükség, különösen az 5. cikk (2) bekezdése e) pontjának célkitűzései – például a hamis belső szolgáltatók alkalmazásának elkerülésére irányuló kísérlet – fényében. Az alvállalkozásba adandó szállítási szolgáltatások arányát jellemzően szerződéses értékben vagy menetrend szerinti kilométerek alapján mérik ⁽²³⁾.

Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikke (1) bekezdésének második mondata alapján, azaz a közbeszerzési irányelvekben előírt eljárásokkal összhangban odaítélt közszolgáltatási szerződések tekintetében az 1370/2007/EK rendelet 4. cikkének (7) bekezdésében meghatározott alvállalkozásba adásra vonatkozó szabályok elsőbbséget élveznek az említett irányelvekben megállapított szabályokkal szemben ⁽²⁴⁾.

Az alvállalkozásba adást minden esetben a vonatkozó közbeszerzési jogszabályok tiszteletben tartásával kell végrehajtani.

Végül az 1370/2007/EK rendelet nem tiltja meg, hogy a közszolgáltatási szerződés meghatározza a közlekedési szolgáltatás értékének a szolgáltató által a közszolgáltatási szerződés keretében alvállalkozásba adandó minimális százalékos mértékét. A szerződés erre akkor biztosíthat lehetőséget, ha a rendelet rendelkezéseit betartják, különös tekintettel a közszolgáltatási szerződés alvállalkozásba adható maximális részére vonatkozó rendelkezésekre.

2.3. A 4. cikk (4a), (4b), (5) és (6) bekezdése. A személyzet védelme szolgáltatóváltás esetén

Az (EU) 2016/2338 rendelet (12) preambulumbekkezdése kimondja, hogy az egységes európai vasúti térség létrehozásakor a tagállamoknak megfelelő szintű szociális védelmet kell biztosítaniuk a közszolgáltatók személyzete számára. A 4. cikk (4a) és (4b) bekezdése emlékeztet a tömegközlekedési műveletekre alkalmazandó releváns szabályokra és kötelezettségekre.

Az 1370/2007/EK rendelet 4. cikkének (5) bekezdésével összhangban, valamint a (16) és (17) preambulumbekkezdésben kifejtettek szerint szolgáltatóváltás esetén a következő forgatókönyvek állnak rendelkezésre a személyzet védelmére:

- i. Amennyiben a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv ⁽²⁵⁾ alkalmazási feltételei teljesülnek, például ha jelentős tárgyi eszközöket, például járművet ruháznak át a régi szolgáltatóról az új szolgáltatóra ⁽²⁶⁾, a munkavállalói jogok védelme, beleértve különösen a munkaszerződések folytonosságát, közvetlenül ezen irányelvből ered.
- ii. Amennyiben a 2001/23/EK irányelv értelmében nem kerül sor átruházásra, az illetékes hatóságok ennek ellenére dönthetnek úgy, hogy előírják a korábban szolgáltatásnyújtásra felvett személyzet átvételét olyan jogokkal, amelyek a személyzetet a 2001/23/EK irányelv alkalmazása esetén megillették volna.
- iii. Az illetékes hatóságok az 1370/2007/EK rendelet (17) preambulumbekkezdésében foglaltaknak megfelelően dönthetnek úgy, hogy megkövetelhetik a tömegközlekedési szolgáltatótól, hogy tartsa tiszteletben a tömegközlekedési szolgáltatások nyújtásában részt vevő valamennyi alkalmazottra vonatkozó bizonyos szociális normákat „a szolgáltatók közötti átlátható és összehasonlítható versenyfeltételek biztosítása, valamint a szociális dömping kockázatának elkerülése érdekében”. Ezek a követelmények esetleg kapcsolódhatnak például a vállalati szintű kollektív szerződéshez vagy a megfelelő piaci szegmensre vonatkozó kollektív szerződéshez.

⁽²³⁾ A menetrend szerinti kilométerben történő méréssel kapcsolatban lásd a 2016. október 27-i ítéletet, *Hörmann Reisen*, C-292/15, EU:C:2016:817 (a továbbiakban: *Hörmann Reisen*-ítélet).

⁽²⁴⁾ E tekintetben lásd a *Hörmann Reisen*-ítélet 34–48. pontját.

⁽²⁵⁾ HL L 82., 2001.3.22., 16. o.

⁽²⁶⁾ Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban a 2001/23/EK irányelv olyan vállalkozásátruházások esetében alkalmazandó, amelyre szolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési eljárást követően kerül sor. A tárgyi eszközökön alapuló ágazatokban, például az autóbusz- vagy a vasúti közlekedés területén a 2001/23/EK irányelv akkor alkalmazandó, ha lényeges tárgyi eszközök átruházása történik. A 2001/23/EK irányelv szerinti átruházás megvalósulását nem zárja ki az, ha az átruházó által korábban használt, majd az átvevő által átvett tárgyi eszközök tulajdonjoga nem kerül átruházásra például abban az esetben, ha az új vállalkozó által átvett tárgyi eszközök nem az elődje birtokában voltak, hanem azokat az ajánlatkérő szerv bocsátotta rendelkezésre; e tekintetben lásd a 2003. november 20-i ítéletet, *Abler*, C-340/01, EU:C:2003:629; lásd még a 2015. november 26-i ítéletet, *ADIF*, C-509/14, EU:C:2015:781.

iv. Az illetékes hatóságok a ii. és iii. lehetőségek kombinációját is alkalmazhatják.

A 4. cikk (6) bekezdése előírja, hogy a versenytárgyalási eljárással kapcsolatos dokumentumokban és a közszolgáltatási szerződésekben tájékoztatást kell adni a személyzet védelme területén alkalmazandó szabályokról és rendelkezésekről, például a minőségi és szociális előírásokról, a minőségi és szociális kritériumokról, valamint a személyzet szolgáltatóváltás esetén történő átvételével kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről. Ilyen előírások és kritériumok vonatkozhatnak például a szociális és higiéniai létesítmények rendelkezésre állására, a személyzet rendszeres és folyamatos képzésére, a nőkre, az idősebb munkavállalókra és a fogyatékossgal élő személyekre vonatkozó előléptetési tervekre, valamint a munkahelyi és biztonsági kötelezettségekre és a munkavállalói részvételi szabályoknak való megfelelésre.

2.4. Hozzáférés az alapvető termelési tényezőkhöz és információkhoz

Ez a szakasz értelmező iránymutatást nyújt a járművekhez való hozzáférésről, valamint a közszolgáltatási szerződések odaítélése tekintetében nélkülözhetetlen információkról.

2.4.1. 5a. cikk. Hozzáférés a vasúti járművekhez

A vasúti járművekhez való hozzáférés elengedhetetlen ahhoz, hogy a szolgáltatók ajánlatot tehessenek a közszolgáltatási szerződések versenyztetésére odaítélési eljárásaiban, különösen akkor, ha új belépők, és nem áll rendelkezésükre nagy járműflotta.

Az 5a. cikk értelmében az illetékes hatóságoknak fel kell mérniük, hogy szükség van-e intézkedésekre a megfelelő vasúti járművekhez való hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférés biztosítása érdekében. Annak értékelésekor, hogy a szolgáltatók milyen mértékben férnek hozzá ténylegesen a vasúti járművekhez, az illetékes hatóságnak az összes releváns akadályt fel kell mérnie, például azokat a pénzügyi, műszaki vagy szabályozási akadályokat, amelyek akadályozhatják a hozzáférést. Figyelembe kell venni a lízingtársaságoktól, a járműveket biztosító egyéb piaci szereplőktől vagy az illetékes hatóságok által üzemeltetett járműállományból származó készleteket. Ennek az értékelésnek a mobilizálási időszakot is figyelembe kell vennie, azaz azt az időt, amelyre a szolgáltatóknak szükségük van ahhoz, hogy a vasúti járműveket a szállítási műveletekhez használhassák. Annak mérlegelésekor, hogy a vasúti járművekhez való hozzáférés megkülönböztetésmentes-e, az illetékes hatóságoknak fel kell mérniük, hogy egyes szolgáltatók a versenytársaknál kedvezőtlenebb feltételek mellett férnek-e hozzá a járművekhez. Végezetül elemezniük kell a rendelkezésre álló vasúti járművek megfelelőségét, azaz, hogy megfelelnek-e a pályázati dokumentációban előírt, az árra, a minőségre és a műszaki előírásokra vonatkozó követelményeknek.

Ezt az értékelő jelentést kellő időben nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni annak érdekében, hogy valamennyi érdekelt fél reagálhasson. E jelentés pontossága az 5. cikk (7) bekezdése szerinti felülvizsgálat keretében is vitatható.

Amennyiben az értékelő jelentés arra a következtetésre jut, hogy intézkedésekre van szükség a megfelelő vasúti járművekhez való hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférés biztosításához, az illetékes hatóságok az 5a. cikk (2) bekezdése értelmében jogilag nem kötelesek ilyen intézkedéseket hozni. Megfelelő intézkedések illetékes hatóság általi el nem fogadása esetén azonban fennáll a kockázata annak, hogy a közszolgáltatási szerződés odaítélését az 5. cikk (7) bekezdése szerint felülvizsgálják, mivel az odaítélési eljárás nem volt tisztességes, és az 5. cikk (3) bekezdését figyelmen kívül hagyva nem tartotta tiszteletben az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség elvét.

Az 5a. cikk (2) bekezdése felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyeket az illetékes hatóságok a vasúti járművekhez való hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférés biztosítása érdekében elfogadhatnak. A felsorolás nem teljes körű. Az egyéb lehetséges intézkedések mellett az illetékes hatóság a közszolgáltatási szerződésbe azt a kötelezettséget is bevezetheti, hogy a szerződés lejártakor a vasúti járművet át kell adni az új szolgáltatónak. Ha az ilyen vasúti járművet eredetileg állami forrásokból szerezték be, az átruházási árnak megfelelően tükröznie kell a régi szolgáltató által kapott állami finanszírozást.

2.4.2. A 4. cikk (8) bekezdése. Hozzáférés a közszolgáltatási szerződés odaítéléséhez elengedhetetlen információkhoz

Az illetékes hatóságoknak valamennyi érdekelt fél rendelkezésére kell bocsátaniuk a versenytárgyalási eljárásokra vonatkozó ajánlatok elkészítéséhez szükséges információkat. E célból a közszolgáltatási szerződéseknek tartalmazniuk kell a szolgáltató azon kötelezettségét, hogy az illetékes hatóság rendelkezésére bocsássa a következő jövőbeli szerződés odaítéléséhez szükséges valamennyi információt. Amennyiben a meglévő szerződések nem tartalmazzák ilyen rendelkezést, azokat ennek megfelelően módosítani kell. Az illetékes hatóságnak biztosítania kell a bizalmas üzleti információk törvényes védelmét.

A 4. cikk (8) bekezdése felsorolja azokat az információkat, amelyeket jellemzően az illetékes hatóságok bocsátanak rendelkezésre. A felsorolás nem teljes körű. Az illetékes hatóság feladata eseti alapon felmérni, hogy milyen információkra van szükség, figyelembe véve az olyan releváns elemeket, mint például az odaítélendő szerződés jellemzői (pl. a nettó vagy a bruttó költségre vonatkozó szerződések) és a bizalmas üzleti információk törvényes védelme. Az e rendelkezésben fel nem sorolt, de az ajánlattevők számára lényegesnek tekinthető információk elemek közé tartoznak például a járművek karbantartási nyilvántartásai, amelyeket át lehet adni az új közszolgáltatóknak.

2.5. Közszolgáltatási szerződések odaítélése

Ez a szakasz értelmező iránymutatást nyújt a közszolgáltatási szerződések odaítélésével kapcsolatos számos rendelkezéshez. Az iránymutatás tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek mellett a közszolgáltatási szerződések közvetlenül odaíthatók, valamint a szerződések versenyeztetésére vonatkozó eljárási követelményeket.

2.5.1. Az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja. A közszolgáltatási szerződés belső szolgáltatónak történő közvetlen odaítélésének feltételei

Az 1370/2007/EK rendelet lehetővé teszi az illetékes helyi hatóságok számára, hogy saját maguk nyújtsanak vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásokat vagy közvetlenül ítéljenek oda közszolgáltatási szerződést belső szolgáltatónak. Ha azonban a második megoldást választják, be kell tartaniuk számos, az 5. cikk (2) bekezdésében megállapított szigorú szabályt és feltételt. A Bizottság a következő észrevételt teszi:

- i. Az 5. cikk (2) bekezdése megállapítja, hogy az integrált személyszállítási közszolgáltatásokat nyújtó illetékes helyi hatóságok vagy azok csoportjai a közszolgáltatási szerződéseket közvetlenül odaíthatják belső szolgáltatóknak. Ez azt jelenti, hogy az illetékes helyi hatóságok egy csoportja által közvetlenül odaítélt szerződés alapján nyújtott személyszállítási közszolgáltatásokat földrajzi, közlekedési vagy árszempontból integrálni kell az adott hatóságcsoport felelősségi körébe tartozó egész területen. Az illetékes helyi hatóság vagy hatóságcsoport felelősségi körében nyújtott ilyen szolgáltatások földrajzi hatálya csak a városi agglomeráció⁽²⁷⁾ és/vagy a vidéki területek igényeinek kielégítésére terjedhet ki.
- ii. A belső szolgáltató illetékes hatóság általi, a 2. cikk j) pontjában meghatározott és az 5. cikk (2) bekezdésében részletezett ellenőrzésére vonatkozó szabályokat minden esetben be kell tartani. A belső szolgáltató „*olyan elkülönült jogi egység, amely felett az illetékes helyi hatóság – illetve hatóságcsoport esetén legalább egy illetékes helyi hatóság – a saját szervezeti egységei feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol*”. Az 5. cikk (2) bekezdésének a) pontja ismerteti azokat a tényezőket, amelyeket figyelembe kell venni annak eldöntéséhez, hogy egy illetékes hatóság tényleges ellenőrzést gyakorol-e a belső szolgáltató felett. Ezek a tényezők „*az igazgatási, irányítási vagy felügyeleti testületekben való képviselet mértéke, az alapszabályok erre vonatkozó előírásai, a tulajdon, a stratégiai döntésekre és az egyedi irányítási döntésekre gyakorolt tényleges hatás és ellenőrzés*”. Az ellenőrzést mindezen releváns tényezők alapján kell értékelni.

A tulajdon mint tényező tekintetében az 1370/2007/EK rendelet nem írja elő, hogy az illetékes hatóságok a belső szolgáltató tőkéjének 100 %-át birtokolják. Ennek például a köz- és magánszféra partnersége esetén lehet jelentősége. E tekintetben a belső szolgáltató 1370/2007/EK rendelet szerinti fogalma tágabb, mint az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata szerinti „belső” szolgáltató fogalma⁽²⁸⁾. Az illetékes hatóságnak azonban az 5. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerint egyéb kritériumokkal kell bizonyítania a hatékony ellenőrzés tényét.

- iii. A versenytorzulás csökkentése érdekében az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a belső szolgáltatók és bármely olyan szervezet szállítási tevékenységének, amely felett ez a szolgáltató minimális befolyást is gyakorol, földrajzilag az illetékes hatóság vagy a helyi illetékes hatóságok csoportjának területére kell korlátozódnia.

A belső szolgáltató vagy a belső szolgáltató által befolyásolt szervezet nem üzemeltethet személyszállítási közszolgáltatást – még alvállalkozóként sem –, és az Unión belül nem vehet részt közbeszerzési eljárásokban az illetékes hatóság területén kívül, vagy a belső piacra gyakorolt esetleges közvetett hatás miatt a világ más részén.

⁽²⁷⁾ Ide tartozhatnak a funkcionális városi területek, amelyek egy városból és annak ingázási övezetéből állnak.

⁽²⁸⁾ A 2008. november 13-i ítélet, *Coditel Brabant*, C-324/07, EU:C:2008:621, 30. pont.

Az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja tágran értelmezhető meghatározásokat használ, hogy ne lehessen a földrajzi korlátozás megkerülésére alkalmas szervezeti struktúrákat létrehozni. Az v) pontban említett, a szomszédos illetékes helyi hatóságok területére belépő kimenő útvonalakra vagy egyéb kiegészítő elemekre vonatkozó rendelkezések sérelme nélkül ezt a földrajzi korlátozásra vonatkozó rendelkezést szigorúan kell alkalmazni.

- iv. A Bizottság úgy véli, hogy egy belső szolgáltatónak a közlekedési közszolgáltatási szerződés odaítélésére irányuló versenytárgyalási eljárásban való részvétele megkérdőjelezheti a közszolgáltatási szerződés e szolgáltatónak történő közvetlen odaítélésének érvényességét⁽²⁹⁾, kivéve, ha teljesülnek az 5. cikk (2) bekezdésének c) pontjában foglalt feltételek.
- v. Az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi a belső szolgáltatók számára, hogy a tevékenységet „a szomszédos helyi illetékes hatóságok területére belépő kimenő útvonalaktól vagy egyéb kiegészítő elemektől függetlenül” végezzék. Ez a rendelkezés némi rugalmasságot biztosít a szomszédos régiók közötti közlekedés biztosítása tekintetében. Ezért a belső szolgáltatók bizonyos mértékben saját illetékes helyi hatóságuk területén kívül is nyújthatnak szolgáltatásokat. Annak megállapításához, hogy a közszolgáltatási szerződés alapján nyújtott szolgáltatások megfelelnek-e ennek a rendelkezésnek, a következő kritériumokat kell alkalmazni: a szolgáltatások összekapcsolják-e a szóban forgó illetékes hatóság területét egy szomszédos területtel, illetve kiegészítő szolgáltatásokról van-e szó, nem pedig a közszolgáltatási szerződés alapján nyújtott tömegközlekedési tevékenységek elsődleges célját szolgáló szolgáltatásokról. A Bizottság úgy állapítja meg, hogy a tömegközlekedési tevékenységek másodlagos jellegűek-e, hogy azok jármű- vagy vonatkilométerben kifejezett volumenét összehasonlíttja a belső szolgáltató szerződésének hatálya alá tartozó tömegközlekedési tevékenységek teljes volumenével.
- vi. Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének 2. bekezdése nem alkalmazandó az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatási szerződések közvetlen odaítélésére, amelyek nem a 2014/23/EU irányelv 5. cikkének 1. pontja szerinti szolgáltatási koncesszió formáját öltik. Az ilyen szerződések belső szolgáltatóknak történő közvetlen odaítélését a 2014/24/EU irányelv 12. cikkével vagy a 2014/25/EU irányelv 28. cikkével összhangban kell elvégezni⁽³⁰⁾.

2.5.2. Az 5. cikk (3) bekezdése. A közszolgáltatási szerződések versenytárgyalásainak elve és eljárási követelményei

Az 5. cikk (3) bekezdése megállapítja, hogy ha egy illetékes hatóság a belső szolgáltatótól eltérő harmadik felet vesz igénybe a személyszállítási közszolgáltatások nyújtására, a közszolgáltatási szerződéseket tisztességes, nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenytárgyalási eljárás keretében kell odaítélnie.

Az 5. cikk (3) bekezdése előírja, hogy az illetékes hatóságok a közszolgáltatási szerződéseket versenytárgyalási eljárás alapján ítélik oda, kivéve a (3a), (4), (4a), (4b), (5) és (6) bekezdésben meghatározott eseteket. Ez a rendelkezés tehát egyértelműen kimondja, hogy az 5. cikk (3) bekezdése szerinti versenytárgyalási eljárás az elv, míg a (3a), (4), (4a), (4b), (5) és (6) bekezdés kivételeket állapít meg e szabály alól. Az ítélezési gyakorlat szerint az általános szabálytól való bármely eltérést vagy az az alóli kivételt szűken kell értelmezni⁽³¹⁾.

Az 5. cikk (3) bekezdése további részleteket is tartalmaz a versenytárgyalási eljárás lefolytatásának feltételeiről. Amint azt a 2.5.1. pontban kifejtjük, a szerződések odaítélési eljárásait úgy kell megtervezni, hogy biztosítsák a hatékony verseny feltételeit. A Szerződés általános alapelveinek, például az átláthatóság vagy a megkülönböztetésmentesség elvének alkalmazása azt vonja maga után például, hogy az ajánlatok kiválasztása során használt értékelési szempontokat a pályázati dokumentumokkal együtt közzé kell tenni. Ha a tagállamok úgy kívánják, akkor a közbeszerzésekre vonatkozó uniós jogszabályokban, például a koncessziókról szóló 2014/24/EU, 2014/25/EU és 2014/23/EU irányelvben leírt részletesebb eljárási szabályok is alkalmazhatók, jóllehet ezek alkalmazása nem előírás.

⁽²⁹⁾ A főtanácsnok 2018. október 25-i indítványa, Mobit, C-350/17 és C-351/17 egyesített ügyek, EU:C:2018:869, 104. pont.

⁽³⁰⁾ A 2019. március 21-i ítélet, Rhein-Sieg-Kreis, C-266/17 és C-267/17 egyesített ügyek, EU:C:2019:241.

⁽³¹⁾ Lásd többek között: a 2001. január 18-i ítélet, az Európai Közösségek Bizottsága kontra Spanyolország, C-83/99, EU:C:2001:31, 19. pont, és a 2022. július 7-i ítélet, Pricoforest SRL kontra Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR), C-13/21, EU:C:2022:531, 30. pont.

Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikke (3) bekezdésének való megfelelés érdekében a közbeszerzési eljárásokat úgy kell kialakítani, hogy a hatékony verseny legjobb feltételeit teremtsék meg. Az illetékes hatóság és az ajánlattevők közötti tárgyalást magában foglaló odaítélési eljárás megfelelhet a megkülönböztetésmentesség elvének, feltéve, hogy a tárgyalások pártatlanok, tisztességesek és átláthatók. Az előzetes közzététel nélküli, tisztán felhívás nélküli tárgyalásos eljárás például sértené az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség 5. cikk (3) bekezdésében meghatározott elvét. Hasonlóképpen, az olyan pályázati eljárás, amely indokolatlanul korlátozza a potenciális ajánlattevők számát, szintén nem felelne meg az 5. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.

Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerint, speciális vagy komplex követelmények esetén az illetékes hatóság úgy is dönthet, hogy előzetes kiválasztást tart, majd az előzetesen kiválasztott felekkel tárgyalásokat folytat. Ennek egyik példája az, amikor az ajánlattevő szolgáltatók technológiailag innovatív közlekedési megoldásokkal kell teljesíteniük a pályázati dokumentumokban közzétett követelményeket. A kiválasztási és odaítélési eljárásnak abban az esetben is meg kell felelnie az 5. cikk (3) bekezdésében leírt összes feltételnek, ha az előzetes kiválasztás és a tárgyalás módszerét alkalmazza.

Annak érdekében, hogy a potenciális ajánlattevők tisztességes és egyenlő esélyt kapjanak, a versenytárgyalási eljárás kezdete és az ajánlatok benyújtása közötti időszaknak, illetve a versenytárgyalási eljárás kezdete és azon időpont közötti időszaknak, amikor a közlekedési szolgáltatások nyújtását meg kell kezdeni, megfelelő és észszerű hosszúságúnak kell lennie.

2.5.3. **Kivételek a közszolgáltatási szerződések versenyztetésének elve alól**

2.5.3.1. *Az 5. cikk (3a) bekezdése. Azon feltételek, amelyek mellett az illetékes hatóságok kivételes körülmények között közvetlenül ítéhetnek oda vasúti személyszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződést*

A vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződések tekintetében az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy ideiglenesen közvetlenül ítélnék oda új szerződéseket, amennyiben a hatóság úgy ítéli meg, hogy ezt rendkívüli körülmények indokolják, különösen akkor, ha:

- az illetékes hatóság vagy más illetékes hatóságok már több olyan versenytárgyalási eljárást is folytatnak, amelyek érinthetik a várhatóan beérkező ajánlatok számát és minőségét abban az esetben, ha a szerződést versenytárgyalási eljárás útján ítélik oda; vagy
- a közszolgáltatás-nyújtás optimalizálása érdekében módosítani kell egy vagy több közszolgáltatási szerződés hatályát.

Ilyen kivételes körülményekről van szó olyankor, amikor az illetékes hatóság át kívánja alakítani a szerződés tételeinek földrajzi lefedettségét vagy méretét. Például azokban az esetekben, amikor az illetékes hatóság egyetlen szerződés keretében szándékozik tömegközlekedési szolgáltatásokat nyújtani, miközben azokat jelenleg két, eltérő lejáratú, meglévő szerződés keretében nyújtják, szükség lehet arra, hogy a szerződést ideiglenesen közvetlenül, a legkorábbi lejáratú időponttal ítéljék oda annak érdekében, hogy mindkét szerződés ugyanabban az időpontban fejeződhessen be.

Noha az 1370/2007/EK rendeletben szereplő, kivételes körülménynek minősülő helyzetek listája nyitott, a „kivételes körülmények” kifejezést szigorúan kell értelmezni. Ennélfogva az (EU) 2016/2338 rendelet (21) preambulumbekkezdésében említettek szerint ezt a rendelkezést akkor kell alkalmazni, ha lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára annak biztosítását, hogy a szolgáltatásokat a lehető legköltséghatékonyabb módon nyújtsák. Az e rendelkezés szerint odaítélt szerződések időtartama az érintett rendkívüli körülményhez képest arányosnak tűnő időtartamra korlátozódik, és semmi esetre sem haladhatja meg az 5 évet. Az illetékes hatóságnak be kell tartania bizonyos átláthatósági követelményeket. Haladéktalanul tájékoztatnia kell a Bizottságot arról a döntésről, hogy a szerződést ennek alapján ítéli oda, és ezt megfelelően meg kell indokolnia. A részletes közzétételi hivatkozásokat (pl. a vonatkozó weboldalra mutató linket) elemzés és esetleges nyomon követés céljából meg kell küldeni az Európai Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóságának⁽³²⁾. Ez a tájékoztatási követelmény nem teszi függővé az odaítélést a Bizottság hozzájárulásától. Az illetékes hatóságnak a közszolgáltatási szerződést is közzé kell tennie. Az illetékes hatóság nem élhet ezzel a jogi lehetőséggel két egymást követő, ugyanazon közszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó közszolgáltatási szerződés odaítélésekor.

⁽³²⁾ MOVE-PSO-REGULATION@ec.europa.eu

2.5.3.2. *Az 5. cikk (4) bekezdése. Azon feltételek, amelyek mellett kis volumenű szerződés vagy kis- és közepes méretű szolgáltatók esetében az illetékes hatóság közvetlenül ítéltet oda közszolgáltatási szerződést*

Amennyiben a közvetlen odaítélés tárgya egy alacsony értékű közszolgáltatási szerződés (az 5. cikk (4) bekezdése), az illetékes hatóság versenytárgyalási eljárás nélkül, közvetlenül ítéltet oda a szerződést. A közszolgáltatási szerződés akkor minősül alacsony értékűnek, ha becsült átlagos éves értéke 1 millió EUR-nál kevesebb, vagy ha évente 300 000 kilométernél kevesebb személyszállítási közszolgáltatás nyújtására vonatkozik. A vasúti személyszállítási közszolgáltatást is magában foglaló szerződések esetében ez a két küszöbérték évi átlagosan 7,5 millió EUR, illetve 500 000 kilométernyi személyszállítási közszolgáltatás. A legfeljebb 23 közúti járművet üzemeltető kis- és közép vállalkozásoknak (kkv-k) odaítélt szerződések esetében a küszöbértékek megemelhetők egy 2 millió EUR alatti becsült átlagos éves értékre vagy pedig évente 600 000 kilométernél kisebb volumenű tömegközlekedési közszolgáltatás nyújtására.

A kifejezetten a „közúti járművek” tekintetében meghatározott kkv-kre vonatkozó küszöbérték megléte azt jelzi, hogy ez a rendelkezés csak az autóbuzsos közlekedésre vonatkozik, villamos-, metró- és vasúti közlekedésre nem. A 23 közúti járműre vonatkozó küszöbértéket korlátozó módon kell értelmezni, figyelembe véve az 5. cikk (4) bekezdésének kivételes jellegét. Ennélfogva az „üzemeltetett járművek” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az az adott közlekedési szolgáltató által üzemeltetett valamennyi jármű mennyiségére vonatkozik, nem pedig azon járművek mennyiségére, amelyeket a szolgáltató egy bizonyos közszolgáltatási szerződés szolgáltatásainak elvégzésére üzemeltet. A kkv-ajánlás⁽³³⁾ kritériumai a kis- és közép vállalkozások meghatározására vonatkoznak.

Az 5. cikk (4) bekezdésének alkalmazásában a tagállamok dönthetnek úgy, hogy valamennyi szerződés esetében versenytárgyalási eljárást írnak elő, beleértve az alacsony értékű szerződéseket, valamint azokat a szerződéseket, amelyeknek a kis- és közepes méretű szolgáltatók a kedvezményezettjei. Hasonlóképpen dönthetnek úgy is, hogy csökkentik azokat a küszöbértékeket, amelyek alatt a közvetlen odaítélés elfogadható.

2.5.3.3. *Az 5. cikk (4a) bekezdése. Azon feltételek, amelyek mellett az illetékes hatóságok közvetlenül ítéltetnek oda vasúti közszolgáltatási szerződést a piac és a hálózat bizonyos strukturális és földrajzi jellemzői, valamint a teljesítmény javítása tekintetében*

Az 5. cikk (4a) bekezdése lehetővé teszi az illetékes hatóság számára, hogy két feltétel teljesülése esetén közvetlenül ítéljen oda vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződéseket. A közszolgáltatási szerződések odaítélésére irányuló versenytárgyalási eljárás elve alóli kivételként ezt a rendelkezést megszorítóan kell értelmezni.

Az első feltétel, hogy az érintett piac és hálózat strukturális és földrajzi sajátosságai indokolják a szerződés közvetlen odaítélését, különös tekintettel azok méretére, a keresleti jellemzőkre, a hálózat összetettségére, a műszaki és földrajzi elszigeteltségére, továbbá a szerződés hatálya alá tartozó szolgáltatásokra.

A konkrét jellemzők felsorolása nem kimerítő. Az illetékes hatóság ezért a közvetlen odaítélés szükségességét a szövegben felsoroltaktól eltérő jellemzőkre való hivatkozással is mérlegelheti. Az illetékes hatóság azon következtetésének, hogy a piac és a hálózat jellemzői indokolják a közvetlen odaítélést, objektív indokokon kell alapulnia. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eltérést igazoló körülmények tényleges fennállásának bizonyítása az e körülményekre hivatkozni kívánó személyt terheli. Ennélfogva az illetékes hatóságnak az 5. cikk (4a) bekezdése szerinti szerződés odaítéléséről szóló, indokolással ellátott határozatában elegendő bizonyítékot kell szolgáltatnia annak igazolására, hogy az 1370/2007/EK rendelet említett rendelkezésében meghatározott feltételek teljesülnek.

Figyelembe véve az 5. cikk (4a) bekezdésének logikáját, vagyis azt, hogy bizonyos esetekben a rendelet célkitűzései, azaz a magas színvonalú és költséghatékony szolgáltatások nyújtása bizonyos piaci és hálózati jellemzők miatt versenytárgyalási eljárással nem érhető el, nem annyira a tagállam által hivatkozott jellemzők száma és jellege lényeges, hanem annak bizonyítása, hogy a szóban forgó konkrét esetben ezek a jellemzők objektív módon indokolják a versenytárgyalás helyett közvetlen odaítélés alkalmazását.

⁽³³⁾ A Bizottság ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és közép vállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

Az egyes esetek értékelésének sérelme nélkül a Bizottság a következőképpen értelmezi a releváns jellemzők jelentését és mérését: a piac méretét vonatkiló méterben, míg a hálózatét vágánykiló méterben kell mérni. A hálózat összetettségét például számos intermodális csomópont jelenléte jellemezheti, jellemzően a helyi vagy elővárosi hálózatokban. A műszaki elszigeteltség például olyan helyzetre utalhat, amikor a főbb hálózati rendszerelemek eltérnek az uniós szabványoktól, például az átjárhatósági műszaki előírásoktól. A földrajzi elszigeteltség olyan hálózatokat jelenthet, amelyeknek nincs fizikai kapcsolatuk a szomszédos hálózatokkal, például ha egy szigeten találhatók. A „szerződés hatálya alá tartozó szolgáltatások” kifejezés például a szolgáltatások „stratégiai értékére” utalhat.

Az 5. cikk (4a) bekezdése szerinti közvetlen odaítélés igazolására teljesítendő második feltétel az, hogy a szerződésnek a szolgáltatások minőségének vagy a költséghatékonyságnak a javulását kell eredményeznie a korábban odaítélt közszolgáltatási szerződéshez képest. Az 1370/2007/EK rendelet nem határozza meg a javítási mozgásteret, így erről az illetékes hatóság dönt. Az 1370/2007/EK rendeletben foglalt kötelezettség megkerülésének megelőzése és a rendelet hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében azonban a szolgáltatásokat érdemben kell javítani.

Az 1370/2007/EK rendelet előírja továbbá, hogy az illetékes hatóságnak közzé kell tennie a közvetlen odaítélés alkalmazásáról szóló, indokolással ellátott határozatát, és erről a közzétételtől számított egy hónapon belül tájékoztatnia kell a Bizottságot. Ennek célja, hogy a piaci szereplők és a Bizottság tudomásul vehessék a közvetlen odaítélési eljárás alkalmazását és annak indoklását. A részletes közzétételi hivatkozásokat (pl. a vonatkozó weboldalra mutató linket) elemzés és esetleges nyomon követés céljából meg kell küldeni az Európai Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóságának ⁽³⁴⁾. Ez a tájékoztatási követelmény nem teszi függővé az odaítélést a Bizottság hozzájárulásától.

Azon tagállamok esetében, amelyeknél a vasúti személyszállítás éves piaci volumene 2017. december 24-én kevesebb mint 23 millió vonatkiló méter volt, csak egy nemzeti szintű illetékes hatóság és egy, a teljes vasúti hálózatra kiterjedő közszolgáltatási szerződés teljesíti az első feltételt. A közvetlen odaítélés második feltételének azonban ezekben a tagállamokban is teljesülnie kell. Ezért indokolással ellátott határozatot is közzé kell tenniük, és erről tájékoztatniuk kell a Bizottságot. Ezen iránymutatás függeléke tartalmazza azon tagállamok listáját, amelyek vasúti személyszállítási piaca 2017. december 24-én nem érte el az évi 23 millió vonatkiló métert.

A szerződésnek konkrét teljesítménykövetelményeket kell tartalmaznia a szolgáltatási minőség és a költséghatékonyság szempontjaira vonatkozóan. A teljesítménykövetelményeknek mérhetőnek, átláthatónak és ellenőrizhetőnek kell lenniük. Kifejezetten olyan mutatókon kell alapulniuk, amelyek lehetővé teszik az illetékes hatóság számára, hogy meggyőző időszakos értékeléseket végezzen. Ezeknek a mutatóknak egyértelműen tükrözniük kell a szolgáltatás minőségének javulását és/vagy a közvetlenül odaítélt szerződés költséghatékonyságát az előzőhöz képest. Ellenkező esetben nem lehetne hatékonyan teljesíteni és nyomon követni azt a követelményt, hogy a szerződésnek a korábbi szerződéshez képest javulást kell mutatnia. A teljesítménykövetelményeknek ki kell terjedniük különösen a szolgáltatások pontosságára, a vonatok üzemeltetésének gyakoriságára, a vasúti járművek minőségére és a személyszállítási kapacitásra. Ez a lista nyitott, ami azt jelenti, hogy a felsorolt minőségi követelményeket legalább a közszolgáltatási szerződésbe bele kell foglalni; az illetékes hatóságok további követelményeket is alkalmazhatnak.

Az illetékes hatóság köteles rendszeres időközönként, de legalább ötévente értékelni a szerződésjavítási követelmények teljesítését. A megfelelés folyamatos és érdemi nyomon követése, valamint a meg nem felelés korai szakaszban történő észlelése és adott esetben a megfelelés visszaállítására irányuló intézkedések megtétele érdekében gyakoribb értékelések is indokoltak lehetnek. Az illetékes hatóságnak képesnek kell lennie a teljesítmény hatékony nyomon követésére. Ezért törekednie kell arra – például szerződéses követelmények révén –, hogy az érintett szereplőktől ténylegesen beszeresse azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik számára a megfelelés értékelését. Az illetékes hatóságnak nyilvánosságra kell hoznia időszakos értékeléseinek eredményeit.

A szerződésnek hatékony és visszatartó erejű intézkedéseket kell meghatároznia arra az esetre, ha a vasúti társaság elmulasztja a teljesítménykövetelmények teljesítését. Ez azt jelenti, hogy az ilyen hatékony és visszatartó erejű intézkedések alkalmazásának elkerülése érdekében az időszakos értékelések során minden követelménynek teljesülnie kell. Ezért az illetékes hatóság nem jogosult eltekinteni ezen intézkedések alkalmazásától. Az ilyen intézkedéseknek különféle formái lehetnek, és bírságokat is magukban foglalhatnak.

⁽³⁴⁾ MOVE-PSO-REGULATION@ec.europa.eu

Végül, ha a szolgáltató nem teljesíti a teljesítménykövetelményeket, az illetékes hatóság bármikor részben vagy egészben felfüggesztheti, illetve megszüntetheti az 5. cikk (4a) bekezdése alapján közvetlenül odaítélt szerződést.

Az 5. cikk (4a) bekezdése alapján odaítélt szerződések időtartama nem haladhatja meg a 10 évet, illetve a 15 évet, ha a 4. cikk (4) bekezdésével összhangban jelentős beruházást tartalmaznak. Ezeket a szerződéseket ugyancsak közzé kell tenni.

2.5.3.4. Az 5. cikk (5) bekezdése. Sürgősségi odaítélések

A szolgáltatások tényleges vagy küszöbön álló zavara esetén – függetlenül attól, hogy a szolgáltatás közszolgáltatási kötelezettség keretében valósul-e meg – az 5. cikk (5) bekezdése felhatalmazza az illetékes hatóságokat arra, hogy legfeljebb kétéves időtartamra közvetlenül ítéljenek oda, hosszabbítsanak meg vagy írjanak elő közszolgáltatási szerződést.

A sürgősségi odaítélések hatálya a szerződések jelentős módosítására is kiterjed, például válsághelyzetekre (világjárványokra) reagálva. Az ilyen módosítások ideiglenes jellegűek, annak a válságnak az időtartamára kell korlátozódnuk, amelynek következményeire a sürgősségi odaítélés hivatott megoldást nyújtani, és semmi esetre sem haladhatják meg a két évet. Ha az eredeti szerződést felmondás helyett felfüggesztették, és a sürgősségi intézkedések után még nem járt le, a szerződés eredeti feltételei ismét alkalmazandók. A módosított szerződések adott esetben meghatározzák az előző szerződéshez való visszatérés módozatait.

A sürgősségi közszolgáltatási szerződések visszamenőleges hatállyal nem alkalmazhatók, mivel e szerződések tartalmát alkalmazásuk előtt a 4. cikkel összhangban kell meghatározni. Abban az esetben, ha a szolgáltatások tényleges vagy közvetlen zavarának oka akkor is fennáll, amikor ezek a sürgősségi intézkedések a kétéves időszak végén lejárnak, az illetékes hatóság az 5. cikk (5) bekezdése alapján új sürgősségi intézkedéseket fogadhat el, feltéve, hogy bizonyítható, hogy a közszolgáltatási szerződésnek az 1370/2007/EK rendelet egyéb rendelkezései alapján történő odaítélése a rendkívüli körülmények miatt nem volt lehetséges.

Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése értelmében az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó, a közbeszerzési irányelvekben (2014/24/EU irányelv és 2014/25/EU irányelv) meghatározott közszolgáltatási szerződéseket ezen irányelvekkel összhangban ítélik oda, amennyiben az ilyen szerződések nem az azokban meghatározott szolgáltatási koncessziós szerződések formáját öltik. Az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (5) bekezdése tehát nem alkalmazandó az ilyen szerződések odaítélésére. A közbeszerzési irányelvek azonban konkrét sürgős odaítélési eljárásokat írnak elő, beleértve bizonyos körülmények között a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lehetőségét ⁽³⁵⁾.

Az 1370/2007/EK rendelet előírja, hogy a 7. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában bizonyos információknak a közvetlen odaítélés előtt legalább egy évvel történő közzétételére vonatkozó kötelezettség nem alkalmazandó a közszolgáltatási szerződés 5. cikk (5) bekezdése szerinti sürgősségi odaítélése esetén. A Bizottság úgy véli, hogy analógia útján ez a kötelezettség nem vonatkozik a közbeszerzési irányelvekben meghatározott sürgős odaítélési eljárások alapján az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó közszolgáltatási szerződések odaítélésére, mivel ez kizárná az ilyen sürgős odaítélést.

2.5.3.5. Az 5. cikk (6) bekezdése. A közvetlen odaítélési eljárás feltételeinek megfelelő vasúti szolgáltatások

Az 5. cikk (6) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok vasúti szállítás esetén közvetlenül odaítélhetik a közszolgáltatási szerződéseket „az egyéb kötőpályás szállítási módok, például a metró vagy a villamos kivételével”.

Amikor valamely hatóság általános érdekű szolgáltatások nyújtása tekintetében harmadik félnek ítélt oda szerződéseket, be kell tartania a Szerződés olyan általános alapelveit, például az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvét ⁽³⁶⁾. Az 5. cikk (6) bekezdése alapján közvetlenül odaítélt szerződések nem mentesülnek a Szerződésben foglalt elveknek való megfelelés alól. Ez az oka annak, hogy az 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (2) és (3) bekezdése előírja, hogy az illetékes hatóságoknak bizonyos, a közvetlenül odaítélt vasúti közszolgáltatási szerződésekre vonatkozó információkat legalább egy évvel az odaítélés előtt, illetve egy évvel az odaítélés után közzé kell tenniük.

⁽³⁵⁾ Lásd a 2014/24/EU irányelv 32. és 72. cikkét, valamint a 2014/25/EU irányelv 50. és 89. cikkét.

⁽³⁶⁾ Lásd például az 1370/2007/EK rendelet (20) preambulumbekendését: „Amennyiben valamely hatóság úgy dönt, hogy egy közérdekű szolgáltatás ellátásával harmadik személyt bíz meg, a közszolgáltatót – a Szerződés 43–49. cikkéből következően – a közbeszerzésekre és a koncessziókra vonatkozó közösségi joggal, valamint az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvével összhangban kell kiválasztania”.

A versenytárgyalásos odaítélési eljárás általános szabálya alóli kivétel szintén korlátozottan alkalmazható. Például azok az autóbusszal végzett vonatpótló szolgáltatások, amelyek a vasúthálózat szolgáltatási zavara esetén a közszolgáltató számára szerződésben előírhatók, nem tekinthetők vasúti szolgáltatásoknak, ezért azokra nem érvényes az 5. cikk (6) bekezdése. A vasúttársaságnak a vonatkozó közbeszerzési jogszabályok értelmében alvállalkozásba kell adnia az ilyen autóbusszal végzett vonatpótló szolgáltatásokat.

Eseti alapon, megfelelő feltételrendszer keretében kell mérlegelni, hogy bizonyos városi vagy elővárosi vasúti szállítási rendszerek, például az S-Bahn (Ausztriában, Németországban és Dániában) vagy az RER (Franciaországban) vagy „egyéb kötőpályás szállítási móddal” (például metróval vagy a villamossal) végzett szolgáltatásokhoz hasonló szállítási módok, például villamos-vasúti szolgáltatások vagy optikai irányító rendszerekkel üzemeltetett egyes automatikus vasúti szolgáltatások a vasútra vonatkozó, az 5. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartoznak-e. Ez mindenekelőtt azon múlik, hogy az illető rendszer alapvetően interoperábilis-e és/vagy osztozik-e az infrastruktúrán a hagyományos vasúti hálózattal. Noha a villamos-vasúti szolgáltatások használják a hagyományos vasúti hálózat infrastruktúráját, speciális jellegük miatt az „egyéb kötőpályás szállítási módhoz” sorolandók.

2.5.4. **Az 5. cikk (7) bekezdése. A szerződés odaítéléséről szóló döntések felülvizsgálata**

Ez a rendelkezés előírja, hogy a tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok által az 5. cikk (2)–(6) bekezdésével összhangban hozott döntéseket hatékonyan és gyorsan felül lehessen vizsgálni bármely olyan személy kérelmére, akinek érdekében áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akinek az állítólagos jogsértés kárt okozott vagy okozhat (a továbbiakban: érdekelt felek) azon az alapon, hogy az ilyen döntések megsértették az uniós jogot vagy az uniós jogot átültető nemzeti szabályokat. Az ilyen felülvizsgálati szervek igazságszolgáltatási jellegűek is lehetnek.

Az 5. cikk (7) bekezdésének második albekezdése továbbá előírja, hogy a (4a) és (4b) bekezdés hatálya alá tartozó közvetlen odaítélés esetén az ilyen intézkedéseknek magukban kell foglalniuk annak lehetőségét, hogy az érdekelt felek kérelmezhessék az illetékes hatóság által hozott, indokolással ellátott döntésnek az érintett tagállam által kijelölt független szerv általi értékelését.

Amint azt az (EU) 2016/2338 rendelet (27) preambulumbekzdése kifejti, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az értékelést bírósági felülvizsgálat részeként végzik el. Ezt az értékelést tehát kifejezetten a kijelölt független szerv készítheti el, és az 5. cikk (7) bekezdésének első albekezdésében említett felülvizsgálati eljárás keretében kell alkalmazni. A Bizottság úgy véli, hogy ennek a független szervnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a piacról, és hozzá kell férnie a szakértői értékelés elvégzéséhez szükséges információkhoz. Ennélfogva a 2012/34/EU irányelv 55. cikkében meghatározott vasúti szabályozó szervek megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy ellássák ezt a feladatot. Azokban az esetekben, amikor egy tagállam a vasúti szabályozó szervtől eltérő független szervet jelöl ki, a szerv függetlenségi szintjének elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy biztosítsa az illetékes hatóságok és a vasúti társaságok érdekeitől való jogi és működési függetlenséget, és legalább egyenlőnek kell lennie a vasúti szabályozó szerv függetlenségi szintjével.

E felülvizsgálat eredményét a nemzeti jognak megfelelően nyilvánosan elérhetővé kell tenni. A Bizottság tudomásul veszi, hogy legalább az értékelés lényeges pontjait és a végeredményt, amely megállapítja, hogy a szerződés odaítéléséről szóló döntés indokolása megfelel-e az 1370/2007/EK rendelet szabályainak, közzé kell tenni.

Amennyiben a jogorvoslati eljárásokért felelős szervek jellegüket tekintve nem bírói testületek, határozataikat mindig írásban meg kell indokolniuk. Ezen túlmenően ilyen esetben döntéseiket bírósági felülvizsgálatnak vagy egy másik, az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságnak vagy igazságszolgáltatási fórumnak minősülő szerv általi felülvizsgálatnak kell alávetni.

2.5.5. **A közszolgáltatási szerződések módosításai**

Amennyiben folyamatban lévő közszolgáltatási szerződést kell módosítani, például azért, mert egy metróvonal kibővítése miatt ki kell igazítani a közlekedési szolgáltatások volumenét és vele a kompenzáció mértékét, felvetődik a kérdés, hogy az illetékes hatóságnak új odaítélési eljárást kell-e indítania, vagy enélkül is módosíthatja-e a szerződést.

Az uniós bíróságok megállapították, hogy csekély mértékű, lényegtelen módosítások esetén nem szükséges új eljárást indítani, biztosítva a Szerződés olyan általános alapelveinek érvényesülését, mint az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elve, azaz elegendő lehet a szerződés egyszerű módosítása. Másrészt az uniós bíróságok szerint annak érdekében, hogy az eljárás átlátható legyen és az ajánlattevők egyenlő bánásmódban részesüljenek, azon lényeges módosítások, amelyek a

szolgáltatási koncessziós szerződések vagy a közbeszerzési irányelvek hatálya alá eső szerződések fontos rendelkezéseit érintik, bizonyos esetekben szükségessé teszik új szerződés odaítélését. Ilyen helyzet áll elő különösen akkor, ha az új rendelkezések az eredeti szerződés feltételeitől lényegesen eltérőeket határoznak meg, következésképpen a feleknek a szóban forgó szerződés alapvető feltételeinek újratárgyalására vonatkozó szándékát igazolják ⁽³⁷⁾.

Az uniós bíróságok szerint akkor lehet lényegesnek tekinteni egy szerződésnek a hatályossága ideje alatt történő módosítását, ha az olyan feltételeket határoz meg, amelyek, ha szerepeltek volna az eredeti odaítélési eljárásban, lehetővé tették volna az eredetileg részt vevő ajánlattevőkön kívüli más ajánlattevők részvételét is, vagy az eredetileg kiválasztott ajánlaton kívüli más ajánlat kiválasztását is ⁽³⁸⁾.

Az 1370/2007/EK rendelet külön rendelkezései hiányában, a fenti ítélezési gyakorlat elvei korlátozás nélkül alkalmazhatók az e rendelet által érintett közszolgáltatási szerződések módosításaira. A nem lényegesnek minősülő módosítások meghatározása objektív kritériumokon alapuló esetenkénti értékelést igényel ⁽³⁹⁾.

Ezek az elvek a versenytárgyalási eljárás alapján odaítélt szerződésekre vonatkoznak. Továbbá, ha az 5. cikk (6) bekezdése alapján odaítélt szerződések alapvető rendelkezéseit 2023. december 24. után jelentősen módosítják, ehhez új szerződés odaítélésére van szükség.

Ezenkívül a 2014/24/EU irányelvben és a 2014/25/EU irányelvben ⁽⁴⁰⁾ meghatározott, a szerződések időtartama alatti módosítására vonatkozó különös szabályok az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése értelmében az említett irányelvekkel összhangban odaítélt szerződésekre vonatkoznak.

2.6. Közszolgáltatások kompenzációja

A szárazföldi közlekedésre az EUMSZ 107. cikke szerinti támogatásnak minősülő általános gazdasági érdekű szolgáltatások kompenzációjának feltételeire vonatkozó uniós szabályok alkalmazandók. Az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazandó azokban az esetekben, amikor a kompenzáció állami támogatásnak minősül, és azt a szárazföldi közlekedés közszolgáltatási kötelezettségeiért fizetik ki. Az ilyen kompenzáció sokkal inkább az EUMSZ 93. cikkének hatálya alá tartozik. Ennek megfelelően az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdésén alapuló, az általános gazdasági érdekű szolgáltatások kompenzációjára vonatkozó uniós *összeegyeztethetőségi* szabályok ⁽⁴¹⁾ nem alkalmazandók a szárazföldi közlekedésre ⁽⁴²⁾.

⁽³⁷⁾ A 2000. október 5-i ítélet, az Európai Közösségek Bizottsága kontra Francia Köztársaság, C-337/98, EU:C:2000:543, 44. és 46. pont; a 2008. június 19-i ítélet, *pressetext Nachrichtenagentur*, C-454/06, EU:C:2008:351, 34. pont; és a 2010. április 13-i ítélet, *Wall*, C-91/08, EU:C:2010:182, 37. és 38. pont (a továbbiakban: *Wall*-ítélet); a 2020. május 14-i ítélet, *T-Systems Magyarország Zrt.*, C-263/19, EU:C:2020:373, 61. pont. Az uniós bíróságok ítélezési gyakorlatát is figyelembe vették azon feltételek meghatározása során, amelyek mellett a szerződésnek a teljesítése során történő módosítása a 2014/24/EU irányelv 72. cikke és a 2014/25/EU irányelv 89. cikke szerinti új közbeszerzési eljárást tesz szükségessé. Hasonló rendelkezéseket tartalmaz a 2014/23/EU irányelv 43. cikke is.

⁽³⁸⁾ A 2008. június 19-i ítélet, *pressetext Nachrichtenagentur*, C-454/06, EU:C:2008:351, 35–37. pont; *Wall*-ítélet, 38. pont; a 2016. szeptember 7-i ítélet, *Finn Frogne*, C-549/14, EU:C:2016:634, 28. pont; a 2019. október 3-i ítélet, *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93*, C-267/18, EU:C:2019:826, 33. pont.

⁽³⁹⁾ Az Európai Bíróság a *Wall*-ítélet ügyben rámutatott arra, hogy az alvállalkozó személyének módosítása – még ha ennek lehetőségét a szerződésben ki is kötötték – kivételes esetekben a koncessziós szerződés alapvető eleme lényeges módosításának minősülhet, amennyiben egy meghatározott alvállalkozó igénybevétele egy másik helyett az érintett szolgáltatás sajátos tulajdonságait figyelembe véve a szerződés megkötésekor meghatározó körülménynek minősült, amit minden körülmények között a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

⁽⁴⁰⁾ A 2014/24/EU irányelv 72. cikke és a 2014/25/EU irányelv 89. cikke.

⁽⁴¹⁾ Nevezetesen az EUMSZ 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló bizottsági határozat (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.) és a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keret szabály (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.).

⁽⁴²⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 360/2012/EU bizottsági rendelet (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.) azonban alkalmazandó a szárazföldi közlekedési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra, kivéve a közúti áru fuvarozást térítés ellenében végző vállalkozásoknak nyújtott támogatást (lásd a 360/2012/EU rendelet (7) preambulumbekendését és 1. cikke (2) bekezdésének g) pontját).

Az 1370/2007/EK rendeletben meghatározott kompenzációs szabályok célja annak biztosítása, hogy a szolgáltatók az észszerű nyereség figyelembevételével ne részesüljenek túlkompenzációban, hogy a kompenzáció hosszú távon biztosítsa a személyszállítási közszolgáltatás pénzügyi fenntarthatóságát ⁽⁴³⁾, és hogy a rendszer ösztönözze az általános hatékonyságot. Az 1370/2007/EK rendelet a Bizottság által a nyújtott kompenzáció szintjére vonatkozóan elvégzett előzetes és utólagos ellenőrzéseket is részletesen ismerteti.

Amennyiben a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatás esetében az 1370/2007/EK rendelet alapján e szolgáltatások tekintetében kompenzáció fizetésére kerül sor, annak összeegyeztethetőnek kell tőnnie a belső piaccal és az említett rendelet 9. cikkének (1) bekezdésével összhangban mentesülnie kell az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében meghatározott előzetes bejelentési kötelezettség alól.

Az összeegyeztethetőség és bejelentési kötelezettség alóli mentesség vélelme csak akkor releváns, ha a kompenzáció az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül. Az uniós bíróságok által az *Altmark*-ítéletben ⁽⁴⁴⁾ meghatározott feltételeknek megfelelő közszolgáltatásért járó kompenzáció nem minősül állami támogatásnak, és ezért semmilyen esetben sem vonatkozik rá előzetes bejelentési kötelezettség. Mindazonáltal az uniós jognak való megfelelés érdekében az ilyen közszolgáltatásért járó kompenzációnak továbbra is meg kell felelnie az 1370/2007/EK rendeletnek a szárazföldi közlekedési szolgáltatások belső piaci szabályok szerinti szervezésével kapcsolatos egyéb követelményeinek, például a közszolgáltatási szerződés időtartamára, a személyzet védelmére, a járművekhez való hozzáférésre, az odaítélési eljárásokra vagy az alvállalkozásba adásra vonatkozó rendelkezésekre.

2.6.1. **Verseny tárgyalási eljárás alapján odaítélt szerződések**

Az 1370/2007/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a közszolgáltatási szerződéseknek és az általános szabályoknak objektív és átlátható módon előre meg kell határozniuk azokat a paramétereket, amelyek alapján az esetleges kompenzációt ki kell számítani, valamint azonosítaniuk kell a biztosított kizárólagos jogok típusát és terjedelmét, megakadályozva a túlkompenzációt.

Az 1370/2007/EK rendelet azonban nem ír elő konkrét feltételeket arra vonatkozóan, hogyan kell kialakítani a közszolgáltatásért járó kompenzációt abban az esetben, ha a kapcsolódó közszolgáltatási szerződés odaítélése az 1370/2007/EK rendelet 5. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában versenytárgyalási eljárás alapján történik. Az 1370/2007/EK rendelet melléklete (a továbbiakban: melléklet) ezekre a szerződésekre nem alkalmazandó.

A nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenytárgyalási eljárásnak elvben biztosítani kell, hogy az illetékes hatóság által a kiírási feltételekben leírt közszolgáltatás igénybevételéért fizetett ár *a legkisebb költséggel járjon a közösség számára*. Az illetékes hatóságoknak azonban különös figyelmet kell fordítaniuk a hatékony verseny hiányára utaló jelekre.

Leszögezzük, hogy még egy versenytárgyalási eljárás sem biztosítja a túlkompenzáció elkerülését, azaz azt, hogy a szerződés időtartama alatt ténylegesen kifizetett kompenzáció ne haladja meg a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése során felmerülő költségek egészének vagy egy részének fedezéséhez szükséges mértéket, figyelembe véve a vonatkozó bevételeket és az 1370/2007/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti észszerű nyereséget.

2.6.2. **A közvetlenül odaítélt szerződések kompenzációja**

Amennyiben egy közszolgáltatási szerződést közvetlenül ítélnék oda az 5. cikk (2), (3a), (4), (4a), (4b) (5) vagy (6) bekezdésével összhangban, vagy az illetékes hatóság a 3. cikk (2) bekezdése értelmében általános szabályokat állapít meg, a kompenzáció mértéke nem versenypiaci erő, hanem közvetlen tárgyalás eredménye, vagy közvetlenül az illetékes hatóság írja elő. Ilyen körülmények között, a 4. cikkel és a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban a túlkompenzáció elkerülése érdekében a mellékletben meghatározott maximális kompenzációs összeg kiszámítására szolgáló módszert kell alkalmazni.

A mellékletnek (az 1370/2007/EK rendelet minden egyéb vonatkozó rendelkezésén kívül) való megfelelés esetén az ilyen kompenzáció a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősül, és így az 1370/2007/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti csoportmentesség vonatkozik rá.

⁽⁴³⁾ A 2a. cikk (2) bekezdése.

⁽⁴⁴⁾ Lásd az *Altmark*-ítéletet, és különösen az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló közlemény 3. szakaszát.

2.6.3. Túlkompenzáció

A közszolgáltató és az illetékes hatóság között létrejött szerződés különböző formákat ölthet, különösen a kockázatmegosztási megállapodások és a szolgáltató által megtartható észszerű nyereség maximális szintje tekintetében.

Az illetékes hatóságoknak jellemzően rendszeres utólagos ellenőrzéseket kell végezniük a túlkompenzáció feltárására, és a közszolgáltatási szerződésekben olyan visszakövetelési mechanizmusokat kell előírniük, amelyek előírják a túlkompenzált összegek visszafizetését.

Ez az elv a versenytárgyalásos és közvetlenül odaítélt szerződésekre vonatkozik, mivel a túlkompenzációnak a 4. cikk (1) bekezdésében meghatározott tilalma minden szerződésre vonatkozik.

A Bizottság azt ajánlja, hogy az ilyen túlkompenzációs ellenőrzéseket a költségek és bevételek, valamint a szerződésben általában meghatározott maximális nyereségszint alapján végezzék el. A túlkompenzációs ellenőrzések során alkalmazott módszerek a hálózati hatásokat is figyelembe kell vennie, amennyiben azok számszerűsíthetők.

Versenyeztetés útján odaítélt koncessziós szerződések esetében vélelmezhető, hogy a nyertes ajánlattevő már figyelembe vette-e az ajánlatban az általa a szerződés időtartama alatt elérni kívánt hatékonyságnövekedést. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a túlkompenzáció utólagos ellenőrzésére vonatkozó követelmény az ilyen szerződések esetében e szerződések sajátosságainak figyelembevételére érdekében kiigazítható.

Az illetékes hatóságok a szerződés időtartamától és összetettségétől függően minden esetben szabadon határozhatják meg a túlkompenzációs ellenőrzések gyakoriságát és mértékét.

2.6.4. Az „észszerű nyereség” fogalma

A 4. cikk (1) bekezdésének c) pontja megállapítja, hogy a közszolgáltatási szerződésbe beszámítható költségek „megfelelő tőkemegtérülést”, azaz észszerű nyereséget foglalhatnak magukban. Ez a rendelkezés attól függetlenül alkalmazandó, hogy a szerződéseket közvetlenül ítélik oda vagy versenyeztetik.

Sem a versenytárgyaláson alapuló, sem a közvetlenül odaítélt szerződések esetében nincs pontos iránymutatás arra vonatkozóan, hogyan lehet a rendeleten belül észszerű nyereséget meghatározni.

Az állami támogatásokra alkalmazandó általános elvekkel összhangban a melléklet az „észszerű nyereség” fogalmát a következőképpen határozza meg: „egy adott tagállam ezen ágazatában szokásos tőkemegtérülési ráta, amelynek számításba kell vennie a közszolgáltató által a hatóság beavatkozásából következően viselt kockázatot vagy kockázat hiányát”. A melléklet nem nyújt további iránymutatást a nyereségszint meghatározási módjához, és minden esetben csak a közvetlenül odaítélt szerződésekre vonatkozik.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló közlemény azonban hasznos útmutatásokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy miként határozható meg az észszerű nyereség megfelelő szintje.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló közlemény kifejti, hogy „*abban az esetben, amikor egy adott szolgáltatásra létezik egy általánosan elfogadott piaci díjazás, közbeszerzési eljárás hiányában ez a piaci díjazás a legjobb viszonyítási alapja az ellentételezés meghatározásának*”⁽⁴⁵⁾. Példaként említhetők az ugyanazon tevékenységi ágazatban, hasonló jellemzőkkel rendelkező és ugyanabban a tagállamban kötött piaci szerződések.

Ebben az esetben az észszerű nyereség szintje az ugyanazon ágazatban tevékenykedő, átlagos, jól vezetett vállalkozás által a szóban forgó szolgáltatás nyújtásához megkövetelt haszonkulcs összehasonlításával határozható meg⁽⁴⁶⁾. Ugyanakkor ilyen piaci viszonyítási alapok nem mindig léteznek⁽⁴⁷⁾, és amennyiben mégis, szükség lehet azok kiigazítására, ha jellemzőik nem hasonlíthatók össze a szóban forgó ügylettel⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁵⁾ Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló közlemény 69. pontja.

⁽⁴⁶⁾ Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló közlemény további iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy mit kell érteni az „átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez szükséges eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozás” fogalmán. Lásd különösen a 70–76. pontot.

⁽⁴⁷⁾ Továbbra is jelentős különbségek vannak a nemzeti vasúti piacok között (amint azt a vasúti piac fejlődésének nyomán követéséről szóló, a Bizottság által 2021 januárjában közzétett hetedik jelentés is kiemelte), és az árakat ezen a piacon torzító nagyon jelentős állami beavatkozások történnek. Lásd: https://ec.europa.eu/transport/modes/rail/market/market_monitoring_en

⁽⁴⁸⁾ Ez azt jelenti, hogy nem mindig lehet viszonyítási alappal tekinteni az ágazat átlagos haszonkulcsát. A szerződés sajátosságai és különösen a szerződésből eredő kockázat adott esetben szükségessé teheti a haszonkulcs kiigazítását annak érdekében, hogy ez a haszonkulcs észszerű maradjon.

A közszolgáltatási szerződés tőke megtérülésének standard mérése az a belső megtérülési ráta (IRR), amelyet a vállalat a projekt időtartama alatt a befektetett tőkére fordít, azaz a szerződés pénzforgalmára vonatkozó belső megtérülési ráta. Mindazonáltal olyan számviteli mérőszámok is alkalmazhatók, mint a tőkearányos jövedelmezőség (ROE), a befektetett tőke megtérülése (ROCE) vagy más, általánosan elfogadott gazdasági mutatók a tőke megtérülés tekintetében.

Szem előtt kell tartani, hogy ezeket a mutatókat befolyásolhatják a szolgáltató által alkalmazott számviteli módszerek, és csak a szolgáltató adott évben mutatott teljesítményéről adnak felvilágosítást. Amennyiben erről van szó, mindenképpen olyan mutatókat kell alkalmazni, amelyek a közszolgáltatási szerződés teljesítéséhez kapcsolódó hosszú távú gazdasági realitásokat tükrözik. Az észszerű nyereségszint értékelését – amennyiben megvalósítható – a szerződés teljes élettartamára vonatkozóan kell elvégezni. Figyelembe kell venni a vasúti, a villamos- a metró- és az autóbusz-közlekedés gazdasági modelljének különbségeit. Például míg a vasúti közlekedés igen tőkeigényes, míg az autóbusz-közlekedés esetében inkább a személyzeti költségek jelentik a fő költségtényezőket.

Az észszerű nyereség megfelelő szintjét az illetékes hatóságnak eseti értékelés alapján kell megállapítania, amelynek alapvetően a szerződés nyereségszintjének a piacon fennálló hasonló szerződésekkel való összehasonlításából kell állnia. E díjazásnak figyelembe kell vennie a hasonló szolgáltatásokért szokásos piaci körülmények között kapott díjazást és a szerződésben rejlő kockázat szintjét. Például az olyan közszolgáltatási szerződés, amelynek értelmében a kompenzáció az előre nem látható költségek figyelembevétele érdekében kiigazítható, kevésbé kockázatos, mint egy olyan szerződés, amelyben a kompenzáció rögzítve van. Ha minden más tényezőt változatlanul tekintünk, az észszerű nyereségnek a kevésbé kockázatos szerződés esetében alacsonyabbnak kell lennie. A szerződésben egyértelműen jelezni kell, hogy a kompenzáció összege a releváns külső fejlemények figyelembevétele érdekében kiigazítható-e, és ha igen, milyen körülmények között, mivel a kompenzációnak az előzetes szerződési feltételektől eltérő növekedése általában nem felel meg az 1370/2007/EK rendeletnek.

A kompenzációs mechanizmusnak általában ösztönöznie kell az irányítás hatékonyságát⁽⁴⁹⁾. A ténylegesen felmerült költségeket mechanikusan fedező kompenzációs rendszerek nem ösztönzik a fuvarozót arra, hogy idővel költséghatékonyabban működjön. Az ilyen mechanizmusok csak akkor fogadhatók el, ha a költségek rendkívül bizonytalanok, és a fuvarozónak magas szintű védelemre van szüksége a bizonytalansággal szemben.

2.6.5. **A 4. cikk (1) és (2) bekezdése és a melléklet. A kereskedelmi tevékenységek keresztmogatásának megakadályozása**

Ha egy közszolgáltató kereskedelmi tevékenységet is folytat, szavatolni kell, hogy a közszolgáltatás fejében neki biztosított kompenzációt ne használhassa fel versenyhelyzetének megerősítésére más olyan piacokon, ahol kereskedelmi tevékenységet folytat. E célból a melléklet előírja a közszolgáltatási és a kereskedelmi tevékenységek számviteli elkülönítését, valamint egy olyan megbízható költségelosztási módszert, amely a közszolgáltatás nyújtásával járó valós költségeket tükrözi.

A 4. cikk (1) és (2) bekezdése a melléklettel összefüggésben előírja, hogy a szolgáltató költségeit és bevételeit megfelelő módon kell elosztani a közszolgáltatások (szerződésenként) és a kereskedelmi szolgáltatások között (lásd a 2.5.2. szakaszt).

Ha például az állomásokon a közszolgáltatási és a kereskedelmi tevékenységek számára nyújtott szolgáltatások költségeit csak a közszolgáltatáshoz rendelnék hozzá, ez az 1370/2007/EK rendelettel összeegyeztethetetlen keresztmogatásnak minősülne. A vasúti társaságok számviteli elkülönítésére vonatkozó konkrét kötelezettségeket a 2012/34/EK irányelv is rögzíti⁽⁵⁰⁾.

Minden közszolgáltatási szerződésnek külön szabályokat kell tartalmaznia a kompenzációra vonatkozóan, továbbá külön számviteli bejegyzéseket kell előírnia. Ha egy vállalkozás több közszolgáltatási szerződést is kötött, a számviteli nyilvántartásának lehetővé kell tennie a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséért kapott kompenzáció azonosítását a különböző közszolgáltatási szerződésekben, a kereskedelmi piaci műveletekből származó bevételektől elkülönítve. E számviteli nyilvántartást a Bizottság írásbeli kérelmére az 1370/2007/EK rendelet 6. cikkének (2) bekezdése szerint rendelkezésre kell bocsátani.

2.6.6. **A 4. cikk (1) bekezdése. Hatékonysági ösztönzők**

Az 1370/2007/EK rendelet (27) preambulumbekkezdése megállapítja, hogy közvetlen odaítélés vagy általános szabályok alkalmazása esetén a kompenzációs paramétereket úgy kell megállapítani, hogy a kompenzáció megfelelő legyen, és tükrözze „a hatékony és minőségi szolgáltatásra való törekvést”. A melléklet 7. pontja kimondja, hogy a kompenzáció módszere köteles ösztönözni „a következők fenntartását vagy fejlesztését: a közszolgáltató által végzett hatékony gazdálkodás, amelyet objektíven lehet értékelni”.

⁽⁴⁹⁾ Különösen az 1370/2007/EK rendelet mellékletének 7. pontja.

⁽⁵⁰⁾ A vasúti társaságok és a vasúti pályahálózat-működtetők számviteli elkülönítéséről szóló 6. cikk.

Ez azt jelenti, hogy a kompenzációs mechanizmusba be kell építeni a gazdaságilag hatékony szolgáltatásnyújtás ösztönzőit. A hatékonyságnak idővel javulnia kell, és a javulásnak objektíven mérhetőnek kell lennie.

Hatékonyság alatt a közszolgáltatások minősége (vagy szintje) és a felhasznált erőforrások közötti kapcsolat értendő. Az ösztönzőket tehát úgy lehet kialakítani, hogy csökkentsék a költségeket és/vagy növeljék a szolgáltatás minőségét/szintjét. A szolgáltatás minőségének/szintjének rovására elért költségcsökkentés azonban nem számít hatékonyságjavításnak.

A hatékonysági ösztönzőknek realiztikusnak, arányosnak és a szerződésben pontosan meghatározottnak kell lenniük. A hatékonyságnövekedésből származó nyereséget megfelelően el kell osztani a szolgáltató, a hatóságok és adott esetben a felhasználók között. A szolgáltató számára nem szabad megengedni, hogy aránytalan nyereséget tartson meg. A hatékonyságnövelés ösztönzésére szolgáló mechanizmusoknak a megbízási aktusban meghatározott objektív és mérhető kritériumokon kell alapulniuk, és az illetékes hatóság által végzett átlátható utólagos értékelésen kell átessenük.

2.6.7. **A 6. cikk (1) bekezdése. Az 1370/2007/EK rendeletnek való megfelelés ellenőrzése**

Az illetékes hatóságoknak a közszolgáltatási szerződés időtartama alatt rendszeres ellenőrzéseket kell végezniük, különösen, ha azokat közvetlenül ítélik oda, nemcsak a szerződés feltételeinek való megfelelés ellenőrzése érdekében, hanem a túlkompensáció korai szakaszban történő feltárása (és visszakövetelése) céljából is. Ez különösen a hosszú távú szerződések esetében fontos.

2.6.8. **Az 1. cikk (1) bekezdése és a 6. cikk (1) bekezdése. A szolgáltatók közszolgáltatási kötelezettségeikért való „megfelelő” kompenzációjának biztosítására vonatkozó kötelezettség**

A rendelet mellékletének 7. pontja szerint „[az] ellentételezési módszernek ösztönöznie kell a következők fenntartását vagy fejlesztését: [...] megfelelően magas minőségű személyszállítási szolgáltatások nyújtása”. Ezt az elvet a 2a. cikk (2) bekezdésének b) pontja is rögzíti, amely kimondja, hogy a közszolgáltatási kötelezettségek nettó pénzügyi ráfordítása kompenzációjának hosszú távon pénzügyileg fenn kell tartania a személyszállítási közszolgáltatás nyújtását.

Ez azt jelenti, hogy az illetékes hatóságok által rendelkezésre bocsátott kompenzációnak lehetővé kell tennie a szolgáltatók számára, hogy pénzügyileg fenntartható módon magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtsanak. Az alulfinanszírozottság a szolgáltatás minőségének romlásához vezetne. Emellett a versenyzetetés útján odaítélt szerződések esetében a túlzottan alacsony mértékű kompenzáció eltántorítaná a leendő ajánlattevőket a közbeszerzési eljárásokban való részvételtől.

2.7. **A 7. cikk (2), (3) és (4) bekezdése. Közzététel és átláthatóság**

Az e szakaszban foglalt értelmező iránymutatás kiterjed az illetékes hatóságok azon kötelezettségére, hogy az odaítélési eljárás előtt és után biztosítsák az átláthatóságot a közszolgáltatási szerződések odaítélésével kapcsolatban.

A 7. cikk (2) bekezdése előírja, hogy az ajánlati felhívás vagy a közszolgáltatási szerződés közvetlen odaítélése előtt legalább egy évvel az illetékes hatóságoknak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenniük bizonyos információkat a tervezett szerződésről. Az ezen információk közzétételére vonatkozó kötelezettség akkor is alkalmazandó, ha a közszolgáltatási szerződéseket az 1370/2007/EK rendelet 5. cikke (1) bekezdésének második mondata alapján, a közbeszerzési irányelvekben előírt eljárásnak megfelelően ítélik oda, még akkor is, ha ezek az irányelvek nem rendelkeznek ilyen közzétételről ⁽⁵¹⁾.

A 7. cikk (2) bekezdésének célja egyrészt az, hogy lehetővé tegye a gazdasági szereplők számára, hogy reagáljanak az illetékes hatóság szándékaira, különösen az általa igénybe venni kívánt odaítélés típusára (ajánlattételi felhívás vagy közvetlen odaítélés), másrészt pedig időt adni a gazdasági szereplőknek az ajánlati felhívásra való hatékonyabb felkészülésre. Következésképpen a 7. cikk (2) bekezdése szerinti tájékoztatás elmulasztása az ajánlati felhívás megsemmisítését vonhatja maga után, ha az előzetes tájékoztatás hiánya jelentős hátrányt okozott a szolgáltatóknak a szerződést jelenleg teljesítő szolgáltatóhoz képest, aki így pontosan ismeri annak valamennyi jellemzőjét ⁽⁵²⁾. Az ilyen mulasztás az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alóli mentességtől is megfosztja a tagállamokat ⁽⁵³⁾.

⁽⁵¹⁾ A 2018. szeptember 20-i ítélet, *Stefan Rudigier*, C-518/17, EU:C:2018:757 (a továbbiakban: *Rudigier*-ítélet).

⁽⁵²⁾ A *Rudigier*-ítéletben foglaltak szerint.

⁽⁵³⁾ E tekintetben lásd: az 1978. október 12-i ítélet, *Bizottság kontra Belgium*, C-156/77, 10. pont, valamint a 2016. július 21-i ítélet, *Dilly's Wellnesshotel GmbH*, C-493/14, ECLI:EU:C:2016:577, 38. pont.

A 7. cikk (3) bekezdése szerint a vasúti szolgáltatásokra vonatkozó közszolgáltatási szerződések közvetlen odaítélése után az illetékes hatóságok kötelesek egy éven belül közzétenni bizonyos információkat az odaítélt szerződéssel kapcsolatban.

A bizottsági szolgálatok formanyomtatvány-mintákat és eljárásokat dolgoztak ki, amelyek lehetővé teszik, hogy az illetékes hatóságok betartsák ezeket a közzétételi követelményeket. Tekintettel az információknak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételére, az illetékes hatóságoknak az „eNotices”⁽⁵⁴⁾ speciális eszközt kell használniuk a hirdetmények kitöltésére és közzétételére a közbeszerzési felhívások elektronikus adatbázisában („Tenders Electronic Daily” (TED)).

A 7. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy az illetékes hatóságok bármely érdekelt fél kérésére kötelesek megküldeni az érdekelt félnek a közszolgáltatási szerződés közvetlen odaítélésének indoklását. Az illetékes hatóságok kötelesek legalább egy évvel korábban döntést hozni a szerződések közvetlen odaítélésének szándékáról, mivel az ezzel kapcsolatos tájékoztatást kötelesek közzétenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (a 7. cikk (2) bekezdése, különösen annak b) pontja). Így az érdekelt feleknek jóval a szerződés odaítélése előtt módja nyílik kérdéseket feltenni, mivel a szerződés odaítélésére leghamarabb egy évvel később kerül sor. A hatékony jogvédelem érdekében a 7. cikk (4) bekezdésével összhangban kérelmezett információt késedelem nélkül rendelkezésre kell bocsátani.

Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (2) és (4) bekezdése nem kötelezi az illetékes hatóságot arra, hogy közzétegye vagy közölje az érdekelt gazdasági szereplőkkel az összes ahhoz szükséges információt, hogy olyan kellően részletes ajánlatot nyújthassanak be, amely összehasonlító értékelés tárgyát képezheti, sem pedig arra, hogy elvégezze az említett információk közzétételét követően esetlegesen beérkezett valamennyi ajánlat ilyen összehasonlító értékelését⁽⁵⁵⁾.

2.8. Átmeneti rendelkezések

Ez a szakasz értelmező iránymutatást nyújt az 1370/2007/EK rendelet hatályba lépése előtt, illetve a 8. cikkben meghatározott átmeneti időszakok során odaítélt szerződéseket érintő átmeneti rendelkezésekre vonatkozó előírások néhány vonatkozásáról.

2.8.1. A 8. cikk (3) bekezdésének b) és c) pontja. Maximális időtartam: 30 év

A 8. cikk (3) bekezdésének b) és c) pontja kimondja, hogy a „2000. július 26-a előtt méltányos versenytárgyalási eljárástól eltérő eljárás alapján” vagy „2000. július 26-tól és 2009. december 3-a előtt, tisztességes versenytárgyalási eljárás alapján” odaítélt „közszolgáltatási szerződések [...] lejáratukig, de legfeljebb harminc évig maradnak hatályban”.

Noha ez a rendelkezés nem határozza meg kifejezetten a 30 éves maximális időtartam kiszámításának kezdő időpontját, az uniós bíróságok úgy ítélték meg, hogy ez az időszak az 1370/2007/EK rendelet hatálybalépésének időpontjától kezdődik⁽⁵⁶⁾. Következésképpen, tekintettel arra, hogy a rendelet 2009. december 3-án lépett hatályba, a 8. cikk (3) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt rendelkezések hatálya alá tartozó valamennyi közszolgáltatási szerződés legkésőbb 2039. december 3-ig folytatódhat.

2.8.2. A 8. cikk (3) bekezdésének d) pontja. A „rendelet 4. cikkében meghatározott időtartamokhoz hasonlítható határozott időtartam” kifejezés jelentése

A 8. cikk (3) bekezdésének d) pontja megállapítja, hogy azon közszolgáltatási szerződések, amelyeket „2000. július 26. és 2017. december 24. között, tisztességes versenytárgyalási eljárástól eltérő eljárás alapján [ítéltek oda], [...] lejáratukig hatályban maradnak, feltéve hogy azok az e rendelet 4. cikkében meghatározott időtartamokhoz hasonlítható határozott időtartamra szólnak”.

A Bizottság úgy véli, hogy a „rendelet 4. cikkében meghatározott időtartamokhoz hasonlítható” kifejezést megszorítóan kell értelmezni, biztosítva ezzel, hogy a tagállamok már az 1370/2007/EK rendelet hatálybalépésétől, 2009. december 3-tól kezdve törekedjenek a rendelet céljainak teljesítésére. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a közszolgáltatási szerződések időtartamát érdemes úgy alakítani, hogy az hasonló legyen a 4. cikkben leírt időtartamokhoz.

⁽⁵⁴⁾ Ez az eszköz az EU valamennyi hivatalos nyelvén elérhető a <https://enotices.ted.europa.eu> címen.

⁽⁵⁵⁾ A 2019. október 24-i ítélet, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, C-515/18, EU:C:2019:893.

⁽⁵⁶⁾ A 2020. március 19-i ítélet, Compañía de Tranvías de La Coruña, C-45/19, EU:C:2020:224.

FÜGGELÉK

Azon tagállamok, amelyekben a vasúti személyszállítás piaci volumene 2017 decemberében kevesebb mint 23 millió vonatkilométer volt

Bulgária

Észtország

Görögország

Horvátország

Írország

Litvánia

Luxemburg

Lettország

Szlovénia

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.10865 – ASTORG / IPCOM)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/02)

2022. augusztus 30-án a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32022M10865 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.10886 – INEOS / SINOPEC / SHANGHAI SECCO PETROCHEMICAL)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/03)

2022. október 25-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32022M10886 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.10958 – CARLYLE / GARNICA)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/04)

2022. november 29-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32022M10958 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.11101 – CEPSA / BOH / BWT)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/05)

2023. június 14-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32023M11101 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.10823 – CLEARLAKE / TA ASSOCIATES / EPHESOFT)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/06)

2022. augusztus 12-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32022M10823 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.10674 – INTERPARKING SERVIZI / OSR / PARKING LOT JV)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/07)

2022. május 11-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32022M10674 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.11110 – EFMS / PSPIB / RADIUS)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/08)

2023. június 7-án/én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32023M11110 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése**(Ügyszám M.11030 – AWARE SUPER / ABP / DV4 / OMERS / REAL ESTATE JV)****(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2023/C 222/09)

2023. június 13-án a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32023M11030 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése**(Ügyszám M.10879 – EMZ PARTNERS / IK INVESTMENT / OAKLEY CAPITAL / MR VALENTIN SCHÜTT / WISHCARD)****(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2023/C 222/10)

2022. szeptember 27-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32022M10879 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.11131 – PIERER / LEONI)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 222/11)

2023. június 13-án a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32023M11131 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

Értesítés az „RT Balkan”, az „Oriental Review” a „Tsargrad”, a „New Eastern Outlook” és a „Katehon” részére az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozatban, illetve 833/2014/EU rendeletben található jegyzékbe való felvételükről

(2023/C 222/12)

A Tanács felvette a fent említett szervezeteket az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP tanácsi határozat ⁽¹⁾ IX. mellékletébe, valamint az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet ⁽²⁾ XV. mellékletébe annak érdekében, hogy ezeket az intézkedéseket 2023. október 1-jétől a Tanácsnak a vonatkozó tények vizsgálatát követő határozatára is figyelemmel alkalmazni lehessen.

Tájékoztatjuk az érintett szervezeteket, hogy 2023. július 3-előtt az alábbi címen kérvényezhetik a Tanácsnál az említett felvételre vonatkozó információk kiadását:

Council of the European Union
General Secretariat
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-mail: sanctions@consilium.europa.eu

⁽¹⁾ HL L 229., 2014.7.31., 13. o.

⁽²⁾ HL L 229., 2014.7.31., 1. o.

Értesítés az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal módosított 2014/145/KKBP tanácsi határozatban, valamint az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel végrehajtott 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek, valamint szervek részére

(2023/C 222/13)

Az Európai Unió Tanácsa az alábbi információt hozza azon személyek, szervezetek és szervek tudomására, akik, illetve amelyek az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal ⁽¹⁾ módosított 2014/145/KKBP tanácsi határozat mellékletében ⁽²⁾, valamint az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel ⁽³⁾ végrehajtott 269/2014/EU tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ I. mellékletében szerepelnek.

Az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az említett személyeket, szervezeteket és szerveket fel kell venni az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP tanácsi határozatban és 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek, szervezetek és szervek jegyzékébe. Az érintett személyek, szervezetek és szervek jegyzékbe vételének indokolása az említett mellékletek vonatkozó rovataiban szerepel.

Felhívjuk ezen személyek, szervezetek és szervek figyelmét arra a lehetőségre, hogy az érintett tagállam(ok)nak a 269/2014/EU tanácsi rendelet II. mellékletében felsorolt honlapokon feltüntetett illetékes hatóságainál kérvényezhetik a befagyasztott pénzeszközök alapvető szükségletekre vagy konkrét kifizetésekre történő felhasználásának engedélyezését (vö. a rendelet 4. cikkével).

Az érintett személyek, szervezetek és szervek 2023. július 14-én előtt kérvényezhetik a Tanácsnál annak a határozatnak a felülvizsgálatát, amellyel felkerültek az említett jegyzékre. A kérvényt az igazoló dokumentumokkal együtt az alábbi címre kell küldeni:

Council of the European Union

General Secretariat

RELEX.1

Rue de la Loi/Wetstraat 175

1048 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

E-mail: sanctions@consilium.europa.eu

Felhívjuk továbbá az érintett személyek, szervezetek és szervek figyelmét arra a lehetőségre, hogy a Tanács határozata ellen az Európai Unió működéséről szóló szerződés 275. cikkének második bekezdésében, valamint 263. cikkének negyedik és hatodik bekezdésében meghatározott feltételekkel összhangban jogorvoslati kérelmet nyújthatnak be az Európai Unió Törvényszékéhez.

⁽¹⁾ HL L 78., 2014.3.17., 16. o.

⁽²⁾ HL L 159 I., 2023.6.23., 526. o.

⁽³⁾ HL L 78., 2014.3.17., 6. o.

⁽⁴⁾ HL L 159 I., 2023.6.23., 335. o.

Értesítés az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal módosított 2014/145/KKBP tanácsi határozatban, valamint az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel végrehajtott 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek, valamint szervek részére

(2023/C 222/14)

Az Európai Unió Tanácsa az alábbi információt hozza azon személyek, szervezetek és szervek tudomására, akik, illetve amelyek az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal ⁽¹⁾ módosított 2014/145/KKBP tanácsi határozat ⁽²⁾ mellékletében, valamint az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel ⁽³⁾ végrehajtott 269/2014/EU tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ I. mellékletében szerepelnek.

A 269/2014/EU rendelet 9. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a szóban forgó személyeknek, szervezeteknek, illetve szervezeteknek 2022. szeptember 1. előtt vagy – attól függően, hogy melyik a későbbi időpont – az I. mellékletben szereplő jegyzékbe vétel időpontjától számított 6 héten belül be kell jelenteniük a hozzájuk tartozó, a tulajdonukban álló, birtokukban lévő vagy ellenőrzésük alatt álló, valamely tagállam joghatósága alá tartozó pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat azon tagállam illetékes hatóságának, amelyben e pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások találhatóak. Együtt kell működniük az illetékes nemzeti hatósággal az ilyen információk ellenőrzése során. E kötelezettségeknek való megfelelés elmulasztása a pénzeszközök és a gazdasági erőforrások befagyasztására vonatkozó intézkedések kijátszásának fog minősülni.

A bejelentendő információkat a megfelelő tagállam illetékes hatóságának a 269/2014/EU rendelet ⁽⁵⁾ II. mellékletében jelzett honlapján keresztül kell elküldeni.

⁽¹⁾ HL L 159 I., 2023.6.23., 526. o.

⁽²⁾ HL L 78., 2014.3.17., 16. o.

⁽³⁾ HL L 159 I., 2023.6.23., 335. o.

⁽⁴⁾ HL L 78., 2014.3.17., 6. o.

⁽⁵⁾ A legutóbbi, egységes szerkezetbe foglalt szövegváltozat itt tekinthető meg: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20230426>

Értesítés az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP tanácsi határozatban és 269/2014/EU tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó érintettek részére

(2023/C 222/15)

Az Európai Unió Tanácsa az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 16. cikkének megfelelően az alábbi információt hozza az érintettek tudomására:

Ezen adatkezelési művelet jogalapja a (KKBP) 2023/1218 tanácsi határozattal ⁽²⁾ módosított 2014/145/KKBP tanácsi ⁽³⁾ határozat, valamint az (EU) 2023/1216 tanácsi végrehajtási rendelettel ⁽⁴⁾ végrehajtott 269/2014/EU rendelet ⁽⁵⁾.

Az adatkezelési művelet viszonylatában az adatkezelő szerv az Európai Unió Tanácsa, amelynek képviselőjét a Tanács Főtitkársága Külkapcsolati Főigazgatóságának (RELEX) főigazgatója látja el, az adatkezelési művelet végrehajtásával megbízott szolgálat pedig a RELEX Főigazgatóság 1. osztálya, amelynek elérhetősége a következő:

Az Európai Unió Tanácsa
General Secretariat
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-mail: sanctions@consilium.europa.eu

A Főtitkárság adatvédelmi tisztviselője az alábbi e-mail-címen érhető el:

Adatvédelmi tisztviselő

data.protection@consilium.europa.eu

Az adatkezelési művelet célja a (KKBP) 2023/1218 határozattal módosított 2014/145/KKBP határozatnak, valamint az (EU) 2023/1216 végrehajtási rendelettel végrehajtott 269/2014/EU rendeletnek megfelelően korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek jegyzékének a létrehozása és aktualizálása.

Az érintettek azok a természetes személyek, akik teljesítik a jegyzékbe vételnek a 2014/145/KKBP határozatban és a 269/2014/EU rendeletben meghatározott kritériumait.

Az összegyűjtött személyes adatok magukban foglalják az érintett személy megfelelő azonosításához szükséges adatokat, az indokolást, továbbá a jegyzékbe vétel indokaival kapcsolatos bármely egyéb adatot.

A személyes adatok kezelésének jogalapjai az EUSZ 29. cikke alapján elfogadott azon tanácsi határozatok, valamint az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott azon tanácsi rendeletek, amelyek természetes személyek (érintettek) jegyzékbe vételéről, valamint vagyonszükség-befagyasztásról és utazási korlátozásokról rendelkeznek.

Az adatkezelés az (EU) 2018/1725 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti közérdekű feladat végrehajtásához, valamint a fent említett jogi aktusokban meghatározott, az (EU) 2018/1725 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettségeknek való megfeleléshez szükséges.

Az adatkezelés az (EU) 2018/1725 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének g) pontja szerinti jelentős közérdek miatt szükséges.

⁽¹⁾ HL L 295., 2018.11.21., 39. o.

⁽²⁾ HL L 159 I., 2023.6.23., 526 o.

⁽³⁾ HL L 78., 2014.3.17., 16. o.

⁽⁴⁾ HL L 159 I., 2023.6.23., 335 o.

⁽⁵⁾ HL L 78., 2014.3.17., 6. o.

A Tanács az érintettekre vonatkozóan személyes adatokat szerezhet be a tagállamoktól és/vagy az Európai Külügyi Szolgálattól. A személyes adatok címzettjei a tagállamok, az Európai Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat.

A Tanács által az autonóm uniós korlátozó intézkedésekkel összefüggésben kezelt valamennyi személyes adatot megőrzi az attól az időponttól számított öt évig, amikor az érintettet törölték a vagyonieszköz-befagyasztás által érintett személyek jegyzékéből, vagy amikor lejárt az intézkedés érvényessége, illetve ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, akkor a jogerős ítélet meghozataláig. A Tanács az általa nyilvántartásba vett dokumentumokban szereplő személyes adatokat az (EU) 2018/1725 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerinti közérdekű archiválás céljából tárolja.

Előfordulhat, hogy a Tanácsnak valamely érintettre vonatkozó személyes adatokat kell megosztania egy harmadik országgal vagy egy nemzetközi szervezettel az ENSZ jegyzékbevételei határozatainak a Tanács általi átültetése vagy a korlátozó intézkedésekre vonatkozó uniós politikával kapcsolatos nemzetközi együttműködés keretében.

Megfelelőségi határozat vagy megfelelő garanciák hiányában a személyes adatok harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítása az (EU) 2018/1725 rendelet 50. cikke szerinti alábbi feltétel(ek)en alapul:

- az adattovábbítás fontos közérdekből szükséges;
- az adattovábbítás jogi igények előterjesztése, érvényesítése és védelme miatt szükséges.

Az érintett személyes adatainak kezelése automatizált döntéshozatal alkalmazása nélkül történik.

Az érintetteknek joguk van a tájékoztatáshoz és a személyes adataikhoz való hozzáféréshez. Emellett jogukban áll kérni adataik helyesbítését vagy kiegészítését. Bizonyos körülmények között jogukban áll kérni személyes adataik törlését vagy kifogást emelni személyes adataik kezelése ellen, illetve kérni személyes adataik kezelésének korlátozását.

Az érintettek e jogaikat úgy gyakorolhatják, hogy a fent említetteknek megfelelően e-mailt küldenek az adatkezelőnek és – másolatban – az adatvédelmi tisztviselőnek.

Az érintetteknek kérelmükhöz csatolniuk kell a személyazonosságukat igazoló személyazonosító okmány (személyazonosító igazolvány vagy útlevél) másolatát. Ennek az okmánynak tartalmaznia kell a következőket: azonosító szám, kiállító ország, érvényességi idő, név, cím és születési idő. A személyazonosító okmányban szereplő minden más adat, például arckép vagy bármely más személyes jellemző kitakarható.

Az érintettek az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban panaszt nyújthatnak be az európai adatvédelmi biztoshoz (edps@edps.europa.eu).

Javasoljuk, hogy az érintettek jogorvoslati kérelmükkel először az adatkezelőhöz és/vagy a Tanács adatvédelmi tisztviselőjéhez forduljanak.

A bírósági, közigazgatási vagy nem bírósági jogorvoslatok sérelme nélkül, az érintettek az (EU) 2018/1725 rendeletnek megfelelően panaszt tehetnek az európai adatvédelmi biztosnál (edps@edps.europa.eu).

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2023. június 22.

(2023/C 222/16)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam		
USD	USA dollár	1,0985	CAD	Kanadai dollár	1,4463
JPY	Japán yen	156,05	HKD	Hongkongi dollár	8,5987
DKK	Dán korona	7,4486	NZD	Új-zélandi dollár	1,7698
GBP	Angol font	0,86115	SGD	Szingapúri dollár	1,4741
SEK	Svéd korona	11,7224	KRW	Dél-Koreai won	1 424,62
CHF	Svájci frank	0,9825	ZAR	Dél-Afrikai rand	20,2575
ISK	Izlandi korona	148,50	CNY	Kínai renminbi	7,8866
NOK	Norvég korona	11,5990	IDR	Indonéz rúpia	16 425,99
BGN	Bulgár leva	1,9558	MYR	Maláj ringgit	5,1091
CZK	Cseh korona	23,683	PHP	Fülöp-szigeteki peso	61,133
HUF	Magyar forint	369,43	RUB	Orosz rubel	
PLN	Lengyel zloty	4,4253	THB	Thaiföldi baht	38,535
RON	Román lej	4,9631	BRL	Brazil real	5,2331
TRY	Török líra	26,6249	MXN	Mexikói peso	18,8431
AUD	Ausztrál dollár	1,6194	INR	Indiai rúpia	90,0300

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2023. június 23.

(2023/C 222/17)

1 euro =

Péznem	Átváltási árfolyam	Péznem	Átváltási árfolyam
USD	USA dollár	CAD	Kanadai dollár
	1,0884		1,4380
JPY	Japán yen	HKD	Hongkongi dollár
	155,84		8,5216
DKK	Dán korona	NZD	Új-zélandi dollár
	7,4485		1,7758
GBP	Angol font	SGD	Szingapúri dollár
	0,85479		1,4726
SEK	Svéd korona	KRW	Dél-Koreai won
	11,6750		1 425,92
CHF	Svájci frank	ZAR	Dél-Afrikai rand
	0,9773		20,3652
ISK	Izlandi korona	CNY	Kínai renminbi
	148,90		7,8141
NOK	Norvég korona	IDR	Indonéz rúpia
	11,8565		16 337,69
BGN	Bulgár leva	MYR	Maláj ringgit
	1,9558		5,0899
CZK	Cseh korona	PHP	Fülöp-szigeteki peso
	23,654		60,696
HUF	Magyar forint	RUB	Orosz rubel
	369,90		
PLN	Lengyel zloty	THB	Thaiföldi baht
	4,4238		38,323
RON	Román lej	BRL	Brazil real
	4,9538		5,2235
TRY	Török líra	MXN	Mexikói peso
	27,4781		18,7706
AUD	Ausztrál dollár	INR	Indiai rúpia
	1,6285		89,2205

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

A TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Azon uniós tagállami kikötők listája, ahol a halászati termékek kirakodása és átrakodása megengedett, és ahol a kikötői szolgáltatások a harmadik országok halászhajói számára is igénybe vehetők az 1005/2008/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése alapján; A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodáshoz csatolt, Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyvvel összhangban azon észak-írországi kikötők jegyzéke, ahol a halászati termékek kirakodása és átrakodása megengedett, és ahol a kikötői szolgáltatások a harmadik országok halászhajói számára is igénybe vehetők

(2023/C 222/18)

E lista közzétételére a 2008. szeptember 29-i 1005/2008/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban kerül sor ⁽¹⁾.

Tagállam	Kijelölt kikötők
Belgium	Oostende Zeebrugge
Bulgária	Byprac (Burgasz) Bapha (Várna)
Dánia	Aalborg Aarhus Esbjerg Fredericia Frederikshavn ⁽¹⁾ ⁽¹³⁾ ⁽¹⁴⁾ Hanstholm Hirtshals Hvide Sande ⁽¹⁾ ⁽¹³⁾ ⁽¹⁴⁾ København (Koppenhága) Skagen Strandby ⁽¹⁾ ⁽¹³⁾ ⁽¹⁴⁾ Thyborøn ⁽¹⁾ ⁽¹³⁾ ⁽¹⁴⁾
Németország	Bremerhaven Cuxhaven Rostock (az átrakodás nem engedélyezett) Sassnitz/Mukran (az átrakodás nem engedélyezett)
Észtország	Jelenleg nincs
Írország	Killybegs ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Castletown Berehaven ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Bunagee ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁷⁾ ⁽¹²⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Burtonport ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Dunmore East ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁷⁾ ⁽⁹⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Glengad ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁷⁾ ⁽¹²⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Greencastle ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁷⁾ ⁽¹²⁾ (az átrakodás nem engedélyezett)

⁽¹⁾ HL L 286., 2008.10.29., 1. o.

Tagállam	Kijelölt kikötők
	Howth ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁷⁾ · ⁽⁹⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Malin Head ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁷⁾ · ⁽¹²⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Moville ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁷⁾ · ⁽¹⁰⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Quigley's Point ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁷⁾ · ⁽¹¹⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Rathmullan ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁷⁾ · ⁽⁸⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Rossaveal ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁷⁾ · ⁽⁹⁾ (az átrakodás nem engedélyezett)
Görögország	Πειραιάς (Pireusz) Θεσσαλονίκη (Szaloniki)
Spanyolország	A Coruña A Pobra do Caramiñal Algeciras Alicante Almería Arrecife Barbate ⁽¹⁾ (a ki- és átrakodás nem engedélyezett) Barcelona Bilbao Burela Cádiz Cartagena Castellón Celeiro Gijón Huelva Las Palmas de Gran Canaria Málaga Marín Palma de Mallorca ⁽¹⁾ Pasaia (Pasajes) Puerto del Rosario Ribeira Santa Cruz de Tenerife Santander Tarragona Valencia Vigo (Área Portuaria) Vilagarcía de Arousa
Franciaország	Franciaország kontinentális területe: Dunkerque Boulogne Le Havre Caen ⁽¹⁾ Cherbourg en Cotentin ⁽¹⁾ Barneville-Carteret Granville ⁽¹⁾ Saint-Malo Roscoff ⁽¹⁾ Brest Douarnenez ⁽¹⁾ Concarneau ⁽¹⁾ Lorient ⁽¹⁾ Nantes - Saint-Nazaire ⁽¹⁾ La Rochelle ⁽¹⁾ Rochefort sur Mer ⁽¹⁾

Tagállam	Kijelölt kikötők
	Port la Nouvelle ⁽¹⁾ Sète Marseille Port Franciaország tengerentúli területei: Le Port (Réunion) Fort de France (Martinique) ⁽¹⁾ Port de Jarry (Guadeloupe) ⁽¹⁾ Port du Larivot (Guyana) ⁽¹⁾
Horvátország	Ploče Rijeka Zadar – Gaženica Split – Sjeverna luka
Olaszország	Ancona Brindisi Civitavecchia Fiumicino ⁽¹⁾ Genova Gioia Tauro La Spezia Livorno Napoli (Nápoly) Olbia Palermo Ravenna Reggio Calabria Salerno Taranto Trapani Trieste (Trieszt) Venezia (Velence)
Ciprus	Λεμεσός (Limasszol)
Lettország	Rīga (Riga) Ventspils
Litvánia	Klaipėda
Málta	Valletta (Deepwater Quay, Laboratory Wharf, Magazine Wharf) Marsaxlokk Port (MT DIS Malta Freeport Distripark, MT MAR Marsaxlokk)
Hollandia	Vlissingen Scheveningen ⁽¹⁾ IJmuiden Harlingen Eemshaven Den Helder ⁽¹⁾ Velsen ⁽²⁾

Tagállam	Kijelölt kikötők
	Amsterdam (Amszterdam) ⁽²⁾ Rotterdam ⁽²⁾ Stellendam ⁽⁶⁾ Den Oever ⁽⁶⁾ Oudeschild ⁽⁶⁾ Urk ⁽⁶⁾ Lauwersoog ⁽⁶⁾ Yerseke ⁽⁶⁾
Lengyelország	Gdańsk Gdynia Szczecin Świnoujście ⁽¹⁾
Portugália	Aveiro [PT AVE 1] ⁽¹⁾ Caniçal [PT CNL 1] Horta [PT HOR 1] ⁽¹⁾ Lisboa (Lisszabon) [PT LIS 1] Peniche [PT PEN 1] ⁽¹⁾ Ponta Delgada [PT PDL 1] Porto [PT OPO 1] Setúbal [PT SET 1] ⁽¹⁾ Sines [PT SIE 1] Viana do Castelo [PT VDC 1] ⁽¹⁾
Románia	Constanța (Konstanca)
Szlovénia	Jelenleg nincs
Finnország	Helsinki (az átrakodás nem engedélyezett)
Svédország	Ellös ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Göteborg ⁽²⁾ · ⁽³⁾ Karlskrona Handelshamnen ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Kungshamn ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Lysekil ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Nogersund ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Rönning ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Simrishamn ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Slite ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Smögen ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Strömstad ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Trelleborg ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Träslövsläge ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett) Västervik ⁽¹⁾ · ⁽²⁾ · ⁽³⁾ · ⁽⁴⁾ (az átrakodás nem engedélyezett)

- (¹) Nem uniós határállomás.
- (²) A Norvégia, Izland, Andorra és a Feröer szigetek lobogója alatt közlekedő hajók számára engedélyezett az összes halászati termék kirakodása.
- (³) Tilos a makréla, a fattyúmakréla, továbbá a Balti-tenger térségén kívül eső vizekben kifogott, tíz tonnánál nagyobb mennyiségű hering kirakodása.
- (⁴) A Norvégia, Izland, Andorra és a Feröer szigetek lobogója alatt közlekedő hajók kivételével fagyasztott hal kirakodása nem engedélyezett, amennyiben (3)-mal jelölve van.
- (⁵) A kirakodás kizárólag az 59 m-nél hosszabb vagy legalább 1 200 bruttó tonnatartalmú (BT) halászhajók számára engedélyezett.
- (⁶) Kizárólag az Egyesült Királyságból származó halászhajók számára karbantartási munkák elvégzésére, az NVWA jóváhagyását követően. A raktér fizikai ellenőrzésének a hétfő és péntek közötti napok egyikén 8:00 és 17:00 óra között kell történnie a (6) -tal vagy (7)-tel nem jelölt kikötőben.
- (⁷) A kirakodás kizárólag az Egyesült Királyság lobogója alatt közlekedő és Észak-Írországra lajstromozott halászhajók számára engedélyezett.
- (⁸) Hétfőtől péntekig 14:00 és 20:00 között a kirakodás kizárólag a 18 méternél rövidebb hajók számára engedélyezett, amelyek olyan fajok friss egyedeit szállítják, amelyekre nem vonatkozik teljes kifogható mennyiség.
- (⁹) Hétfőtől péntekig 10:00 és 22:00 között a kirakodás kizárólag a 26 méternél rövidebb hajók számára engedélyezett.
- (¹⁰) Februárban, márciusban, októberben, novemberben és decemberben kedden és szerdán 14:00 és 20:00 között a kirakodás kizárólag a 18 méternél rövidebb hajók számára engedélyezett, amelyek az EU IUU-rendeletének hatálya alól mentesülő élő kéthéjú puhatestűeket szállítanak.
- (¹¹) Hétfőtől péntekig 10:00 és 20:00 között, valamint szombaton 09:00 és 17:00 között a kirakodás kizárólag a 18 méternél rövidebb hajók számára engedélyezett, amelyek az EU IUU-rendeletének hatálya alól mentesülő élő kéthéjú puhatestűeket szállítanak.
- (¹²) Hétfőtől péntekig 10:00 és 20:00 között és szombaton 09:00 és 17:00 között a kirakodás kizárólag a 18 méternél rövidebb hajók számára engedélyezett, amelyek olyan fajok friss egyedeit szállítják, amelyekre nem vonatkozik teljes kifogható mennyiség.
- (¹³) A friss halászati termékek ki- és átrakodási műveletei és a kikötői szolgáltatások engedélyezettek.
- (¹⁴) Fagyasztott halászati termékek ki- és átrakodása csak a Feröer szigetek, Izland és Norvégia lobogója alatt közlekedő hajókról engedélyezett.

A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodáshoz csatolt, Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyv	Kijelölt kikötők
Észak-Írország	Londonderry Kilkeel Portavogie Ardglass Warrenpoint Bangor (Co. Down) Belfast

V

(Hirdetmények)

EGYÉB JOGI AKTUSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 94. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó egységes dokumentumnak és a kapcsolódó termékleírás közzétételére való hivatkozásnak a közzététele

(2023/C 222/19)

Ez a közzététel az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 98. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely a közzététel időpontjától számított két hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Großräschener See”

PGI-DE-02660

A kérelem benyújtásának időpontja: 2021.2.25.**1. Bejegyzendő elnevezés**

Großräschener See

2. A földrajzi árujelző típusa

OFJ – oltalom alatt álló földrajzi jelzés

3. A szőlőből készült termékek kategóriái

1. Bor

5. Minőségi pezsgő

4. A bor(ok) leírása

1. Bor: száraz, testes fehérbor. SZŐLŐFAJTA: Solaris

Megjelenés: sárgától aransárgáig terjedő színű, narancssárga árnyalatokkal.

Illat: érett, sárga gyümölcsök illata, egzotikus jegyekkel.

Íz: magas alkoholtartalom, gyümölcsös buké, egzotikus gyümölcsökre, például őszibarackra, licsire, teljesen érett banánra emlékeztető, valamint fűszernövényes-növényes jegyek keveréke, enyhe szerecsendiós lecsengés.

(¹) HL L 347., 2013.12.20., 671. o.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

2. Bor: száraz, testes fehérbor. SZŐLŐFAJTA: Cabernet Blanc

Megjelenés: halványzöldtől sárgáig terjedő szín.

Illat: a körte és a trópusi gyümölcsök összetett aromái, a bodzára és a zöldborsra emlékeztető jegyek.

Íz: a glaciális törmelékes üledéken kialakult mész- és homoktartalmú vályogos talajoknak tulajdonítható ásványos jelleg, testes, a szőlőfajtára jellemző finom gyümölcsös karakterrel, hosszú lecsengéssel.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

3. Bor: száraz gyümölcsös fehérbor. SZŐLŐFAJTA: Johanner

Megjelenés: halványzöldtől halványsárgáig terjedő szín.

Illat: citrusfélék, körte vagy dinnye.

Íz: a glaciális törmelékes üledéken kialakult mész- és homoktartalmú vályogos talajoknak tulajdonítható ásványos jelleg, élénk és finom savtartalommal.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	

Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

4. Bor: *félszáraz gyümölcsös fehérbor. SZŐLŐFAJTA: Johanniter*

Megjelenés: halványzöldtől halványsárgáig terjedő szín.

Illat: citrusfélék, körte vagy dinnye.

Íz: a glaciális törmelékes üledéken kialakult mész- és homoktartalmú vályogos talajoknak tulajdonítható ásványos jelleg, élénk és finom savtartalommal, a savasság és az édesség kellemes összhangjával.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

5. Bor: *száraz gyümölcsös rozé bor. SZŐLŐFAJTA: Pinotin*

Megjelenés: lazacrózsaszín, rézszínű, halványpiros.

Illat: gyümölcsös, piros bogyós gyümölcsök, például eper, málna.

Íz: gyümölcsös karakter, friss gyümölcsök, harmonikus.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

6. Bor: *gyümölcsös, testes vörösbör. SZŐLŐFAJTA: Pinotin*

Megjelenés: rubinvörös.

Illat: sötét cseresznyepiros, sötét színű bogyós gyümölcsök.

Íz: vadon termő bogyós gyümölcsök, fekete cseresznye, magas alkoholtartalom, testes, hosszú lecsengésű.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

7. Bor: gyümölcsös, testes, tölgyfahordóban érlelt vörösbor. SZŐLŐFAJTA: Pinotin

Megjelenés: rubinvörös, sötétvörös; érlelt: vöröses-barnás.

Illat: sötét cseresznyepiros, sötét színű bogyós gyümölcsök.

Íz: vadon termő bogyós gyümölcsök, fekete cseresznye, hosszú érlelés esetén csokoládés jegyek, testes, hosszú lecsengésű, jól integrált tanninok, lágy vaníliás jegyek.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

8. Minőségi pezsgő: rózsaszín, gyümölcsös fehérbor. SZŐLŐFAJTA: Johanniter, Solaris, Cabernet Blanc, Pinotin vagy ezek házasítása

Megjelenés: halványsárga, halvány rézszínű, rózsaszín, halványpiros.

Illat: gyümölcsös.

Íz: gyümölcsös, tartós buborékok, nagyon könnyen iható.

Analitikai jellemzők:

A nem számszerűsített analitikai jellemzőkre a hatályos jogszabályok alkalmazandók.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	13,5
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	11

Minimális összes savtartalom	
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

5. Borkészítési eljárások

a) Alapvető borászati eljárások

1. Bor

Konkrét borászati eljárások

Fehérborok, rozé borok

Nem határoztak meg konkrét borkészítési eljárásokat

A Pinotin fajtából előállított vörösbor

Cefreerjesztés legalább 3 napon keresztül

Tölgyfahordóban érlelt Pinotin vörösbor

Cefreerjesztés legalább 3 napon keresztül

Fahordókban érlelés 8–24 hónapig

2. Minőségi pezsgő

Konkrét borászati eljárások

A palackban történő második erjesztés csak hagyományos palackos erjesztéssel történhet.

b) Maximális hozamok

1. Bor

90 hektoliter hektáronként

2. Minőségi pezsgő

90 hektoliter hektáronként

6. Körülhatárolt földrajzi terület

A „Großräscher See” OFJ a „Brandenburger Landwein” oltalom alatt álló földrajzi jelzés (PGI-DE-A1281) részét képezi

A „Großräscher See” OFJ azokat a területeket foglalja magában, ahol Großräschen körzetben szőlőt lehet telepíteni, és ahol az éghajlatot a mintegy 775 hektár nagyságú Großräschen-tó befolyásolja.

A „Großräscher See” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott terület a Brandenburg OFJ területén helyezkedik el. Az alábbi parcellarészek a „Großräscher See” OFJ körülhatárolt terület részét képezik:

Sorszám	Körzet	Parcella	Parcellarész
1	Großräschen	5	1 260
2	Großräschen	6	676
3	Großräschen	6	579
4	Großräschen	5	1 259
5	Großräschen	6	707

7. Fontosabb borszőlőfajták

Cabernet Blanc

Johanniter

Pinotin

Solaris

8. A kapcsolat(ok) leírása

A borok különleges minősége az egyedi éghajlattal – nevezetesen az évente átlagosan 2 018 napsütéses órával –, a sajátos geológiai környezettel, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó fajták szelekciójával és a szőlő kézzel történő szüretelésével függ össze. A borokat (1. kategória) és a pezsgőket (5. kategória) a Brandenburg oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott boroktól a hírnevük különbözteti meg, amelyet a Großräschen-tó egyedi fényvisszaverődésének, valamint az úgynevezett „Saale” (száli) eljegesedési időszak második szakaszából származó glaciális törmelékes üledéken kialakult talajnak tulajdonítható, különösen összetett, többrétegű aromáiknak köszönhetnek. A fent említett, természetes talajú földrajzi terület elkülönül a külszíni bányák és a meddőhányók alkotta másodlagos tájképtől, valamint a Brandenburgban található homokos, részben kavicsos talajoktól.

Azok a területek, amelyek éghajlatát a Großräschen-tó befolyásolja, különleges mikroklíma előnyeit élvezik, ahol a nyári napok száma 51,1 (legalább 25 °C), a szubsztrátum pedig kavicsos moréna, amely alatt a második száli eljegesedési időszakban képződött, glaciális törmelékes üledékből álló, mésztartalmú homokos vályogtalaj húzódik. A mészben gazdag talaj pH-értéke 7,2. A lúgos talaj a kiváló termesztési feltételek és a tápanyagok rendelkezésre állásának előfeltétele. A talaj jó hő-, tápanyag- és nedvességmegtartó képessége lehetővé teszi a szőlő aromáinak teljes kibontakozását, és ezáltal biztosítja a borok testességét.

A szőlőtermő területek mintegy 100 méterrel a tengerszint felett helyezkednek el, és délkeleti vagy déli fekvésűek. A közvetlenül a tónál elhelyezkedő legmeredekebb szőlőültetvény 30–33 %-os lejtésű és intenzív napsütésnek van kitéve. A fennmaradó terület 5 %-os lejtésű, sík domboldalon helyezkedik el. A fajtaszelekcióhoz kapcsolódó éghajlati és földrajzi feltételek miatt a must súlya jelentősen magasabb, mint a „Landwein”-t előállító szomszédos Brandenburg régióban (a minimális természetes alkoholtartalom 9,5 %, szemben a Brandenburg Landwein 5,9 %-os minimális természetes alkoholtartalmával).

A Großräschen-tó hő- és fényenergiát ver vissza, és védelmet nyújt a szélsőséges hőmérséklet-ingadozásokkal szemben. A fény visszatükröződik a víz felszínéről, és különösen fontos szerepet játszik a fotoszintézisben. A víz felszínéről történő visszatükröződés ezért jelentős hatással van a levelekben végbemenő asszimilációra. Az asszimiláció pedig az aromák felhalmozódásához vezet, ami a Großräschen-tó által befolyásolt területen előállított borokat különösen aromássá és testessé teszi. A glaciális törmelékes üledéken létrejött talaj jó tápanyagellátást biztosít a növények számára, és – a túlnyomórészt homokos brandenburgi talajokkal (más néven „a Brandenburgi homokozóval”) ellentétben – a szóban forgó körülhatárolt terület talaja hosszabb ideig képes megtartani a vizet, ami kedvező hatást gyakorol a borokra, amint azt az alábbiakban minden egyes termék esetében részletezzük.

Az éghajlat és a talaj kölcsönhatása olyan különleges érzékszervi jellemzőket kölcsönöz a Solaris fajtának, amelyek más földrajzi területeken történő termesztés esetében nem fordulnak elő: az egzotikus gyümölcsök, például az őszibarack, a licsi és a teljesen érett banán aromái csak ezen a földrajzi területen érezhetők ennyire kifejezetten. A más földrajzi területeken történő termesztéstől eltérően a Cabernet Blanc fajtából előállított must tömege nagyobb, és a bodza és a körte sajátos ízjellemezőit kölcsönzi a boroknak, amelyekben a zöldbors enyhe jegyei csak a lecsengéskor érezhetők. A Johanniter fajtából készült borok a meszes-homokos vályogtalajnak tulajdonítható ásványos jelleget mutatnak, és kellemes összhangban van bennük a savasság és az édesség. A Großräschen-tó éghajlatának és talajának köszönhetően a fehér fajták egyedi savtartalommal rendelkeznek a szüret idején. A talaj és az éghajlat különösen alkalmas a Pinotin fajta termesztésére, és intenzív rubinvörös színt és összetett, bogyós gyümölcsökre emlékeztető aromákat kölcsönöz a boroknak. A talaj még a fiatal Pinotin borok esetében is befolyásolja az aromaprofil egyensúlyát.

Minden szőlőt kézzel szüretelnek, ami különösen áttetsző, tiszta borokat eredményez. A szüretelés időpontját a szőlő érettségének, cukortartalmának, savtartalmának és pH-értékének nagyon pontos mérésével határozzák meg. A fehér- és a rozé borokat hidegerjesztéssel készítik a jellegzetes aromájuk elérése érdekében. A vörösborok a szőlőhéjjal való érintkezés időtartamából adódóan sötét rubinvörös színűek. A vadon termő bogyós gyümölcsök és a fekete cseresznye jellegzetes ízének elérése érdekében részben rozsdamentes acéltartályokban érlelik őket. A vörösborok egy részét hordóban érlelik, hogy jól integrált tanninokkal rendelkező, ízesebb borokat állítsanak elő, amelyek alkalmasak az érlelésre.

Ami az 5. kategóriát illeti, a nappali és éjszakai hőmérsékletek különbségei magas savtartalmú szőlőt eredményeznek, amely fontos tényező a minőségi pezsgő előállításához használt alappezsgő készítése szempontjából. Az alappezsgő esetében a szüretelt szőlő különleges jellemzői a Großräschen-tó fényvisszaverődéséből adódnak, amely még a korán szüretelt, magas savtartalmú szőlők aromaprofilját is befolyásolja.

9. További alapvető feltételek

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A címkézésre vonatkozó kiegészítő rendelkezések

A feltétel leírása:

A címkéken és a csomagoláson feltüntetendő információkat az Európai Unió, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Brandenburg szövetségi állam hatályos jogszabályai és rendeletei határozzák meg. Ahhoz, hogy a címkén fel lehessen tüntetni a „Großräscher See” OFJ-t, a palackozóüzemnek szerepelnie kell a termékleírásnak való megfelelés éves ellenőrzési rendszerében.

Jogi keret:

Uniós jog

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés.

A feltétel leírása:

A „Großräscher See” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok Szászországban érlelhetők.

A termékleíráshoz vezető link

www.ble.de/eu-qualitaetskennzeichen-wein

Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 105. cikkében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás módosítására irányuló kérelem közzététele

(2023/C 222/20)

Ez a közzététel az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 98. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely a közzététel időpontjától számított két hónapon belül tehető meg.

A TERMÉKLEÍRÁS MÓDOSÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ KÉRELEM

„Graciosa”

PDO-PT-A1447-AM01

A kérelem benyújtásának időpontja: 2017.3.21.

1. A módosításra vonatkozó szabályok

Az 1308/2013/EU rendelet 105. cikke – Nem kisebb jelentőségű módosítás

2. A módosítás leírása és indokolása

2.1. A kérelmezőre vonatkozó információk

Leírás: A kérelmezőre vonatkozó információk naprakésszé tétele.

Indokolás: A kérelmezőre vonatkozó információk elavultak, ezért frissítésre szorulnak. Erre a módosításra azért van szükség, hogy az egységes dokumentum és a termékleírás összhangba kerüljön a hatályos szabályokkal, ugyanakkor a korábban szolgáltatott információk javítására és pontosítására is szükség van.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

A termékleírásban módosított pontok: „Egyéb információk” – A kérelmező adatai.

2.2. Az érdekelt felekre vonatkozó információk

Leírás: Az érdekelt felekre vonatkozó információk törlése.

Indokolás: Mivel az „érdekelt felek” fogalmát helytelenül értelmezték, a kérelmező adatai tévedésből kerültek ebbe a mezőbe. Ezért ezt az információt töröltük. Erre a módosításra azért van szükség, hogy az egységes dokumentum és a termékleírás összhangba kerüljön a hatályos szabályokkal, ugyanakkor a korábban szolgáltatott információk javítására és pontosítására is szükség van.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

A termékleírásban módosított pontok: „Egyéb információk” – érdekelt felek.

2.3. Az ellenőrző szervekre vonatkozó információk

Leírás: Az ellenőrző szervekre vonatkozó információk naprakésszé tétele.

Indokolás: A kérelmezőre vonatkozó információk elavultak, ezért frissítésre szorulnak. Erre a módosításra azért van szükség, hogy az egységes dokumentum és a termékleírás összhangba kerüljön a hatályos szabályokkal, ugyanakkor a korábban szolgáltatott információk javítására és pontosítására is szükség van.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

A termékleírásban módosított pontok: „Egyéb információk” – Az ellenőrző szervekre vonatkozó információk.

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 671. o.

2.4. Az illetékes ellenőrző hatóságokra vonatkozó információk

Leírás: Az illetékes ellenőrző hatóságokra vonatkozó információk naprakésszé tétele.

Indokolás: Az illetékes ellenőrző hatóságokra vonatkozó információk elavultak, ezért frissítésre szorulnak. Erre a módosításra azért van szükség, hogy az egységes dokumentum és a termékleírás összhangba kerüljön a hatályos szabályokkal, ugyanakkor a korábban szolgáltatott információk javítására és pontosítására is szükség van.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

A termékleírásban módosított pontok: „Egyéb információk” – Az illetékes ellenőrző hatóságokra vonatkozó információk.

2.5. Termékkategória – szőlőből készült termékek új kategóriájának hozzáadása

Leírás: A termékleírás kiegészül a „Likőrbor” kategóriával.

Indokolás: A módosítás célja, hogy az OFJ-ként való elismeréssel növeljék a régióban már létező termék gazdasági értékét.

Ezt a minőségéről és különlegességéről ismert borfajtát a termelők jelenleg is a régió hagyományos eljárásainak megfelelően állítják elő. Így a termék jelentőségének és minőségének elismerését jelenti, hogy a „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelölés hatálya alá tartozik, és ez a termelők számára hozzáadott értéket jelent.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „A szőlőből készült termékek kategóriái”, „A borok leírása”, „Különleges borászati eljárások”, „Kapcsolat a földrajzi területtel” és „További feltételek”.

A termékleírásban módosított pontok: „A szőlőből készült termékek kategóriái”, „A borok leírása”, „Különleges borászati eljárások”, „Kapcsolat a földrajzi területtel” és „További feltételek”.

2.6. Termékkategória – szőlőből készült termékek új kategóriájának hozzáadása

Leírás: A termékleírás kiegészül a „Pezsgő” kategóriával.

Indokolás: A módosítás célja, hogy az OFJ-ként való elismeréssel növeljék a régióban már létező termék gazdasági értékét.

Ezt a minőségéről és különlegességéről ismert borfajtát a termelők jelenleg is a régió hagyományos eljárásainak megfelelően állítják elő. Így a termék jelentőségének és minőségének elismerését jelenti, hogy a „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelölés hatálya alá tartozik, és ez a termelők számára hozzáadott értéket jelent.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „A szőlőből készült termékek kategóriái”, „A borok leírása”, „Különleges borászati eljárások”, „Kapcsolat a földrajzi területtel” és „További feltételek”.

A termékleírásban módosított pontok: „A szőlőből készült termékek kategóriái”, „A borok leírása”, „Különleges borászati eljárások”, „Kapcsolat a földrajzi területtel” és „További feltételek”.

2.7. A borok leírása – „Bor” kategória

Leírás: A borok érzékszervi jellemzőinek leírását javították és módosították.

Indokolás: Mivel a borok korábbi leírását általánosnak és homályosnak találták, azt a „Graciosa” OEM borokhoz kapcsolódó jellemzők meghatározása érdekében módosítani kell. Erre a módosításra azért van szükség, hogy az egységes dokumentum és a termékleírás összhangba kerüljön a hatályos szabályokkal.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „A borok leírása” – „Bor” kategória.

A termékleírásban módosított pontok: „A borok leírása” – „Bor” kategória.

2.8. Borkészítési eljárások – maximális hozamok

Leírás: A kivétel megszüntetése.

Indokolás: Erre a paraméterre vonatkozóan egyértelmű és objektív követelményt állapítottak meg, amely garantálja a termelési feltételek egységességét és kiszámíthatóságát.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „Borkészítési eljárások”.

A termékleírásban módosított pontok: „Borkészítési eljárások”.

2.9. Borkészítési eljárások – borászati eljárások – „Bor” kategória

Leírás: A borászati eljárások korábbi meghatározását egyszerűsítették és módosították. Az ebbe a kategóriába tartozó borokra vonatkozó minimális érlelési követelmény szintén törlésre került.

Indokolás: A „Bor” termék kategóriára korábban alkalmazandó követelményeket és korlátozásokat a „Graciosa” OEM borok jellemzőinek veszélyeztetése nélkül egyszerűsítették és pontosították. A borok minimális érlelésére vonatkozó követelményt törölték, mivel az a „Graciosa” OEM borok jellemzőinek biztosítása tekintetében nem bizonyult jelentős tényezőnek.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „Borkészítési eljárások”.

A termékleírásban módosított pontok: „Borkészítési eljárások”.

2.10. Borkészítési eljárások – borászati eljárások – minden kategória

Leírás: Valamennyi termék kategóriára alkalmazandó borkészítési korlátozás beillesztése: A teljes mustmennyiség 85 %-ának a fő szőlőfajtákból kell származnia, a fennmaradó rész származhat másodlagos fajtákból.

Indokolás: A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok eredetiségének és sajátos jellegének biztosítása érdekében a nélkülözhetetlen szőlőfajtákat tartalmazó korlátozott lista létrehozása azt eredményezte, hogy az említett fő fajtákból származó must teljes mennyiségét minimális százalékos arányban határozták meg. Mindazonáltal, mivel a másodlagos fajták is a földrajzi területen termesztett hagyományos fajták közé tartoznak, a „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok egyedi jellegét nem érinti hátrányosan, ha azokat korlátozott mértékben felhasználják.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „Borkészítési gyakorlatok” – borkészítésre vonatkozó korlátozás.

A termékleírásban módosított pontok: „Borkészítési gyakorlatok” – borkészítésre vonatkozó korlátozás.

2.11. Fő szőlőfajták – a fajtajegyzék módosítása/kiigazítása

Leírás: A szőlőfajták összehangolása az új nemzeti jegyzékkel. A Bical, Fernão Pires, Generosa, Malvasia, Rio Grande, Seara Nova és Sercial fajták törlésre kerültek. Másodlagos fajtaként megjelölt fajták: Malvasia Fina (Boal).

Indokolás: Graciosa régióban a borok előállításához felhasználható szőlőfajták jegyzékét naprakészé kell tenni, és összhangba kell hozni a portugáliai bortermeléshez felhasználható fajták nemzeti jegyzéke által meghatározott új jogi kerettel.

A felhasználható fajtákra vonatkozó korlátozás a „Graciosa” OEM borok eredetiségének és sajátos jellegének biztosításához elengedhetetlen fajták korlátozott jegyzékéből ered. Ez a folyamat azt is eredményezte, hogy egy korábban fő fajtnak tekintett fajta átkerült a másodlagos fajták listájára.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „Fő szőlőfajták”.

A termékleírásban módosított pontok: „Fő szőlőfajták”.

2.12. Másodlagos szőlőfajták megjelölése

Leírás: Két fajtát másodlagos fajtaként határoztak meg, nevezetesen a Malvasia Fina (Boal) fajtát, amelyet töröltek a fő fajták jegyzékéből; és a Galego Dourado fajtát, amely bekerült a jegyzékbe.

Indokolás: Mivel ezek a fajták is a földrajzi területen termesztett hagyományos fajták közé tartoznak, a „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok egyedi jellegét nem érinti hátrányosan, ha ezeket másodlagos fajtaként határozzák meg.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: Az egységes dokumentumot nem érinti.

A termékleírásban módosított pontok: „Másodlagos szőlőfajták”.

2.13. Kapcsolat a földrajzi területtel – valamennyi kategória

Leírás: A földrajzi területtel való kapcsolat leírását javították és módosították.

Indokolás: Mivel a földrajzi területtel („Bor” kategória) való kapcsolat korábbi leírása általánosnak és pontatlannak bizonyult, és a kapcsolatot az új termékkategóriák („Pezsgő” és „Likőrbor”) esetében is meg kell határozni, e pont tartalmát felülvizsgálták, és ez az összes termékkategóriára kiterjedt. Így a tartalom pontosabbá vált, figyelembe véve azt a tényt, hogy a földrajzi területtel való kapcsolat mindegyik kategóriára vonatkozik.

Az egységes dokumentumban módosított pontok: „Kapcsolat a földrajzi területtel”.

A termékleírásban módosított pontok: „Kapcsolat a földrajzi területtel”.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

1. A termék elnevezése

Graciosa

2. A földrajzi árujelző típusa

OEM – oltalom alatt álló eredetmegjelölés

3. A szőlőből készült termékek kategóriái

1. Bor

3. Likőrbor

5. Pezsgő

4. A bor(ok) leírása

4.1. Borok

RÖVID LEÍRÁS

Fehérborok

A borok színe a halványsárgától az intenzív sárgáig terjed, aromájuk ötvözi a citrusfélékre és a tengerre emlékeztető jegyeket a trópusi gyümölcsökre emlékeztető jegyekkel. Ízleléskor markánsan sós és ásványos íz, valamint határozott savasság érezhető, mérsékelt alkoholossággal és friss utóízzel.

Az egyéb analitikai jellemzők a vonatkozó jogszabályokban meghatározott analitikai jellemzők.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	10,5
Minimális összes savtartalom	46,6 milliekvivalens/liter
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	18
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	200

4.2. Likőrborok

RÖVID LEÍRÁS

Fehérborok

A borok színe a borostyántól a barnáig terjed, arany árnyalatokkal. Zamatukat csonthéjas gyümölcsökre emlékeztető jegyek jellemzik, valamint mézre, karamellre és fűszerekre emlékeztető jegyeket is tartalmazhatnak. A hordóban történő érlelés pörkölt és füstös aromákat eredményezhet.

Ízük gazdag, a száraztól a félédesig terjed, érezhető savassággal és sóssággal. Ezek (csonthéjas) gyümölcsös ízű borok, amelyekben aszalt gyümölcsök, méz, karamell és fűszerek jegyei is előfordulhatnak.

Az egyéb analitikai jellemzők a vonatkozó jogszabályokban meghatározott analitikai jellemzők.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	16
Minimális összes savtartalom	46,6 milliekvivalens/liter
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	30
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	150

4.3. *Pezsgők*

RÖVID LEÍRÁS

Fehérborok

A pezsgők színe a halványsárgától az intenzív sárgáig terjed, aromájuk ötvözi a citrusfélékre és a tengerre emlékeztető jegyeket a trópusi gyümölcsökre emlékeztető jegyekkel. Finom, tartós buborékokkal rendelkeznek, a szájban gyümölcsös és ásványos ízzel, tengerre emlékeztető jegyekkel, érezhető savassággal, friss utóízzel.

Az egyéb analitikai jellemzők a vonatkozó jogszabályokban meghatározott analitikai jellemzők.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	11,5
Minimális összes savtartalom	46,6 milliekvivalens/liter
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	18
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	185

5. **Borkészítési eljárások**

5.1. *Különleges borászati eljárások*

1. Borok, pezsgők és likőrborok – szőlőgazdálkodás és talajok

Művelési gyakorlatok

A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok előállításához felhasznált szőlőnek olyan *vinhas estremes* gazdaságokból (hektáronként legfeljebb 20 tővel rendelkező szőlőparcellák) kell származnia, ahol a szőlőket bak- vagy kordonrendszerben művelik.

A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok előállítására szánt szőlőültetvényeket vékony, szokványos andikus barna talajra, vagy egy nem sokkal a felszín alatt elhelyezkedő bazaltkőzet feletti, bazaltkőzetből vagy piroklasztikus anyagból képződött regolit talajra kell telepíteni.

2. Borok, pezsgők és likőrborok – hagyományos eljárások

A borkészítésre vonatkozó korlátozás

A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok előállítása során a jogszabályban engedélyezett hagyományos borászati módszereket és gyakorlatokat kell követni.

3. Borok – térfogatszázalékban kifejezett természetes alkoholtartalom

A borkészítésre vonatkozó korlátozás

A felhasznált mustoknak legalább 10 térfogatszázalék potenciális természetes alkoholtartalommal kell rendelkezniük.

4. Pezsgők – térfogatszázalékban kifejezett természetes alkoholtartalom

A borkészítésre vonatkozó korlátozás

A pezsgő alapborokhoz felhasznált mustoknak legalább 9 térfogatszázalék potenciális természetes alkoholtartalommal kell rendelkezniük.

5. Likőrborok – térfogatszázalékban kifejezett természetes alkoholtartalom

A borkészítésre vonatkozó korlátozás

A likőrborokhoz felhasznált mustoknak legalább 12 térfogatszázalék potenciális természetes alkoholtartalommal kell rendelkezniük.

6. Borok, pezsgők és likőrborok – szőlőfajták

A borkészítésre vonatkozó korlátozás

A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok, pezsgők és likőrborok készítésekor a fő fajtaként meghatározott szőlőfajtáknak kell kitenniük a teljes mustmennyiség 85 %-át. A must teljes mennyiségének fennmaradó része származhat a másodlagos fajták jegyzékében szereplő fajtákból.

7. Likőrborok – érlelési időszak

Különleges borászati eljárás

A „Graciosa” OEM likőrborokat csak legalább 36 hónapos érlelési idő után lehet palackozni.

5.2. Maximális hozamok

Borok, pezsgők és likőrborok

70 hektoliter hektáronként

6. Körülhatárolt földrajzi terület

A „Graciosa” OEM földrajzi területe a Santa Cruz közigazgatási területén fekvő Santa Cruz, Guadalupe, Praia és Luz egyházközségek legfeljebb 150 méteres tengerszint feletti magasságú területeit foglalja magában.

7. Fontosabb borszőlőfajták

Arinto dos Açores – Terrantez da Terceira

Terrantez do Pico

Verdelho

8. A kapcsolat(ok) leírása

Borok, pezsgők és likőrborok

A földrajzi területre vonatkozó információk:

Az információk a borokra, a pezsgőkre és a likőrborokra vonatkoznak.

Természeti tényezők

A „Graciosa” OEM földrajzi területe Graciosa szigetének felel meg. Graciosa az Azori-szigetek központi csoportjának északnyugati végén található, a sziget területe megközelítőleg 61 km², hossza 12,5 km, maximális szélessége 7,5 km. Az Azori-szigetek közül ez a legkevésbé hegyvidéki jellegű, a legnagyobb tengerszint feletti magasság 402 méter.

Jellegzetes domborzata miatt kevesebb a felhő, így a szigetcsoport többi szigetéhez képest kevesebb a csapadék és alacsonyabb a relatív páratartalom. Ezek a feltételek kedveznek a szőlőtermesztésnek és a jellegzetes karakterű borok előállításának.

A szigeten mérsékelt tengeri éghajlat uralkodik, nyáron 16 °C és 26 °C közötti enyhe hőmérséklettel. A Golf-áramlat következtében a tenger hőmérséklete is enyhe, átlagosan 14 °C és 22 °C között mozog.

A napsütés télen átlagosan napi 3–4 óra, nyáron pedig körülbelül napi 7–8 óra. Az éves átlagos relatív páratartalom körülbelül 75 %.

Egész évben rendszeresen hullik csapadék, de ez télen általában intenzívebb és gyakoribb. A leginkább csapadékos hónapokban (októbertől márciusig) a csapadék mennyisége meghaladja a 100 mm-t, és átlagosan havonta körülbelül 20 napon esik az eső.

Az atlanti légtömegek ütközése során kialakuló szél az általa szállított páratartalom és sótartalom miatt fontos szerepet játszik az éghajlatban.

A talajok vulkáni eredetűek, főként bazalt kőzetből származnak. Valamilyen mértékben lebomlottak, de bizonyos mennyiségű durva anyag (köves jelleg) megmaradt.

Emberi tényezők

Távoli és félreeső szigetként Graciosa mindig is egyértelműen elkötelezett volt a mezőgazdaság iránt: a sziget már a 16. században is exportált számos mezőgazdasági terméket, köztük bort. A bortermelést az azóta eltelt hosszú idő során is értékes gazdasági erőforrásként tartották számon.

A szőlőt olyan területeken ültetik, amelyek természetes módon védettek a tenger hatásaival szemben, vagy ahol a védelmet sajátos megjelenésű emberi építmények látják el. Más szóval, az atlanti szelekkel szembeni védelem érdekében a szőlőparcellákat úgy alakítják ki, hogy eltávolítják a talajt borító lávaköveket, majd ezeket a köveket használják fel a parcellák falainak építéséhez. Ezek a *curraletas* néven ismert parcellák rendkívül sajátos megjelenést kölcsönöznek a tájnak. A terep szabályos voltának köszönhetően ezek a struktúrák geometriailag szépen vannak elrendezve.

A termékeknek a földrajzi területtel összefüggő egyedi tulajdonságai:

Borok, pezsgők és likőrborok

A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok, likőrborok és pezsgők ásványossága és sótartalma különbözteti meg őket a többi bortól.

A „Graciosa” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok, likőrborok és pezsgők friss, mérsékelt alkoholtartalmú, gyümölcsre emlékeztető aromájú, markáns savassággal és ásványi jegyekkel rendelkező borok.

Kapcsolat a földrajzi területtel:

Graciosa talaja idővel kedvező átalakuláson ment keresztül, kisebb számban tartalmaz nagy méretű köveket (köves jelleg), ami elősegíti a hővisszaverődést, ezáltal a szőlő kíméletes érését, és ennek köszönhetően a borok, pezsgők és likőrborok más szigetek boraihoz képest kissé savasabbak és kevésbé alkoholosak.

A jelentősebb csapadékmennyiség és a levegő magas páratartalma hozzájárul a kíméletes érési folyamathoz, a szőlő cukortartalma viszonylag alacsonyabb lesz, ami mérsékelt alkoholos, markáns savtartalmú borokat eredményez.

A vulkanikus talaj, valamint az Atlanti-óceánnak Graciosa szigetjellegeből eredő erős hatása kölcsönzi a „Graciosa” OEM borok számára a jellegzetes ásványosságot és sótartalmat.

A több száz évre visszanyúló hagyományok megőrzésével az emberi tényező tükröződik a parcellák (*curraletas*) kialakításában, ami elengedhetetlen a szőlők atlanti szelektől történő megóvásához és a legoptimálisabb természeti feltételek megteremtéséhez. Ez teszi lehetővé a szőlő kíméletes érését, és biztosítja az előállított borok, pezsgők és likőrborok aromáinak egyensúlyát. A földrajzi terület feltételeinek leginkább megfelelő szőlőfajták igen korlátozott száma meghatározó és megkülönböztető tényező a terület borainak (borok, pezsgők és likőrborok) minőségi jellemzőinek szempontjából, és tükrözi az évek során felhalmozott szakértelmet.

9. **További alapvető feltételek**

Borok, pezsgők és likőrborok

Jogi keret:

A nemzeti jogszabályokban.

A további feltétel típusa:

A címkézésre vonatkozó kiegészítő rendelkezések.

A feltétel leírása:

A címkézés értékelése a forgalomba hozatal előtt.

Az OEM logót fel kell tüntetni a címkén.

A termékleíráshoz vezető link

<https://www.ivv.gov.pt/np4/8617.html>

A (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás standard módosításának jóváhagyásáról szóló értesítés közzététele

(2023/C 222/21)

Ez az értesítés a (EU) 2019/33 ⁽¹⁾ felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikke (5) bekezdésének megfelelően kerül közzétételre.

ÉRTEŚÍTÉS STANDARD MÓDOSÍTÁS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL

„Champagne”

PDO-FR-A1359-AM04

Az értesítés időpontja: 2023.3.31.

A JÓVÁHAGYOTT MÓDOSÍTÁS LEÍRÁSA ÉS INDOKOLÁSA

1. Szőlőfajták

A termékleírás I. fejezete V. szakaszának 1. pontja a „- fő szőlőfajták:” szavakkal egészül ki egy alkalmazkodást szolgáló fajta, a Voltis B hozzáadása következtében.

Az Institut national de l'origine et de la qualité illetékes nemzeti bizottsága úgy döntött, hogy azon eredetmegjelölések esetében, amelyeknél a termelők erre vonatkozóan kérelmet nyújtanak be, engedélyezi az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást vagy a növényvédő szerek használatával kapcsolatos társadalmi elvárásokhoz való alkalmazkodást szolgáló fajták bevezetését. A fajtatípus termékleírásba való bevezetéséhez meg kell felelni bizonyos szabályoknak.

A termékleírás I. fejezete V. szakaszának 2. pontja kiegészül a szőlőgazdaságban természetesen előforduló szőlőfajták arányára vonatkozó szabályokkal.

- a) A fő szőlőfajták arányának az ültetvényen telepített szőlőfajták legalább 95 %-át kell kitenniük.
- b) A Voltis B szőlőfajta aránya az ültetvényen telepített szőlőfajták legfeljebb 5 %-át teheti ki.

Ezek a módosítások nem érintik az egységes dokumentumot.

2. Ültetési sűrűség

A termékleírás I. fejezete VI. szakasza 1. pontjának a) alpontjában a sűrűsége vonatkozó általános szabályok módosulnak, hogy lehetővé tegyék a sorok között nagyobb, a szőlőtőkék között pedig kisebb távolság alkalmazását.

A többéves kísérletezés után meghozott új szabályok elősegítik a szőlőültetvénynek az éghajlatváltozáshoz és bizonyos agrár-környezetvédelmi gyakorlatok bevezetéséhez való alkalmazkodását. A szőlőtőkék közötti minimális távolság csökkentése részben kompenzálja az ültetvény legkisebb sűrűségű területeit.

E módosítás következtében módosul az egységes dokumentum 5. pontja.

3. A metszésre vonatkozó szabályok

A termékleírás I. fejezete VI. szakasza 1. pontjának b) alpontjában a következő metszsmódok leírása módosul a sűrűsége vonatkozó új szabályok következtében: Chablis-metszés, Royat-kordonművelés, Marne-völgyi metszés és egyszerű vagy kettős Guyot-metszés

Ezek a módosítások nem érintik az egységes dokumentumot.

4. Egyéb művelési gyakorlatok

A termékleírás I. fejezete VI. szakaszának 2. pontja két művelési gyakorlattal egészül ki:

- A sorok között november 30-tól a következő év január 31-ig lennie kell természetes vagy magról vetett növénytakarónak.

(¹) HL L 9., 2019.1.11., 2. o.

- A szőlők ültetésének és pótlásának olyan növényekkel kell történnie, amelyeknek minden része (oltvány és oltóalany) az oltás előtt meleg vízzel lett kezelve. Ennek hiányában a növényeket ültetés előtt kell meleg vízzel kezelni. A meleg vízzel való kezelésnek minden esetben a FranceAgriMer által jóváhagyott állomások egyikén kell történnie.

Az új szabályok elfogadására agroökológiai célból került sor.

Ezek a kiegészítések nem érintik az egységes dokumentumot.

5. Terméshozam – az üledékek eltávolítása

A termékleírás I. fejezete VIII. szakasza 5. pontjának a) alpontjában a préselés következtében létrejött üledék eltávolításának határideje a betakarítás évének december 15-éről a betakarítást követő év január 31-ére módosul.

Az eltávolítás határideje azért lett meghosszabbítva, mert az üledékeket hasznosító vállalkozásoknak nehézséget okozott annak biztosítása, hogy az első esedékességi időpontig minden üledék el legyen távolítva.

Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

6. Feldolgozás

A termékleírás I. fejezete IX. szakasza 2. pontjának c) alpontja a következő szabállyal egészül ki:

A pezsgők egy vagy több szőlőfajtából készülnek. Nem készülhetnek kizárólag az alkalmazkodást szolgáló fajtából.

A fő szőlőfajta vagy szőlőfajták arányának a házasításhoz használt szőlőfajták legalább 90 %-át kell kitenniük.

Az alkalmazkodást szolgáló fajta aránya a házasításhoz használt szőlőfajták legfeljebb 10 %-át teheti ki.

Egy vagy több alkalmazkodást szolgáló fajta használata esetén a belőlük készült bor a házasítás során a végtermék több mint 10 %-át teszi ki.

Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

7. Feldolgozás és csomagolás

A termékleírás I. fejezete IX. szakasza 3. pontjának a) alpontjában a palackos erjesztésre és forgalmazásra használt palackok méretére vonatkozó szabályok módosultak.

Az új szabályok értelmében „a 75 centiliteresnél kisebb (37,5 centiliter helyett) vagy 150 centiliteresnél nagyobb (300 centiliter helyett) palackban értékesített pezsgők kivételével a pezsgők abban a palackban készülnek és kerülnek forgalomba, amelyben erjedtek.”

Az első termékleírás megfogalmazása óta erősen megnőtt a félpalackok iránti kereslet. A szabályok módosítása lehetővé teszi, hogy a vállalkozások könnyebben tudjanak erre a növekedésre reagálni.

E módosítás következtében módosul az egységes dokumentum 9. pontja.

Az új szabályokkal összhangban a pezsgők erjedés utáni, új palackba történő áttöltésére vonatkozó szabályok is módosultak.

Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

8. Külső megjelenés és címkézés

A termékleírás I. fejezete XII. szakaszának b) pontjában a legkisebb engedélyezett földrajzi egységek nevének az ellenőrzött eredetmegjelölésű pezsgők címkéjén való pontosítására vonatkozó feltételek megfogalmazása a lényeg módosítása nélkül módosult.

E módosítások következtében módosul az egységes dokumentum 9. pontja.

9. Az ellenőrző szervre való hivatkozások

A termékleírás III. fejezetének II. pontjában aktualizálták az ellenőrző szerv címét.

Az új szövegezési szabályoknak való megfelelés érdekében a termékleírás II. fejezete második bekezdésének megfogalmazása módosult, és a harmadik bekezdés törlésre került.

Ez a módosítás nem érinti az egységes dokumentumot.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

1. Elnevezés(ek)

Champagne

2. A földrajzi árujelző típusa

OEM – oltalom alatt álló eredetmegjelölés

3. A szőlőből készült termékek kategóriái

5. Minőségi pezsgő

4. A bor(ok) leírása

TÖMÖR SZÖVEGES LEÍRÁS

A pezsgők minőségi rozé- és fehérpezsgők.

A pezsgők minimális természetes alkoholtartalma 9 térfogatszázalék.

Az alkoholtartalom-növelést követően a pezsgők maximális összes alkoholtartalma a másodlagos erjesztés után nem haladja meg a 13 térfogatszázalékot.

Az illósvartartalom, az összes svartartalom, a kén-dioxid-tartalom és a szén-dioxid-tartalom értékei a közösségi jogszabályokban megállapított értékek.

A pezsgők lehetnek (fehérszőlő és kékszőlő házasításával készült, kizárólag fehérszőlőből készült [„blanc de blancs”], vagy kizárólag kékszőlőből készült [„blanc de noirs”]) fehér pezsgők, illetve (házasítással vagy „saignée”-eljárással) előállított rozé pezsgők, amelyek egy vagy több településről származó szőlőből is előállíthatók. Feltüntethető rajtuk az évjárat, illetve el is hagyható.

Minden pezsgő közös tulajdonsága a savassága, amely garantálja üdeségét és érlelésre való alkalmasságát. A legfiatalabb pezsgők rendkívüli üdeségről tanúskodó jegyekkel – fehér virágok és fehér húsú gyümölcsök, citrusfélék jegyeivel és ásványos jegyekkel – rendelkeznek. Az érett pezsgők aromavilága lekerekítettebb: az ilyen pezsgők sárga húsú gyümölcsök, párolt gyümölcsök, fűszerek aromáit idézik. A legérettebb, úgynevezett „telt” pezsgők harmadlagos aromákat bontakoztatnak ki: kandírozott gyümölcsökre, avarra és pörkölésre emlékeztetnek. A pezsgés – a pezsgő ismertetőjegye – a fiatal pezsgők esetében élénk és hosszan tartó. A pezsgés az idő előrehaladtával csökken, enyhébbé és krémesebbé válik.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes svartartalom	milliekvivalens/liter
Maximális illósvartartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

5. Borkészítési eljárások

5.1. Konkrét borászati eljárások

1. Ültetési sűrűség – Általános rendelkezések

Művelési gyakorlat

A szőlősorok ültetési távolsága nem haladhatja meg a 2,00 métert.

Az egy soron belül található szőlőtőkék közötti távolságnak 0,70 méter és 1,50 méter között kell lennie.

A sorok közötti és az egy soron belül található szőlőtőkék közötti távolság összege nem haladhatja meg a 3,00 métert.

A kivágásig tilos a parcellát úgy átalakítani, hogy megváltozzon az ültetési sűrűség.

2. Ültetési sűrűség – Egyedi rendelkezések

Művelési gyakorlat

A megfelelő munkagépek akadálytalan mozgása érdekében

- a 35 %-osnál nagyobb lejtőn,
- illetve a 10 %-osnál nagyobb ferdeségű, 25 %-osnál meredekebb lejtőn elhelyezkedő parcellákon belül legfeljebb 6 soronként utak alakíthatók ki, melyek szélessége 1,50 és 3 méter közötti lehet. Ebben az esetben a többi sor közötti távolság és az egy soron belül található szőlőtőkék közötti távolság összege nem haladhatja meg a 2,30 métert.

3. A metszésre vonatkozó szabályok

Művelési gyakorlat

Sem a szőlőtőkék, sem a termőágak nem fedhetik egymást. A rügyek száma négyzetméterenként legfeljebb 18 lehet. A metszést legkésőbb az „F” (a Lorentz-féle 12.) fenológiai stádiumig, azaz négy levél kifejlődéséig el kell végezni.

A szőlő metszése a következő technikák alkalmazásával történik:

- Chablis-metszés
- Royat-kordon metszés
- Marne-völgyi metszés
- egyszerű Guyot-metszés, kettős Guyot-metszés és aszimmetrikus Guyot-metszés

Minden olyan módszer alkalmazása tilos, amely nem teszi lehetővé az egész szőlőfürtök betakarítását.

4. Konkrét borászati eljárás

Konkrét borászati eljárás

Fadarabok használata tilos.

Az alkoholtartalom-növelési művelet során az erjedő must térfogatának növelése a pezsgő térfogatszázalékban kifejezett alkoholtartalmának 1 %-os növelése mellett nem haladhatja meg az 1,12 %-ot.

A fenti rendelkezéseken túlmenően a pezsgők készítésénél alkalmazott borászati gyakorlatoknak meg kell felelniük a közösségi szinten és a mezőgazdasági törvénykönyvben meghatározott kötelezettségeknek.

A pezsgőket kizárólag üvegpalackban történő másodlagos erjesztéssel készítik.

5.2. Maximális hozamok

1. Hozamkorlát

hektáronként 15 500 kilogramm szőlő

6. Körülhatárolt földrajzi terület

A szőlő szüretelésére, a pezsgők erjesztésére és előállítására – többek között az érlelésre és a palackozásra – az 1919. május 6-i törvény 17. cikkében körülhatárolt területeken kerül sor.

7. Borszőlőfajta (borszőlőfajták)

Arbane B

Chardonnay B

Meunier N

Petit Meslier B

Pinot blanc B

Pinot gris G

Pinot noir N

8. A kapcsolat(ok) leírása

8.1. A földrajzi területre vonatkozó információk – Természeti tényezők

- A kapcsolathoz hozzájáruló természeti tényezők leírása

A földrajzi terület Franciaország északkeleti részén terül el, és Aisne, Aube, Haute-Marne, Marne és Seine-et-Marne megyék bizonyos településeire terjed ki.

A szőlő szüreteléséhez pontosan körülhatárolt parcellák a Párizsi-medence keleti részének eróziós réteglépcsőin, az alábbi imponáns geomorfológiai struktúrákon fekvő lankás szőlővidékkel jellemzett tájon található:

- a marne-i Côte d'Ile-de-France, valamint a kapcsolódó völgyek lejtői, amelyek legemblematikusabb szakaszait illetően északról dél felé haladva a Reims-hegy (Montagne de Reims) elnevezésű, dombos területet, a Marne völgyét (amely Aisne déli részén húzódik Seine-et-Marne-ig), a Côte des Blancs-t és a Côte du Sézannais-t foglalják magukban;
- a Côte de Champagne a Vitryat marne-i területével és Montgueux aube-i vidékével;
- a számos völgygel szabdalta Côte des Bar, amely keleten a Bar-sur-Aubois, nyugaton pedig a Bar-Séquanais tájegységre terjed ki Aube és Haute-Marne megyében.

Ezt a jellegzetes, eróziós réteglépcsős domborzatot és a szomszédos völgyeket keleti és déli, néha északi tájolású domboldalak jellemzik, például a Reims-hegy (Montagne de Reims) elnevezésű, dombos terület északi részén és a Marne völgyének bal partján.

A meredek lejtők kemény mészkő- vagy krétarétegekből állnak. A domboldalak lejtői krétások, márgások vagy homokosak, puhábbak; e lejtőket lepusztította az erózió, majd a fölöttük emelkedő meredek hegyoldalokról származó kollúviumok borították be.

A champagne-i szőlővidék északi területen található. A szőlővidéken kettős éghajlati hatás érvényesül:

- az óceáni éghajlat rendszeres csapadékmennyiséget biztosít, és az egyes évszakok közötti hőmérsékleti különbségek nem túl jelentősek;
- a kontinentális éghajlat időnként pusztító fagyokkal jár, nyáron pedig kedvező napsütést biztosít.

8.2. A földrajzi területre vonatkozó információk – Emberi tényezők

Az ókorig visszanyúló szőlőtermesztés a IX. században, a monasztikus szőlőtermesztés fejlődése nyomán honosodott meg igazán Champagne vidékén. A természetes fehér pezsgő és a másodlagos erjesztés sajátosságait a XVII. század végén kísérletezik ki. A XIX. század végén egy elismert borász, Weinmann megjegyzi, hogy „a champagne-i bor kiválóan erjeszthető. A champagne-i borok esetében sokkal könnyebben, rendszeresebben és jobban elvégezhető a másodlagos erjesztés, mint bármely erjesztőbaktérium alkalmazásával.”

A „saute-bouchon” (dugórepítő) elnevezésű borra utaló első hivatkozások Chaulieu apát verseiben jelennek meg 1700-ban. A módszert azonban 1718-ban Godinot kanonok – a „Manière de cultiver la vigne et de faire le vin de Champagne” (A szőlő művelésmódja és a champagne-i borok készítésének módja) című mű feltételezett szerzője – fejteti ki elsőként, aki pontosítja, hogy ezek a fehérborok, amelyeknek olyan „tisztának kell lenniük, mint a könnyecsepp (...), kékszőlőből készülnek. A szőlőfajták házasításakor minél hamarabb kerül sor a préselésre, annál fehérebb a bor.” A szőlőtermesztők így arra törekednek, hogy a szüretkor megőrizzék a szőlő épségét, nagy gondot fordítanak a szőlő szállítására és tárolására, valamint sértetlenül helyezik a szőlőt a szőlőprésbe. A préselésnek kíméletesnek és fokozatosnak kell lennie, a szőlőleveket frakcionálni kell (alapbor és második préselt szőlőlé), és külön-külön kell erjeszteni. A préselést végző központoknak tehát szigorú szabályoknak kell megfelelniük, és szigorúan ellenőrzött engedélyezési eljárás vonatkozik rájuk.

Az apátságokban kifejlesztett pontos szaktudás: Jules Guyot 1866-ban megállapítja, hogy a különböző szőlőfajták vagy a különböző parcellákról származó szőlők házasítása fontos. A XX. század elejétől kezdve három szőlőfajtát nemesítenek a cukortartalom és a savasság egyensúlya, valamint a másodlagos erjesztésre való alkalmasságuk miatt: a pinot noir N, a chardonnay B és a meunier N szőlőfajtát. A pezsgőkészítők az előállított különböző alapborok kóstolásával alakítják ki a házasításokat. A házasított alapborokat palackozzák a másodlagos erjesztéshez és a seprőn történő érleléshez, amely szükségszerűen hosszú ideig tart, különösen az évjáratos pezsgők esetében.

A hőmérséklet és a páratartalom tekintetében ideális természetes feltételeket egyesítő, krétatartalmú kőzetbe vajt champagne-i pincék elősegítették a másodlagos erjesztési műveletszakasz fejlesztését. A seprőn történő érlelés befejezése után a felrázási műveletszakasz következik, melynek célja, hogy a seprő lassan az üveg nyakába csússzon, a következő műveletszakasz pedig a degorzálás, a palackban lévő seprő eltávolítása. A degorzálást követően az expedíciós likőr hozzáadása következik, amely hozzájárul több „Champagne” eredetmegjelölésű bortípus meghatározásához.

A palackban történő másodlagos erjesztés szakszerű elsajátítását követően a „champagne-i módszert” exportálják, és a „Champagne” nevet rövidesen az előállítási régió határain kívül is használják. 1882-től a „Champagne” pezsgők előállításával foglalkozó, szakszervezeti szövetségbe tömörülő cégek (Union des Maisons de Champagne) bírósági kereseteket indítanak, és nem sokkal a csalásról és a hamisításról szóló, 1905. augusztus 1-jei törvény kihirdetése előtt a bírósági joggyakorlat elismeri, hogy a „Champagne” név a Champagne vidékén szüretelt szőlőből előállított pezsgők számára van fenntartva, és így elsőként szentesíti egy eredetmegjelölés oltalmát. A földrajzi terület kijelöléséhez kapcsolódó munka 1908-tól indul. A champagne-iak szolidárisak, és ezt fontos szakmai szervezeteken keresztül konkretizálják.

8.3. A termék minőségére és jellemzőire vonatkozó információk

A pezsgők lehetnek (fehérszőlő és kékszőlő házasításával készült, kizárólag fehérszőlőből készült [„blanc de blancs”], vagy kizárólag kékszőlőből készült [„blanc de noirs”]) fehér pezsgők, illetve (házasítással vagy „saignée”-eljárással) előállított rozé pezsgők, amelyek egy vagy több településről származó szőlőből is előállíthatók. Feltüntethető rajtuk az évjárat, illetve el is hagyható.

Minden pezsgő közös tulajdonsága a savassága, amely garantálja üdeségét és érlelésre való alkalmasságát.

A legfiatalabb pezsgők rendkívüli üdeségről tanúskodó jegyekkel – fehér virágok és fehér húsú gyümölcsök, citrusfélék jegyeivel és ásványos jegyekkel – rendelkeznek. Az érett pezsgők aromavilága lekerekitettebb: az ilyen pezsgők sárga húsú gyümölcsök, párolt gyümölcsök, fűszerek aromáit idézik. A legérettebb, úgynevezett „telt” pezsgők harmadlagos aromákat bontakoztatnak ki: kandírozott gyümölcsökre, avarra és pörkölésre emlékeztetnek.

A pezsgés – a „Champagne” ismertetőjegye – a fiatal pezsgők esetében élénk és hosszan tartó. A pezsgés az idő előrehaladtával csökken, enyhébbé és krémesebbé válik.

8.4. Ok-okozati összefüggések

Annak köszönhetően, hogy a három kueszta előtt a táj nyitott a síkság és a völgyek felé, a szőlőültetvények elegendő fényt kapnak a bogvók éréséhez, még északi fekvés esetén is. A táj nyílt terei ezenfelül megakadályozzák, hogy megálljon a hideg levegő, és így csökken a fagyveszély.

A szőlőtermesztésre használt domboldalak lejtői optimális természetes vízelvezetést biztosítanak, amelyet a szőlő természetes vízszabályozását lehetővé tevő különböző szubsztrátumok is garantálnak. Porozitásának és áteresztőképességének köszönhetően a kréta elvezeti a felesleges vizet, miközben száraz időben lehetővé teszi, hogy a talaj a kapilláris vízemelés révén rehidratálódjon. A többi altalaj esetében a víztartalékot biztosító márgás szintekhez meszes rétegek vagy karbonátos homok társul, amely utóbbi lehetővé teszi a nedves időszakokban jelentkező többletvíz elszivárgását. Az altalaj e tulajdonsága és az itteni enyhe éghajlati viszonyok határozták meg a szőlőfajták ültetését a borvidék különböző régióiban.

Champagne vidékének egyedi éghajlati adottsága a nagy pezsgők előállításához ideális természetes savasságot biztosít a szőlőnek, majd a mustnak. Az elengedhetetlen üdeség zálogát jelentő savasság és a szőlő érettsége közötti egyensúly biztosítja ugyanis a legjobb évjáratokat és a megfelelő eltarthatóságot.

A természeti tényezők valódi mozaikszerű sokféleségét a parcellák szintjén hasznosítják a szőlőtermesztők, akik minden művelési gyakorlatot szakszerűen végeznek a szőlő sajátosságainak kifejezésre juttatása érdekében.

A szőlő épségének a szürettől kezdődő megóvása, a kíméletes préselés és a szőlőlevelek frakcionálása révén elkerülhető ez utóbbiak elszíneződése, és így garantálható a hab minőségéhez elengedhetetlen áttetszőségük. A frakcionálás még összetettebbé teszi az aromákat.

A rendkívül savas alapbor üde és élénk aromákat kölcsönöz a pezsgőnek; a házasításokba való keverése lehetővé teszi seprőn történő érlelés során kialakuló harmadlagos aromák teljes kibontakozását.

A második préselt szőlőlé gyümölcsösebb és tanninokban gazdagabb.

A korábbi szüretekből származó tartalék borok (az évjáratos borok kivételével) a fejlett borok érettebb tulajdonságait kölcsönzik a házasításnak. A kívánt házasításhoz a borokat kiválogató pezsgőkészítők tehetsége a seprőn történő érlelés során mindvégig kamatoztatják szakértelmüket a „Champagne” előállítása céljából. A folyamatos érési folyamat a kiváló összetételű borok esetében több évtizedig eltarthat a champagne-i pincékben, e pincék viszonylagos hűvössége ugyanis megfelelő másodlagos erjesztést garantál.

A „Champagne” előállítása során alkalmazott kiemelkedő technikai szaktudás különleges és költséges infrastruktúrát igényel. A feldolgozó-, a kezelő- és a csomagolóüzemek a szőlőültetvények közelében található településeken találhatóak.

A champagne-i szőlővidék időszámításunk kezdete óta létezik, de a „Champagne” konkrétan a XVII. században szerezte meg nemes jegyeit a palackban történő másodlagos erjesztés fokozatos és szakszerű elsajátításával. A XVII. század végén a champagne-i termelők a pezsgők minőségének és jellemzőinek megőrzése érdekében a hordóban történő szállítás helyett palackozzák pezsgőiket.

A palackokba zárt hab és finom buborékok a poharakban bontakoznak ki, és a pezsgő azonnal sikert arat. Az újdonságra éhes fiatal nemesek ünneplik, a költők megéneklék, az írók helyet szentelnek számára a műveikben. Ez az ital a régensi udvar – XV. Lajos és Madame de Pompadour – kedvencévé válik. Pénzemberek és intézők utánozzák a nemeseket, a vidék utánozza a fővárost. XV. Lajos és XVI. Lajos alatt a borágazat különösen virágzóvá válik, és a „Champagne” hírneve jelentősen megnő Franciaországban és külföldön egyaránt. A pezsgő divatos ott, ahol stílusos dolog a francia divat követése, és a XVIII. századi Európa egész területén a „Champagne” az ünnepek és vacsorák ékessége. Ismertsége még ma is tart. A szőlőtermesztők, a termelőszövetkezetek, a „Champagne” előállításával foglalkozó cégek folytatják erőfeszítéseiket azzal, hogy tökéletesítik a közös örökségüket képező „Champagne” ellenőrzött eredetmegjelölés kiválóságának népszerűsítését célzó kollektív szabályokat, és az eredetmegjelölés nevének és karakterének tiszteltetésére törekednek.

9. További alapvető feltételek (csomagolás, címkézés, egyéb követelmények)

Címkézés

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A címkzésre vonatkozó kiegészítı rendelkezések

A feltétel leírása:

Ugyanazon gazdasági szereplı két telephelye vagy két gazdasági szereplı közötti szállítást kivéve minden palack csak kész állapotban, felöltözttve (azaz a kupakkal, a nyakcímkével, valamint – a hatályos jogszabályoknak megfelelı – has- és hátcímkével felszerelve) szállítható.

A pezsgıket tartalmazó palackokat az ellenırzött eredetmegjelölés nevét a nyakrészen feltüntetı dugóval kell lezárni, illetve a legfeljebb 0,20 liter névleges irtartalmú palackok esetében az ellenırzött eredetmegjelölés nevét a záróeszkız valamely másík belsı részén kell feltüntetni.

A címkéken és a kereskedelmi okmányokon szerepelniük kell a Comité interprofessionnel du vin de Champagne elnevezéső szakmakızı bizottság által elıirt, a gazdasági szereplık azonosítását lehetővé tevı bejegyzéseknek.

A pezsgıkészítı neve mellett, amelyet a címkén nyomtatott nagybetővel, egyértelmően és olvashatóan kell feltüntetni, szerepelnie kell az elıállítás helye szerinti település nevének, ha a pezsgıkészítı székhelye a földrajzi területen kívül található.

Az ellenırzött eredetmegjelöléssel ellátott pezsgık címkéjén kizárólag a következı kisebb földrajzi egységek neve tüntethetı fel az alábbi feltételek mellett:

- kataszteri terület;
- település.

A szüreti nyilatkozatban szerepelnie kell az oltalomra bejelentett kataszteri terület vagy település nevének.

Az alapborok elıállításához felhasznált összes szőlınek az adott településrıl vagy kataszteri területrıl származó szőlınek kell lennie

Az e termékleírás I. fejezete II. szakaszának b) és c) pontjában megállapított feltételek szerint a településnév mellett feltüntethetı a „Premier Cru” és a „Grand Cru” kifejezés.

Az érintett fenti településeken kívül a településnév mellett fel kell tüntetni a „Vigne de” (...i szőlı) vagy a „Vignoble de” (...i szőlıültetvény) kifejezést.

A településnév vagy a kataszteri terület nevét akkora karakterekkel kell nyomtatni, amelyek sem a magasság, sem a szélesség tekintetében nem haladják meg az ellenırzött eredetmegjelölés nevét alkotó karakterek méretét.

A fent megállapított feltételek mellett a településnevet tartalmazó címke kiegészíthetı oly módon, hogy az alapbor elnevezésébıl veszik át a településnevet.

A szőlıfajta megnevezése

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A címkzésre vonatkozó kiegészítı rendelkezések

A feltétel leírása:

A szőlıfajta akkora karakterekkel tüntethetı fel, amelyeknek a mérete a magasság és a szélesség tekintetében sem haladja meg a 3 millimétert és az eredetmegjelölés nevét alkotó karakterek méretének felét. A szőlıfajta csak akkor tüntethetı fel, ha az alapborok elıállításához feldolgozott összes szőlı az említett szőlıfajtából készült.

Az évjárat megnevezése

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A címkzésre vonatkozó kiegészítı rendelkezések

A feltétel leírása:

Az évjárat feltüntetése esetén annak a dugón – illetve legfeljebb 0,20 liter névleges űrtartalom esetén egy másik megfelelő záróeszközön –, valamint a címkén kell szerepelnie. Az évjáratot a számlákon és a kísérő okmányokon is fel kell tüntetni.

Palackozás

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi terület határain belüli palackozás

A feltétel leírása:

A 75 centiliteresnél kisebb vagy 150 centiliteresnél nagyobb űrtartalmú palackban értékesített pezsgők kivételével a pezsgők abban a palackban készülnek és kerülnek forgalomba, amelyben a másodlagos erjedésükre sor került.

A pezsgőket a palackozástól számítva legalább 15 hónapig – az évjáratos pezsgők esetében pedig a palackozástól számítva legalább 36 hónapig – tartó érlelést követően hozzák kereskedelmi forgalomba.

A termékleíráshoz vezető link

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-3b36a01e-8edd-4742-ade7-fbd3251816c4

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU